

HRVATSKI SABOR

Klasa: 021-12/08-09/45

Urbroj: 65-38-02

Zagreb, 21. listopada 2008.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 32. stavak 1. podstavak 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešće o radu Hrvatske energetske regulatorne agencije, zapažanjima koja su značajna za razvoj energetske tržišta i javnih usluga u energetske sektoru, analizi energetske sektora, te ostvarenje proračuna Agencije za 2007. godinu* koje je Hrvatskom saboru, sukladno članku 25. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne novine, broj 177/04), dostavila Hrvatska energetska regulatorna agencija, aktom od 20. listopada 2008. godine.

POTPREDSJEDNIK

Vladimir Šeks

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primitljeno: 21-10-2008		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/08-09/45	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
371-08-01	708	-

Klasa: 400-05/08-01/05
Urbroj: 371-06/08-01
Zagreb, 20. listopada 2008.

HRVATSKI SABOR
Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb

Predmet: - Izvješće o radu Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007.
- Ostvarenje proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007.
- dostavlja se

Poštovani,

Člankom 25. stavak 1. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine”, broj 177/04) propisano je da je Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) dužna jedanput godišnje podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o svom radu, a osobito o zapažanjima koja su značajna za razvoj energetske tržišta i javnih usluga u energetske sektoru, analizi energetske sektora, te ostvarenju proračuna Agencije za prethodnu godinu.

Predsjednik Upravnog vijeća Agencije dana 20. listopada 2008. donio je Odluku o donošenju Ostvarenja proračuna Agencije za 2007., klasa: 030-02/08-01/45, urbroj: 371-06/08-01

Slijedom navedenog, a sukladno članku 25. stavak 1. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, dostavljamo vam Izvješće o radu Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu i Ostvarenje proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu, zajedno s Financijskim izvješćem za 2007. godinu, koje sadrži bilancu, račun prihoda i rashoda i bilješke uz financijska izvješća, Izvještajem neovisnoga revizora i financijski izvještaj za godinu koja je završila 31. prosinca 2007., te Odluku o donošenju Ostvarenja proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu.

S poštovanjem,

Predsjednik Upravnog vijeća
Tomo Galić, dipl. ing.

Prilozi:

- Izvješće o račtu Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu
- Ostvarenje proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu
- Financijska izvješća za 2007. godinu
- bilanca
- račun prihoda i rashoda
- bilješke uz financijska izvješća
- Izveštaj neovisnoga revizora i financijski izvještaj za godinu koja je završila 31. prosinca 2007.
- Odluka o donošenju Ostvarenja proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**

**Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb**

Klasa: 400-05/02-01/05
Urbroj: 341-06/08-02

Zagreb, 02. lipnja 2008.

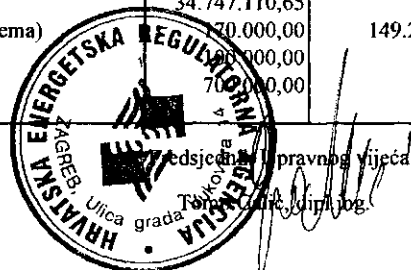
Ostvarenje proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu

- u kunama -

	PLAN ZA 2007. 2	OSTVARENJE PLANA 3	Indeks Ostv./Plan 4 (3/2)
PRIHODI	54.801.627,43	62.217.027,81	113,53
1. Prihodi od naknada u iznosu 0,06% od ukupnog godišnjeg prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetske subjekti s osnove obavljanja energetske djelatnosti, tj. temeljem članka 2. alineja 1. Odluke o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti ("Narodne novine", br. 73/05)	18.669.000,00	25.842.524,15	138,42
1.1. Električna energija	3.967.200,00	4.194.579,37	105,73
1.2. Plin	3.062.400,00	3.249.390,77	106,11
1.3. Nafta i naftni derivati	9.760.200,00	15.197.117,72	155,70
1.4. Toplinska energija	630.000,00	544.894,67	86,49
1.5. Ostalo	1.249.200,00	2.656.541,62	212,66
2. Prihodi od naknada (jednokratnih uplata) za rad Hrvatske energetske regulatorne agencije temeljem članka 2. alineja 2. Odluke o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti ("Narodne novine", br. 73/05)	1.200.000,00	1.377.897,45	114,82
3. Prihodi od kamata i ostali nespomenuti prihodi	150.000,00	213.978,78	142,65
4. Izvanredni prihodi	34.782.627,43	34.782.627,43	100,00
4.1. Višak prihoda nad rashodima po Zaključnim računima Vijeća za regulaciju energetske djelatnosti za 2003., 2004. i Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2005. godinu, a po Odlukama Vlade RH, odnosno mišljenjima i uputama Ministarstva financija (13.663.197,18 kn za 2003., 9.209.525,80 kn za 2004. i 7.374.387,67 kn za 2005. godinu)	30.247.110,65	30.247.110,65	100,00
4.2. Višak prihoda nad rashodima Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2006. godinu	4.535.516,78	4.535.516,78	100,00
RASHODI	53.766.110,65	14.710.820,81	27,36
1. Uredski materijal	140.000,00	119.843,47	85,60
2. Materijal za čišćenje i održavanje i ostali utrošeni materijal	20.000,00	20.568,48	102,84
3. Potrošena energija	200.000,00	188.239,18	94,12
4. Sitni inventar i autogume	60.000,00	30.374,07	50,62
5. Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	674.000,00	674.465,12	100,07
5.1 Usluge telefona, interneta i sl.	320.000,00	274.940,64	85,92
5.2 Poštanske usluge	30.000,00	52.101,45	173,67
5.3 Usluga prijevoza osoba	319.000,00	347.423,03	108,91
5.4 Ostale prijevozne usluge	5.000,00	0,00	0,00

Handwritten signature and initials

	PLAN ZA 2007.	OSTVARENJE PLANA	Indeks Ostv./Plan
1	2	3	4 (3/2)
6. Usluge održavanja i zaštite	285.000,00	196.332,71	68,89
6.1. Usluge čišćenja	100.000,00	94.193,76	94,19
6.2. Usluga tel učeg i investicijskog održavanja opreme, softvera i ostalih navedenih p	100.000,00	60.307,03	60,31
6.3. Usluga održavanja prijevoznih sredstava za osobni prijevoz	65.000,00	32.071,92	49,34
6.4. Usluge zaštite na radu	20.000,00	9.760,00	48,80
7. Usluge zakupa - leasinga	2.185.000,00	2.121.793,43	97,11
7.1. Zakup poslovnog prostora i garaža	1.900.000,00	1.887.945,18	99,37
7.2. Usluga operativnog leasinga automobila	280.000,00	226.607,85	80,93
7.3. Ostale usluge zakupa	5.000,00	7.240,40	144,81
8. Intelektualne i osobne usluge	3.097.500,00	788.289,06	25,45
8.1. Troškovi drugih dohodaka (ugovora o djelu) na koje se plaćaju doprinosi	10.000,00	0,00	0,00
8.2. Znanstveni i stručne usluge i projekti, autorski honorari	3.032.500,00	765.264,00	25,24
8.3. Prijevodi i lektoriranja	40.000,00	23.025,06	57,56
8.4. Ostale intelektualne usluge	15.000,00	0,00	0,00
9. Komunalne usluge	80.000,00	111.854,03	139,82
10. Grafičke usluge tiska i uveza, grafička priprema	130.000,00	63.847,48	49,11
10.1. Grafičke usluge pripreme, tiskanja i uveza	120.000,00	63.847,48	53,21
10.2. Kopiranje	10.000,00	0,00	0,00
11. Oglašavanja u tisku i očitovanja Agencije	30.000,00	53.749,76	179,17
12. Ostale vanjske usluge	122.000,00	143.698,08	117,79
12.1. Usluge student servisa i sl.	20.000,00	13.632,95	68,16
12.2. Revizorske usluge	30.000,00	24.387,80	81,29
12.3. Odvjetničke i bilježničke usluge	60.000,00	60.265,15	100,44
12.4. Reklamne i promotivne aktivnosti (PR - agencija, i sl.)	10.000,00	8.784,00	87,84
12.5. Ostale vanjske usluge	2.000,00	36.628,18	1.831,41
13. Izdaci za zaposlene - nadnice i plaće	9.200.000,00	8.299.563,61	90,21
14. Dnevnice za službena putovanja i putni izdaci	460.000,00	451.350,47	98,12
14.1. Dnevnice za službena putovanja i troškovi smještaja u Hrvatskoj	150.000,00	71.549,74	47,70
14.2. Dnevnice za službena putovanja i troškovi smještaja u inozemstvu	300.000,00	365.947,45	121,98
14.3. Troškovi uporabe vlastitog automobila na službenom putu i za lokalnu vožnju	5.000,00	4.608,00	92,16
14.4. Ostali troškovi na službenom putu	5.000,00	9.245,28	184,91
15. Naknade, potpore i nagrade zaposlenima	260.000,00	263.875,45	101,49
15.1. Naknade zaposlenima za prijevoz na posao i s posla	140.000,00	128.211,45	91,58
15.2. Ostale naknade, potpore, nagrade i darovi	120.000,00	135.664,00	113,05
16. Naknade članovima savjeta pri HERA-i (bruto s doprinosima)	50.000,00	20.998,95	42,00
17. Izdaci za reprezentaciju	120.000,00	122.423,97	102,02
18. Premije osiguranja	224.000,00	198.982,17	88,83
18.1. Premije osiguranja imovine	20.000,00	0,00	0,00
18.2. Premije životnog osiguranja (ugovaratelj i korisnik neprofitna organizacija)	100.000,00	91.285,71	91,29
18.3. Premije osiguranja prometnih sredstava	100.000,00	103.807,06	103,81
18.4. Premije za ostale oblike osiguranja	4.000,00	3.889,40	97,24
19. Bankovne usluge i izdaci platnog prometa	20.000,00	18.661,93	93,31
20. Clanarine i slična davanja	26.000,00	36.034,58	138,59
21. Izvanredni izdaci (štete, kazne, penali, donacije i sl.)	12.500,00	7.864,72	62,92
22. Ostali izdaci poslovanja - nematerijalni	653.000,00	628.771,83	96,29
22.1. Izdaci za školovanje, stručno usavršavanje, seminari, učenje jezika i sl.	500.000,00	561.711,47	112,34
22.2. Izdaci za stručnu literaturu, časopise, službena glasila i priručnike	95.000,00	58.817,46	61,91
22.3. Sudski izdaci i pristojbe	8.000,00	475,00	5,94
22.4. Izdaci sistematskih kontrolnih liječničkih pregleda zaposlenika	40.000,00	1.247,00	3,12
22.5. Ostali izdaci poslovanja	10.000,00	6.520,90	65,21
23. Redoviti izdaci nematerijalne i materijalne imovine	35.717.110,65	149.238,26	0,42
23.1. Građevinski objekti - poslovni prostor	34.747.110,65	0,00	0,00
23.2. Uredski inventar i ostala oprema (informatička, uredska i ostala oprema)	70.000,00	149.238,26	87,79
23.3. Namještaj	70.000,00	0,00	0,00
23.4. Nematerijalna imovina	70.000,00	0,00	0,00

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA

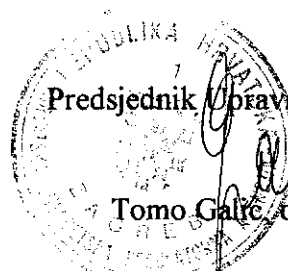
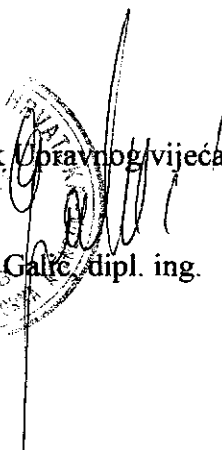
Ulica grada Vukovara 14, 10000 Zagreb

Klasa: 030-02/08-01/45
Urbroj: 311-06/08-01
Zagreb, 20. listopada 2008.

Na temelju članka 25. st. 1. podstavak 3. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 177/04, 76/07) i članka 32. Statuta Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, broj 99/07) Predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije donio je

ODLUKU

1. Donosi se Ostvarenje proračuna Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2007. godinu koje će se uputiti u daljnji postupak Hrvatskom saboru.
2. Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Upravnog vijeća

Tomo Galić, dipl. ing.

Dostaviti:
Pismohrana 2x

- Co:
1. Tomo Galić, predsjednik Upravnog vijeća
 2. v.d. Direktorice sektora za zajedničke poslove

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Koturaška cesta 51, 10000 Zagreb
MB: 1624482

Klasa : 400-01/08-01/02
Ur.br.: 34-06/08-01

Zagreb, 22. veljače 2008.

B I L J E Š K E

1. UVODNE NAPOMENE

Hrvatska energetska regulatorna agencija (skraćeno HERA), u daljnjem tekstu Agencija je javna ustanova, s javnim ovlastima koja djeluje kao samostalna neovisna neprofitna organizacija. Osnovana je temeljem Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 177/04 i 76/07), Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 09. lipnja 2005. godine, kojoj pripadaju osnivačka prava i kojoj je Agencija odgovorna za obavljanje poslova određenih Zakonom odnosno usvojenim Statutom Agencije ("Narodne novine", broj 86/05 i 99/07).

Agencija je upisana u sudski registar kod Trgovačkog suda u Zagrebu, dana 19.07.2005.godine pod brojem upisa Tt-05/7043-2 i MBS: 080425911T s adresom poslovanja Koturaška cesta 51, Zagreb.

Djelokrug rada Agencije određen je Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti i od posebnog je interesa za Republiku Hrvatsku. Način financiranja Agencije utvrđen je Odlukom Vlade Republike Hrvatske o visini naknade za obavljanje poslova regulacije energetskih djelatnosti od 09. lipnja 2005. godine temeljem:

- * prihoda od obavljanja vlastite djelatnosti (naplaćenih jednokratnih naknada od izdavanja dozvola energetskim subjektima za obavljanje jedne ili više energetskih djelatnosti) i
- * prihoda od 0,06% od ukupnog godišnjeg prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetski subjekti temeljem dozvole za obavljanje energetske djelatnosti koju izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija.

Prijedlog Godišnjeg financijskog plana (proračuna) Agencije za 2007. godinu, donesen je u prosincu 2005. godine, dok je suglasnost i prihvaćanje istog dala Vlada Republike Hrvatske dana 18. siječnja 2007. godine.

U okviru Bilješki planirane veličine prihoda i rashoda za 2007. godinu usporedive su sa ostvarenim veličinama prihoda i rashoda za 2006. i 2007. godinu a dan je i analitički prikaz Bilance stanja za 2006. i 2007. godinu.

Izviješće vezano uz Račun prihoda i rashoda za 2007. godinu i Bilancu na dan 31. prosinca 2007. godine sukladno je Uredbi o računovodstvu neprofitnih organizacija ("Narodne novine", broj 112/93) i Pravilniku o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija ("Narodne novine", broj 20/94 i 40/94).

2. RAČUN PRIHODA I RASHODA

RED. BR.	VRSTA PRIHODA I RASHODA	PLAN 2007.	OSTVARENJE 2006.	OSTVARENJE 2007.	INDEKS 5/3
1	2	3	4	5	7
1.	Prihodi od doprinosa	18.669.000,00	17.425.369,87	25.842.524,15	138
2.	Prihodi od vlastite djelatnosti	1.200.000,00	568.420,00	1.377.897,45	115
3.	Ostali prihodi	150.000,00	251.123,81	213.978,78	143
4	UKUPNI PRIHODI	20.019.000,00	18.244.913,68	27.434.400,38	137
5.	RASHODI	53.766.110,65	13.709.396,90	14.710.820,81	27
6.	REZULTAT-SALDO FONDA	-	4.535.516,78	12.723.579,57	-

Napomena:

Razlika između ukupnih prihoda i rashoda u Planu za 2007. godinu u iznosu 33.747.110,65 kn, višak je prihoda nad rashodima iz prethodnih godina (13.993.197,18 kn iz 2003. godine, 9.209.525,80 kn iz 2004. godine, 7.374.387,67 kn iz 2005. godine te planirani višak prihoda nad rashodima iz 2006. godine u iznosu 3.500.000,00 kn) koji je bio namijenjen za kupovinu poslovnog prostora Agencije.

2.1. PRIHODI

Prihodi su iskazani prema modificiranom načelu nastanka događaja sukladno čl. 34. Pravilnika o računovodstvu u te čl. 15. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Ukupni prihodi za 2007. godinu iznose 27.434 tisuća kn i za 50% veći su od prihoda u 2006. godini.

U odnosu na planirane prihode Agencija je ostvarila pozitivno odstupanje od 37% zbog većih prihoda energetskih subjekata od obavljanja jedne ili više energetskih djelatnosti iskazanih u njihovim financijskim izvješćima za 2006. godinu.

U strukturi ukupnih prihoda 2007. godine, prihodi od doprinosa odnosno naknada 0,06% su najznačajniji jer sudjeluju s 94% prihoda. Zatim slijede prihodi od vlastite djelatnosti (izdavanja dozvola, suglasnosti i mišljenja energetskim subjektima) s 5%, te ostali prihodi s 1% prihoda od kamata, pozitivnih tečajnih razlika, uporabe službenih vozila u privatne svrhe, refundiranih prihoda HZZO-a i d.:

Od ukupno fakturiranih potraživanja od energetskih subjekata u 2007. godini u iznosu od 26.933.991,72 kn, nenaplaćeno je 1.442.348,50 kn.

U prilogu B lješke u Tablici T-1 dan je analitički prikaz po fondovima.

T-1

NAZIV FONDA	OSTVARENJE 2006	OSTVARENJE 2007	INDEKS 3/2
1	2	3	4
FOND A - PRIHOD	17.494.680,33	27.285.162,12	156
FOND B - PRIHOD	750.233,35	149.238,26	20
FOND A - RASHOD	12.959.163,55	14.561.582,55	112
FOND B - RASHOD	750.233,35	149.238,26	20
SALDO FONDA A	4.535.516,78	12.723.579,57	280
SALDO FONDA B			

2.2. RASHODI

Rashodi su iskazani prema modificiranom načelu nastanka događaja sukladno čl. 34. Pravilnika o računovodstvu, te čl. 15. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Ukupni rashodi u 2007. godini iznose 14.711 tisuća kn i za 7% su veći od rashoda u 2006. godini.

U odnosu na planirane rashode u 2007. godini od 53.766. tisuća kn, Agencija je ostvarila negativno odstupanje od 73% odnosno ukupni rashodi manji su od planiranih za 39.055 tisuća kn.

Odstupanje od planiranih rashoda vezano je uz nerealizirane rashode za nabavu, uređenje i opremanje poslovnog prostora za rad Agencije.

U strukturi ukupnih rashoda 2007. godine glavninu rashoda čine rashodi za plaće i naknade zaposlenih, najam poslovnog prostora, leasing automobila, telefona i mobitela, službenog puta, znanstvene i stručne usluge te rashodi za školovanje i stručno obrazovanje.

3. BILANCA

RED. BROJ	NAZIV	STANJE 31.12.2006	STANJE 31.12.2007	INDEKS 4/3
1	2	3	4	5
	AKTIVA			
1.	Vrijednost opreme po nabavnoj cijeni	3.121.692,07	3.261.138,33	104
	1.1. Otpis opreme	1.166.685,57	1.699.717,90	146
	1.2. Vrijednost opreme po sadašnjoj cijeni	1.955.006,50	1.561.420,43	80
2.	Potraživanja od energetskih subjekata	2.467.365,75	3.143.043,19	127
3.	Potraživanja za PDV	0,00	0,00	-
4.	Novčana sredstva na žiro računu i blagajna	19.771.371,57	31.723.548,51	160
5.	Potraživanja za predujmove i dr.	106.181,37	55.257,84	52
6.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	117.230,37	114.424,31	98
	UKUPNO AKTIVA	24.417.155,56	36.597.694,28	150
	PASIVA			
1.	Obveze za primljene predujmove	257.114,85	117.097,06	46
2.	Obveze za neto plaću	324.348,20	358.733,88	111
3.	Obveze za kredite iz neto plaće	26.116,34	13.378,17	51
4.	Ostale kratkoročne obveze	-	-	-
5.	Obveze prema dobavljačima	406.783,99	260.736,74	64
6.	Obveze za poreze i doprinose iz i na plaću	328.355,43	443.318,18	135
	Ukupno obveze	1.342.718,81	1.193.264,03	89
7.	Izvori financiranja - saldo fonda tekuće god. - saldo fonda prethodne god. Ukupno saldo fonda	4.535.516,78 <u>16.583.913,47</u> 21.119.430,25	12.723.579,57 <u>21.119.430,25</u> 33.843.009,82	160
8.	Izvori financiranja oprema	1.685.381,64	1.291.795,57	77
	Izvori financiranja -donacija P. Atwood	269.624,86	269.624,86	100
	Ukupno izvori financiranja	23.074.436,75	35.404.430,25	153
	UKUPNO PASIVA	24.417.155,56	36.597.694,28	150

Aktiva i pasiva su na dan 31. prosinca 2007. godine u ravnoteži s imovinom i potraživanjima, te obvezama i izvorima financiranja Agencije.

Ukupna aktiva Agencije na dan 31. prosinca 2007. godine iznosi 36.597 tisuća kn, te je u odnosu na prethodno razdoblje veća za 50%.

U strukturi aktive, najzastupljenija je kratkotrajna imovina sa 96%, dok je dugotrajna imovina u ukupnoj aktivi Agencije zastupljena sa samo 4%.

Dugotrajnom materijalnom imovinom sukladno Uredbi i Pravilniku o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija smatra se svaka imovina čiji je vijek trajanja duži od jedne godine, a pojedinačna vrijednost veća od 102,26 EUR-a u kunskoj protuvrijednosti.

Ispravak vrijednosti dugotrajne imovine obavlja se na način da se za svote ispravka umanjuje imovina i te iste izvori financiranja.

U strukturi dugotrajne imovine najzastupljenija je elektrotehnička oprema, oprema za snimanje i umnožavanje, uredski namještaj i programska oprema.

Tijekom 2007. godine nabavljena je oprema u vrijednosti od 149.238,26 kn.

Ukupno potraživanja koja su naplaćena do 20. siječnja 2008. godine iznose 3.143 tisuće kn, a nenaplaćena potraživanja u iznosu 1.758 tisuća kn evidentirana su izvanbilančno.

Sredstva na žiro računu i blagajni u iznosu 31.723 tisuće kn odgovaraju stanju istih na dan 31. prosinca 2007. godine.

Ukupna pasiva Agencije na dan 31. prosinca 2007. godine iznosi 36.598 tisuća kn, te je u odnosu na prethodno razdoblje veća za 50%.

U strukturi pasive kratkoročne obveze zastupljene su sa 3%, a izvori financiranja sa 97%.

U bilanci iskazane kratkoročne obveze tekućeg obračunskog razdoblja iznose 1.193 tisuće kn i plaćene su do 20. siječnja 2008. godine.

Agencija je u 2007. godini ostvarila saldo fonda (razliku između prihoda i rashoda) u iznosu 12.723.579,57 kn.

Neurošena sredstva odnosno saldo fonda iz 2004. godine u iznosu 9.209.525,80 kn zadržan je po odluci Vlade Republike Hrvatske na žiro-računu Agencije kao i sredstva iz 2005. i 2006. godine u iznosu 11.909.904,45 kn.

Odlukom o rasporedu viška prihoda nad rashodima Agencija je saldo fonda 2007. godine prenijela u izvore financiranja te ih namjerava s ostalim prikupljenim sredstvima koristiti za kupovinu vlastitog poslovnog prostora.

4. BROJ DJELATNIKA NA POČETKU I NA KRAJU RAZDOBLJA

Agencija je početkom 2007. godine pored 5 članova Upravnog vijeća imenovanih od strane Hrvatskog sabora i Ravnatelja Agencije imala 30 uposlenih djelatnika u odjelima stručnih i drugih službi.

Tijekom godine Agencija je uposlila još 2 djelatnika u odjelima stručnih službi, pa ukupan broj zaposlenih krajem 2007. godine iznosi 38 djelatnika.

Predsjednik Upravnog vijeća

Tomo Galić, dipl.ing.

Naziv neprofitne organizacije HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA

Matični broj 01624482

Adresa ZAGREB, KOTVAŠKA C. 51

Šifra djelatnosti 75130

Broj žiro računa 2390001 - 1100027703

BILANCA

na dan 31. prosinca 2007. godine

u kunama i lipama

Red. br	Račun (skupina računa)	POZICIJA	A Fond redovne djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno stanje 31. 12. <u>2007.</u> (kol. 4 do 8)	Ukupno stanje prethodne godine	Bruto indeks kol. 9:10 x100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		AKTIVA								
1.		A. DUGOTRAJNA IMOVINA (2+7+14+20)	<u>156142043</u>					<u>156142043</u>	<u>19550065080</u>	
2.		I. NEMATERIJALNA IMOVINA (3+4+5-6)								
3.	001	1. Izdaci za istraživanje i razvoj								
4.	002	2. Patenti, licencije, koncesije i ostala slična prava								
5.	000, 009	3. Ostala nematerijalna imovina								
6.	01	4. Ispravak vrijednosti nematerijalne imovine								

Red. br	Račun (skupina računa)	POZICIJA	A Fond redovne djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno stanje 31. 12. <u>2007</u> (kol. 4 do 8)	Ukupno stanje prethodne godine	Bruto indeks kol. 9:10 x100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
20.		IV. POTRAŽIVANJA (21+22-23)								
21.	070	1. Potraživanja za predujmove								
22.	071	2. Ostala potraživanja								
23.	079	3. Ispravak vrijednosti potraživanja								
24.		B. KRATKOTRAJNA IMOVINA (25+29+35+41)	<u>34921849,54</u>					<u>34921849,54</u>	<u>2234491869</u>	<u>156</u>
25.		I. ZALIHE (26+27+28)								
26.	100, 101, d. 102	1. Zalihe materijala								
27.	110, 111, 112	2. Zalihe sitnog inventara								
28.	d. 102	3. Ostale zalihe								
29.		II. POTRAŽIVANJA (30+31+32+33-34)	<u>3198301,03</u>					<u>3198301,03</u>	<u>2573547,12</u>	<u>124</u>
30.	d. 120, d. 128	1. Potraživanja od kupaca i potraživanja za dane predujmove	<u>3164189,33</u>					<u>3164189,33</u>	<u>2538901,48</u>	<u>125</u>
31.	d. 121	2. Potraživanja od zaposlenih	<u>5250,89</u>					<u>5250,89</u>	<u>13018,27</u>	<u>40</u>
32.	d. 122	3. Potraživanja od države i drugih institucija	<u>28860,81</u>					<u>28860,81</u>	<u>2162738</u>	<u>133</u>
33.	d. 128	4. Ostala potraživanja	-					-		

Red. br	Račun (skupina računa)	POZICIJA	A Fond redovne djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno stanje 31. 12. <u>2007.</u> (kol. 4 do 8)	Ukupno stanje prethodne godine	Bruto indeks kol. 9:10 x100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
34.	d. 120, d. 121, d. 122, d. 128	5. Ispravak vrijednosti potraživanja								
35.		III. FINANCIJSKA IMOVINA (36+37+38+39-40)								
36.	d 131	1. Kratkoročni depoziti i kaucije								
37.	d 130	2. Vrijednosni papiri								
38.	d 131	3. Krediti								
39.	d 132	4. Ostala kratkoročna ulaganja								
40.	d. 130, d. 131, d. 132	5. Ispravak vrijednosti financijske imovine								
41.	140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 149	IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	3172354851					3172354851	119771371,57	160
42.	d. 128	C. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	11442431					11442431	11723037	98
43.		D. UKUPNO AKTIVA (1+24+42) ili A+B+C	3659769428					3659769428	2441715559	150
44.		E. IZVANBILANČNI ZAPISI	166350960					166350960	233529576	71

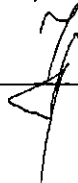
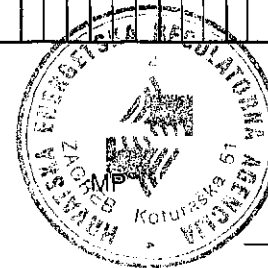
Red. br	Račun (skupina računa)	POZICIJA	A Fond redovne djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno stanje 31. 12. 2007 (kol. 4 do 8)	Ukupno stanje prethodne godine	Bruto indeks kol. 9:10 x100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		PASIVA								
45.		A. OBVEZE (46+51)	1193264,03					1193264,03	1342718,81	89
46.		I. DUGOROČNE OBVEZE (47+48+49+50)								
47.	200	1. Obveze po osnovi zajmova								
48.	201	2. Obveze po dugoročnim kreditima								
49.	202	3. Obveze po vrijednosnim papirima								
50.	209	4. Ostale dugoročne obveze								
51.		II. KRATKOROČNE OBVEZE (52+53+54+55+56+57+58+59)	11709706					11709706	1342718,81	89
52.	210	1. Obveze po osnovi zajmova								
53.	211	2. Obveze po kratkoročnim kreditima								
54.	212	3. Obveze za predujmove	11709706					11709706	257114,85	46
55.	220, 221	4. Obveze prema dobavljačima	29073674					29073674	406783,99	64

Red. br	Račun (skupina računa)	POZICIJA	A Fond redovne djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno stanje 31. 12. 2007. (kol. 4 do 8)	Ukupno stanje prethodne godine	Bruto indeks kol. 9:10 x100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
56.	213	6. Obveze po vrijednosnim papirima								
57.	214	7. Obveze prema zaposlenima	372112,05					372112,05	350464,54	106
58.	23	8. Obveze za poreze i doprinose i druge pristojbe	443318,18					443318,18	328355,43	135
59.	219, 240, 241, d. 249	9. Ostale kratkoročne obveze								
60.	d. 249	B. PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA								
61.		C. IZVORI FINANCIRANJA (62+67+68+69)	35404430,25					35404430,25	2307443675	153
62.		I. IZVORI FINANCIRANJA OD OSNIVAČA (63+64+65+66)	22411225,82					22411225,82	18269295,11	123
63.	250	1. Izvori financiranja iz proračuna								
64.	251	2. Izvori financiranja iz fonda (zavoda)								
65.	252	3. Izvori financiranja iz članarina, dotacija i sl.								
66.	253	4. Ostali izvori financiranja od osnivača	22411225,82					22411225,82	18269295,11	123

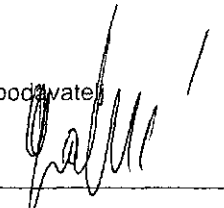
Red. br	Račun (skupina računa)	POZICIJA	A Fond redovne djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno stanje 31. 12. 2007. (kol. 4 do 8)	Ukupno stanje prethodne godine	Bruto indeks kol. 9:10 x100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
67.	260	II. IZVORI FINANCIRANJA OD VLASTITE DJELATNOSTI								
68.	270	III. OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	269924,86					269924,86	269924,86	100
69.	290	IV. SALDO FONDA	12723579,57					12723579,57	453551878	281
70.		D. UKUPNO PASIVA (45+60+61) ili (A+B+C)	36597694,28					36597694,28	2441715556	150
71.		E. IZVANBILANČNI ZAPISI	1663509,60					1663509,60	233529576	71

U Zagrebu, 13. 02. 2008.

Računopolagatelj

Naredbodavatelj

Ovjerava Državni ured za reviziju	
Datum	
MP	
Potpis	

NAZIV NEPROFITNE ORGANIZACIJE:

HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA

OBRAZAC RPR

RAČUN PRIHODA I RASHODA

Matični broj: 01624482

Adresa: ZAGREB, KOTURAŠKA C. 51

Šifra djelatnosti: 75100

Broj žiro-računa: 2390001-1100027703

za razdoblje od 01.01.2007 do 31.12.2007. god.

U kunama

Redni broj	Račun (skupina računa)	Naziv pozicije	A Fond redovite djelatnosti	B Fond kapitalnih projekata	C Fond zastupanja	D Vlastiti fond	E Ostali fondovi	Ukupno fondovi (3 do 7)	Ukupno prethodno razdoblje	Indeks stup. 8/ stup. 9 x 100
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.		A) PRIHODI (2. do 7.)	27.285.162	149.238				27.434.400	18.244.914	130
2.	300 osim transfera	1. Prihodi iz proračuna								
3.	301 osim transfera	2. Prihodi od doprinosa	25.693.286	149.238				25.842.524	17.430.890	148
4.	302	3. Prihodi od članarina i naknada								
5.	300 dio, 301 dio	4. Prihodi od transfera								
6.	304, 31	5. Prihodi od djelatnosti	1.377.897					1.377.897	562.900	245
7.	305, 32, 33	6. Ostali prihodi	213.979					213.979	251.124	85
8.		B) RASHODI (9+14+17+18+19+20)	14.561.582	149.238				14.710.821	13.709.397	107
9.		1. Materijalni rashodi (10+11+12+13)	4.513.055					4.513.055	5.618.067	80
10.	40 osim 401	1.1. Materijal	170.786					170.786	237.134	72
11.	401	1.2. Energija	188.239					188.239	161.072	117
12.	41	1.3. Usluge	4.154.030					4.154.030	5.219.861	80
13.	43	1.4. Ostali troškovi								
14.		2. Troškovi za zaposlene (15+16)	8564.686					8.564.686	6.287.648	136
15.	42 osim 429	2.1. Plaće i naknade	8435.228					8.435.228	6.187.797	136
16.	429	2.2. Ostali troškovi	129.458					129.458	99.851	130
17.	46 osim 468	3. Nematerijalni troškovi	856.317					856.317	618.323	138
18.	468	4. Transferi								
19.	472	5. Rashodi za investicije	x x x x x x x x x	149.238	x x x x x x x x x	x x x x x x x x x	x x x x x x x x x	149.238	950.233	20
20.	47 osim 472, 48	6. Ostali rashodi	627.525					627.525	435.126	144
21.		C) VIŠAK (MANJAK) PRIHODA (1 manje 8) ili (8 manje 1)	12.723.579					12.723.579	4.535.517	280
22.		Prosječan broj zaposlenih na osnovi stanja krajem tromjesečja (puni broj)	38					38	36	106
23.		Prosječan broj zaposlenih na osnovi sati rada (puni broj)	35					35	26	135

REPUBLICA HRVATSKA
 DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
 SREDIŠNJI URED
 Broj: 02546
 REPUBLICA HRVATSKA
 DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
 SREDIŠNJI URED
 Datum: 29.02.08
 Potpis: [Signature]

(Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija — "Narodne novine", br. 112/93)

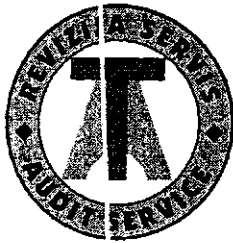
U 206253, dana 10.02.08.

Narodne novine d.d., Zagreb — (13) 750389
 Oznaka za narudžbu: RPR

Računopolagatelj: [Signature]
 Naredbodavatelj: [Signature]

Ovjerava Državni ured za reviziju
 Datum: _____ Potpis: _____
 M.P. _____

REVIZIJA
SERVIS d.o.o.

Kumrovečka 1/II,
ZABOK

HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA,
ULICA GRADA VUKOVARA 14, ZAGREB

IZVJEŠTAJ NEOVISNOG REVIZORA I FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2007.

Zagreb, svibanj 2008. godine

S A D R Ź A J

	<u>Stranica</u>
Izvještaj predsjednika Upravnog vijeća	1
Izvještaj neovisnog revizora	2
Financijski izvještaji:	
Račun prihoda i rashoda	3
Bilanca	4
Bilješke uz financijske izvještaje	5 - 15

IZVJEŠTAJ PREDsjedNIKA UPRAVNOG VIJEĆA

Sukladno Uredbi o računovodstvu neprofitnih organizacija («Narodne novine» 112/1993) i Pravilniku o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija («Narodne novine» 20/1994 i 40/1994), predsjednik Upravnog vijeća (u nastavku: Predsjednik) Hrvatske energetske regulatorne agencije (u nastavku: Agencija) je dužan pobrinuti se da se za svaku financijsku godinu sastave financijski izvještaji u skladu s Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija, koja je objavljena u Narodnim novinama. Financijski izvještaji pružaju istinit i fer pregled stanja u Agenciji kao i rezultate njezinog poslovanja za navedeno razdoblje.

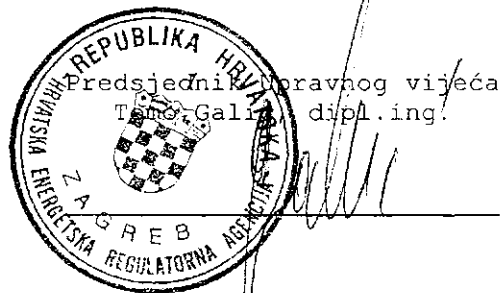
Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Predsjednik opravdano očekuje da će Agencija u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju financijskih izvještaja.

Odgovornost Predsjednika pri izradi financijskih izvještaja obuhvaća:

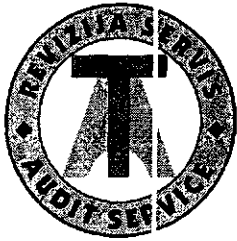
- odabir i posljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima i
- sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Agencija nastaviti poslovanje nije primjerena.

Predsjednik je odgovoran za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju financijski položaj Agencije. Također, Predsjednik je dužan pobrinuti se da financijski izvještaji budu u skladu sa Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija («Narodne novine» 112/1993). Pored toga, Predsjednik je odgovoran za čuvanje imovine Agencije, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Agencije

Hrvatska energetska regulatorna agencija
Ul. Grada Vukovara 14
Zagreb, Hrvatska
30. svibnja 2008. godine

**REVIZIJA
SERVIS** d.o.o.

**Kumrovečka 1/II,
ZABOK**

IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju Bilance sa stanjem na dan 31. prosinca 2007., te s njom povezanog Računa prihoda i rashoda za godinu koja je završila 31. prosinca 2007., kao i odgovarajućih Bilješki uz financijske izvještaje od broja 1. do broja 20. Hrvatske energetske regulatorne agencija, Ul Grada Vukovara 14, ZAGREB (u nastavku: Agencija). Ovi financijski izvještaji pripadaju u djelokrug odgovornosti predsjednika Upravnog vijeća Agencije. Naša je odgovornost izraziti mišljenje o financijskim izvještajima na temelju naše revizije.
2. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i provedemo reviziju na takav način da se uvjerimo kako u financijskim izvještajima nema pogrešno iskazanih materijalno značajnih stavaka. Revizija uključuje pregled stanja na temelju testiranja uz provjere dokaza glede svota i njihova objavljivanja u priloženim financijskim izvještajima. Revizija također uključuje ocjenu računovodstvenih politika koje su primjenjivane, kao i značajne procjene imovine i obveza koje je učinila Agencija, te ocjenu ukupne prezentacije financijskih izvještaja. Vjerujemo da naša revizija daje razumnu osnovicu za naše mišljenje.
3. Po našem mišljenju, financijski izvještaji Hrvatske energetske regulatorne agencije, Zagreb, prikazuju realno i objektivno financijski položaj na dan 31. prosinca 2007. godine i rezultat poslovanja, sukladno Uredbi o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Damir Novački
REVIZIJA SERVIS
d.o.o.
ZABOK, Kumrovečka 1/II

Zagreb, 03. svibnja 2008. godine do 30. svibnja 2008. godine

HERA, ZAGREB
RAČUN PRIHODA I RASHODA
 za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca
 (svi su iznosi u HRK)

	Bilješka	2007.	2006.
Prihodi od doprinosa	3	25.842.524	17.430.890
Prihodi od djelatnosti	4	1.377.897	562.900
Ostali prihodi		213.979	251.124
UKUPNI PRIHODI		27.434.400	18.244.914
Materijalni troškovi	5	4.513.055	5.618.067
Troškovi osoblja	6	8.564.686	6.287.648
Nematerijalni troškovi	7	856.317	618.323
Rashodi za investicije	8	149.238	750.233
Ostali rashodi	9	627.525	435.126
UKUPNI RASHODI		14.710.821	13.709.397
VIŠAK PRIHODA		12.723.579	4.535.517

Za i u ime Agencije dana 13. veljače 2008. godina:

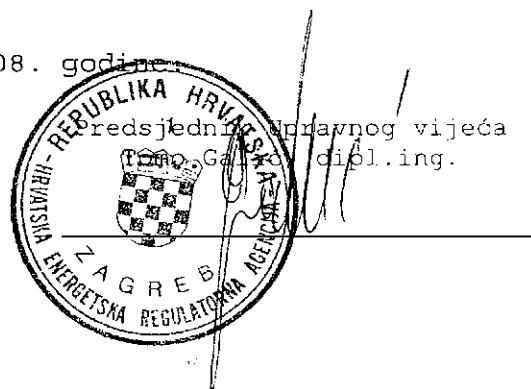
redsjednik Upravnog vijeća
 Tomo Galic dipl.ing.

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILANCA na dan 31. prosinca
 (svi su iznosi u HRK)

AKTIVA	Bilješka	2007.	2006.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nematerijalna imovina		0	0
Materijalna imovina (Nekretnine, postrojenja i oprema)	10	1.561.420	1.955.006
UKUPNO DUGOTRAJNA IMOVINA		1.561.420	1.955.006
KRA TKOTRAJNA IMOVINA			
Potraživanja od kupaca	11	3.143.043	2.467.366
Ostala potraživanja	12	169.682	223.412
Novac	13	31.723.549	19.771.371
UKUPNO KRA TKOTRAJNA IMOVINA		35.036.274	22.462.149
UKUPNO AKTIVA		36.597.694	24.417.155
IZVORI FINANCIRANJA			
Izvori financiranja osnivača	14	22.411.226	18.269.295
Ostali izvori financiranja		269.625	269.625
Višak prihoda		12.723.579	4.535.517
UKUPNO IZVORI		35.404.430	23.074.437
OBVEZE			
DUGOROČNI KREDIT		0	0
KRA TKOROČNE OBVEZE			
Obveze za predujmove i depozite	15	117.097	257.115
Obveze prema dobavljačima	16	260.737	406.784
Obveze prema zaposlenima	17	372.112	350.464
Obveze za poreze i doprinose	18	443.318	328.355
UKUPNO KRA TKOROČNE OBVEZE		1.193.264	1.342.718
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		36.597.694	24.417.155

Za i u ime Agencije dana 13. veljače 2008. godine

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

1. OPĆI PODACI

Pravni okvir, djelatnost i zaposlenici:

Hrvatska energetska regulatorna agencija (skraćeno HERA), u daljnjem tekstu Agencija je javna ustanova s javnim ovlastima koja djeluje kao samostalna neovisna neprofitna organizacija. Osnovana je temeljem Zakona o regulaciji energetske djelatnosti (Narodne Novine broj 177/2004 i 76/07), Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 09. lipnja 2005.godine, kojoj pripadaju osnivačka prava i kojoj je Agencija odgovorna za obavljanje poslova određenih Zakonom odnosno usvojenim Statutom Agencije (Narodne Novine broj 99/2007).

Agencija je upisana u sudski registar kod Trgovačkog suda u Zagrebu, dana 19.07.2005.godine pod brojem upisa Tt-05/7043-2, MBS: 080425911T s adresom poslovanja Koturaška 51. Dana 08. travnja 2008. godine Agencija je započela sa radom na novoj adresi Ul. Grada Vukovara 14.

HERA je samostalna u poduzimanju svih aktivnosti potrebnih za nesmetano obavljanje funkcija i ispunjavanje zadaća u skladu sa Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti, Zakonom o energiji, kao i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti. Poslovi HERA-e od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku, a HERA ih obavlja na temelju javnih ovlasti.

HERA obavlja slijedeće poslove:

1. Dozvole/Rješenja/Suglasnosti/Odobrenja

- izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti, privremeno i trajno oduzimanje dozvola
- izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača
- davanje suglasnosti energetskom subjektu za izgradnju izravnog voda, izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača
- odobrenje planova razvoja i izgradnje mreža
- izdavanje prethodnog odobrenja za izgradnju energetskog objekta za proizvodnju toplinske energije za tarifne kupce
- donošenje metodologija za utvrđivanje tarifnih stavaka tarifnih sustava
- donošenje propisa u energetskom sektoru za koje je HERA ovlaštena Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti te davanje mišljenja ili suglasnosti na pravila i propise u energetskom sektoru

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

2. Mišljenja/Prijedlozi

- davanje mišljenja Ministarstvu o tarifnom sustavu za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, naknadi za poticanje obnovljivih izvora i kogeneracije te naknadi za naslijeđene troškove
- davanje mišljenja Ministarstvu na prijedlog visine tarifnih stavki
- davanje mišljenja Ministarstvu na prijedlog iznosa naknade za organiziranje tržišta električne energije
- davanje prijedloga Vladi Republike Hrvatske o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za izgradnju proizvodnih objekata snage 50 MW i veće
- davanje mišljenja Vladi Republike Hrvatske na prijedlog iznosa naknade za priključenje na mrežu i za povećanje priključne snage
- davanje mišljenja Ministarstvu o općim uvjetima za opskrbu energijom
- davanje mišljenja Ministarstvu na postupke i kriterije za odobrenje i izgradnju proizvodnih objekata

3. Nadzor

- nadzor nad primjenom svih tarifnih sustava i propisanih naknada
- nadzor kvalitete usluge energetske subjekata
- nadzor nad energetskim subjektima, sukladno odredbama Zakona o energiji i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti

4. Odluke

- donošenje odluke o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja za izgradnju proizvodnih objekata snage do 50 MW
- donošenje odluke o izgradnji novih objekata za proizvodnju električne energije snage do 50 MW

5. Ostalo

- organizacija i provedba postupka natječaja za izgradnju proizvodnih objekata
- objavljivanje obavijesti i podataka o energetske učinkovitosti i korištenju energije
- sudjelovanje u definiranju energetske politike

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

- suradnja s ministarstvima i nadležnim inspekcijama sukladno posebnim zakonima
- prikupljanje i obrada podataka u vezi s djelatnostima energetskih subjekata
- podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka

6. Suradnja

- Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva te druga ministarstva
- Savjet za regulatorne poslove i Savjet za zaštitu potrošača, potrošači, udruge za zaštitu potrošača i povjerenstva za zaštitu potrošača
- energetski subjekti
- Državni inspektorat i druga tijela državne uprave
- Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja
- stručne i granske udruge i organizacije te instituti i fakulteti
- međunarodne organizacije i institucije i međunarodna udruženja regulatora (ERRA, CEER) i nacionalna regulatorna tijela (NYPS)

HERA obavlja i druge poslove iz članka 10., 11., 12. i 13. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti. Energetske djelatnosti obavljaju se prema pravilima kojima se uređuju tržišni odnosi ili kao pružanje javnih usluga.

Broj zaposlenika u Agenciji na dan 31. prosinca 2007. godine bilo je 38 zaposlenika (2006. godine - 36 zaposlenika).

Upravno vijeće HERA:

- Tomo Galić - predsjednik,
- Darko Pavlović - član,
- Dubravka Štefanec - član,
- Eraldo Banovac - član i
- Milan Puharić - član

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Financijski izvještaji prikazani su u hrvatskoj valutnoj jedinici (HRK), s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Ustanove.

Financijski izvještaji sastavljeni su u skladu s Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne Novine broj 112/93 i Pravilniku o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija (Narodne Novine broj 20/94 i 40/94) po načelu povijesnog troška, ukoliko nije drugačije navedeno.

Temeljne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja priloženih financijskih izvještaja bile su slijedeće:

2.1. Prihodi

Prihodi se priznaju u računovodstvenom razdoblju u kojem su nastali prema kriteriju mjerljivosti i raspoloživosti. Prihodi su mjerljivi kada ih je moguće iskazati vrijednosno. Prihodi su raspoloživi kada su ostvareni unutar obračunskoga razdoblja ili odmah nakon svršetka razdoblja i služe za pokriće obveza toga razdoblja.

2.2. Rashodi

Rashodi se priznaju u obračunskom razdoblju u kojemu su nastali ili odmah nakon isteka obračunskoga razdoblja, ako je obveza nastala u obračunskom razdoblju.

Transferi financijskih resursa priznaju se u razdoblju u kojem su nastali.

2.3. Procjenjivanje bilančnih pozicija

Dugotrajna i kratkotrajna imovina iskazuju se po nabavnoj vrijednosti ili po procijenjenoj vrijednosti.

Nabavnu vrijednost dugotrajne imovine čini kupovna cijena uvećana za uvozne carine, porez na promet, izdatke za prijevoz i sve druge izdatke koji se izravno mogu dodati nabavnoj vrijednosti.

Nabavnu vrijednost kratkotrajne imovine (materijala i sitnog inventara) čini kupovna cijena uvećana za carine, porez na promet, troškove prijevoza i sve druge troškove koji se mogu izravno dodati troškovima nabave.

Novac u blagajni i na računima unosi se u bilancu u nominalnom iznosu.

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA - nastavak

Otpis dugotrajne imovine provodi se linearnom metodom otpisa.

Osnovica za otpis dugotrajne imovine jest nabavna vrijednost dugotrajne imovine.

Dugotrajna imovina čija je pojedinačna vrijednost u trenutku nabave niža od 102,26 EUR protuvrijednosti hrvatskih kuna svrstava se u sitan inventar, koji se otpisuje jednokratno.

2.4. Revalorizacija

Neprofitna organizacija revalorizira dugotrajnu imovinu primjenom koeficijenta porasta cijena proizvođača industrijskih proizvoda.

Neprofitna organizacija revalorizira dugotrajnu imovinu ako je inflacija na godišnjoj razini, mjerena rastom cijena proizvođača industrijskih proizvoda, viša od 30 %.

Osnovicu za revalorizaciju dugotrajne imovine čini nabavna vrijednost imovine.

Dijelovi dugotrajne imovine koji su nabavljeni tijekom obračunskoga razdoblja revaloriziraju se od prvog dana sljedećeg mjeseca od dana njihove nabave. Dijelovi dugotrajne imovine koji su otuđeni tijekom obračunskoga razdoblja revaloriziraju se do kraja mjeseca u kojem su otuđeni.

Učinak revalorizacije dugotrajne imovine prenosi se u korist fonda dugotrajne imovine.

2.5. Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u HRK početno se iskazuju preračunavanjem po važećem tečaju na datum transakcije. Monetarna imovina i obveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum Bilance primjenom tečaja važećeg na taj datum. Dobici i gubici iz ovih transakcija uključuju se u neto dobit ili gubitak razdoblja.

2.6. Modificirano načelo nastanka događaja

Modificirano načelo nastanka događaja provodi se na sljedeći način:

Dugotrajna imovina i kratkotrajna materijalna imovina obračunava se i knjiži po nabavnoj vrijednosti ili ako to nije izvedivo - po procijenjenoj vrijednosti.

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA - nastavak

Nabavnu vrijednost dugotrajne i kratkotrajne imovine čini kupovna cijena uvećana za uvozne carine, porez na promet, izdatke za prijevoz i sve druge izdatke koji se izravno mogu dodati nabavnoj vrijednosti.

Amortizacija dugotrajne imovine se ne provodi, ako HERA nije vlasnik te imovine, već se obavlja ispravak vrijednosti odnosno dugotrajne imovine. Ispravak vrijednosti provodi se po prosječnim godišnjim stopama utvrđenim Pravilnikom o knjigovodstvu.

Ispravak vrijednosti imovine obavlja se tako da se za iznos ispravka umanjuju i imovina i izvori financiranja.

Za dugotrajnu imovinu koje je HERA vlasnik i koja se vodi u vlastitom ili nekom ostalom fondu, HERA može odlučiti da obračunava ispravak vrijednosti te imovine prema računovodstvenom načelu korisnog vijeka trajanja sredstva odnosno koji vrijedi za poduzetnike.

Pod dugotrajnom imovinom smatra se imovina (sredstvo) čiji je vijek trajanja duži od jedne godine. Dugotrajna imovina čija je pojedinačna vrijednost u trenutku nabave niža od 102,26 EUR protuvrijednosti hrvatskih kuna, svrstava se u sitan inventar i otpisuje jednokratno neovisno od vijeka trajanja.

Prihodi i izdaci (rashodi) obračunskoga razdoblja priznaju se prema istom računovodstvenomu pravilu modificiranom načelu novčanog iskazivanja.

Prihodi se iskazuju u obračunskom razdoblju u kojemu su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti.

HERA može priznati prihod razdoblja i kada postoji dovoljno jamstvo da će prihod biti naplaćen u roku 20 dana od isteka obračunskog razdoblja i pod uvjetom da se prihod odnosi na obračunsko razdoblje.

Izdaci (rashodi) se iskazuju u obračunskom razdoblju u kojem su nastali. Pod izdacima obračunskog razdoblja, u smislu ovoga Pravilnika, podrazumijevaju se i obračunate kamate za to razdoblje.

Izdaci obračunskog razdoblja mogu se priznati ako je plaćanje obavljeno najkasnije 20 dana nakon isteka obračunskog razdoblja i pod uvjetom da se odnose na to razdoblje.

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
 (Svi iznosi u HRK)

3. PRIHODI OD DOPRINOSA

	2007.	2006.
<i>FOND REDOVNE DJELATNOSTI (FOND A)</i>		
Prihodi primjenom stope 0,06%	25.693.286	16.675.136
Ostali prihodi za redovitu djelatnost	1.591.876	819.544
<u>UKUPNO FOND A</u>	<u>27.285.162</u>	<u>17.494.680</u>
<i>FOND KAPITALNIH PROJEKATA (FOND B)</i>		
	149.238	750.233
<u>UKUPNO</u>	<u>27.434.400</u>	<u>18.244.914</u>

Prihodi primjenom stope 0,06% utvrđuju se od prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetske subjekti obavljajući energetske djelatnosti temeljem dozvole za obavljanje energetske djelatnosti koju izdaje Hrvatska energetska regulatorna agencija.

4. PRIHODI OD DJELATNOSTI

Prihodi od djelatnosti u iznosu 1.377.897 HRK (2006. godine 562.900 HRK) naplaćeni su od jednokratnih naknada od izdavanja dozvola energetskim subjektima za obavljanje jedne ili više energetske djelatnosti.

5. MATERIJALNI TROŠKOVI

	2007.	2006.
1. Materijal	170.786	237.134
2. Energija	188.239	161.072
3. Usluge	0	
3.1. Usluge najma prostora, lizinga	2.121.793	1.633.205
3.2. Tarifni i cjenovni odnosi	0	1.500.000
3.3. Dozvole i suglasnosti	0	275.000
3.4. Intelektualne usluge	788.289	225.303
3.5. Informatička i komunikativna podrška	0	256.200
3.6. Usluge održavanja	196.333	210.735
3.7. Priopćenja, očitovanja	0	115.900
3.8. Osnovna stručna podrška	0	134.200
3.9. Ostali troškovi	1.047.615	869.318
<u>UKUPNO</u>	<u>4.513.055</u>	<u>5.618.067</u>

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

6. TROŠKOVI OSOBLJA

	2007.	2006.
Neto plaće zaposlenika	4.259.043	3.147.585
Doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje	1.407.280	1.035.979
Doprinos za zdravstveno osiguranje	1.097.923	807.369
Porez na dohodak	1.175.116	854.181
Priraz na porez na dohodak	203.452	138.108
Naknade plaća	165.617	111.337
Doprinos za zapošljavanje	126.797	93.238
Troškovi plaća i naknada	8.435.228	6.187.797
Prijevoz na posao i s posla	128.211	89.543
Zdravstveni pregledi zaposlenih	1.247	10.235
Dopunsko zdravstveno osiguranje	0	0
Ostali izdaci za zaposlene	0	73
Ostali troškovi	129.458	99.851
UKUPNO	8.564.686	6.287.648

7. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	2007.	2006.
Dnevnice za službeni put	451.350	414.233
Reprezentacija	122.424	101.336
Premije osiguranja	198.982	76.701
Bankovne usluge i izdaci platnog prometa	18.662	15.980
Ostali troškovi	64.899	10.073
UKUPNO	856.317	618.323

8. RASHODI ZA INVESTICIJE

Rashodi za investicije u iznosu 149.238 HRK (2006. godina 750.233 HRK) odnose se na nabavljenu opremu.

9. OSTALI RASHODI

	2007.	2006.
Troškovi stručnog obrazovanja	561.711	357.372
Stručna literatura	58.817	47.474
Ostalo	6.997	30.280
UKUPNO	627.525	435.126

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

10. DUGOTRAJNA MATERIJALNA IMOVINA

	Oprema	Ostala sredstva za rad i imovina	UKUPNO
<u>Nabavna vrijednost</u>			
Stanje 31. prosina 2006. godine	2.572.931	548.761	3.121.692
Stanje 31. prosina 2007. godine	2.680.243	580.895	3.261.138
<u>Ispravak vrijednosti</u>			
Stanje 31. prosina 2006. godine	999.222	167.464	1.166.686
Stanje 31. prosina 2007. godine	1.426.758	272.960	1.699.718
<u>Sadašnja vrijednost</u>			
Stanje 31. prosina 2006. Godine	1.573.709	381.297	1.955.006
Stanje 31. prosina 2007. godine	1.253.485	307.935	1.561.420

11. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

Potraživanja od kupaca u iznosu 3.143.043 HRK (2006. godine u iznosu 2.467.366 HRK) čine prihodi koji su evidentirani na temelju faktura kupcima. Dokumentacija je dokaz da je usluga obavljena.

12. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31.12.2007.	31.12.2006.
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	114.424	117.230
Predujmovi dobavljačima	21.146	71.536
Potraživanja od države	28.861	21.627
Potraživanje od zaposlenih	5.251	13.018
UKUPNO	169.682	223.411

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

13. NOVAC

	31.12.2007.	31.12.2006.
Žiro-račun	31.649.585	19.743.239
Blagajna kunska	29.617	25.011
Blagajna deviza	0	0
Devizni račun	44.347	3.122
UKUPNO	31.723.549	19.771.372

14. IZVORI FINANCIRANJA

	2007.	2006.
Stanje 01. siječnja	23.074.437	18.270.355
Povećanje	298.476	1.500.467
Smanjenje	-692.062	-1.231.902
Višak prihoda	12.723.579	4.535.517
Stanje 31. prosinca	35.404.430	23.074.437

15. OBVEZE ZA PREDUJMOVE I DEPOZITE

Obveze za predujmove i depozite u iznosu od 117.097 HRK (2006. godina 257.115 HRK) odnose se na primljene predujmove od kupaca u zemlji.

16. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31.12.2007.	31.12.2006.
Dobavljači u zemlji	260.737	390.012
Dobavljači u inozemstvu	0	16.772
UKUPNO	260.737	406.784

17. OBVEZE PREMA ZAPOSLENIMA

Obveze prema zaposlenima u iznosu 372.112 HRK (2006. godine 350.464 HRK) čini obračunana neto plaća za prosinac 2007. godine isplaćena u siječnju 2008. godine (2006. godine obračunana neto plaća za prosinac 2006. godine isplaćena u siječnju 2007. godine).

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

HERA, ZAGREB
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE
(Svi iznosi u HRK)

18. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

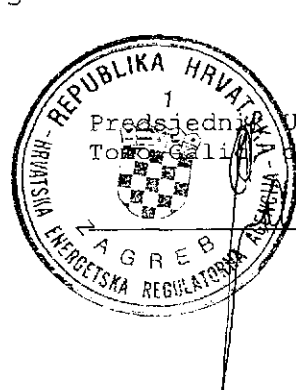
	31.12.2007.	31.12.2006.
Doprinosi iz plaće	114.910	111.805
Obveze za ostale pristojbe	99.775	96.688
Porezi, doprinosi i dr. pristojbe	95.443	90.204
Prerez na porez na dohodak	16.320	15.358
Obveze za porez na dodanu vrijednost	116.870	14.300
UKUPNO	443.318	328.355

19. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH

Struktura	31.12.2007.	31.12.2006.
Visoka stručna sprema	32	30
Viša stručna sprema	2	2
Srednja stručna sprema	4	4
UKUPNO	38	36

20. ODOBRENJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove financijske izvještaje usvojio je i objavio predsjednik Upravnog vijeća Agencije dana 13. veljače 2008. godine.

Predsjednik Upravnog vijeća
Tomislav Galinić dipl. ing.

Ila 51: 470-03/08-01/02
Ila 52: 321-06/08-02

Bilješke na stranicama 5 do 15 čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja

Republika Hrvatska

Hrvatska energetska regulatorna agencija

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

ZA 2007. GODINU

Sadržaj

1 IZVJEŠĆE O RADU AGENCIJE U 2007. GODINI	7
1.1 Općenito o Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji	7
1.1.1 Financiranje Agencije	9
1.1.2 Odgovornost za rad i nadzor nad radom Agencije	10
1.1.3 Djelatnost Agencije	10
1.2 Predsjednik Upravnog vijeće Agencije	11
1.3 Upravno vijeće Agencije	11
1.4 Izdavanje dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti	11
1.5 Izdavanje rješena o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije	14
1.6 Donošenje propisa iz nadležnosti Agencije	15
1.7 Davanje mišljenja	15
1.8 Davanje suglasnosti	17
1.9 Zaštita potrošača	18
1.9.1 Žalbe kupaca	18
1.9.2 Prigovori kupaca	19
1.9.3 Predstavke i ostali podnesci kupaca	20
1.9.4 Statistika predmeta	20
1.9.4.1 Predmeti iz područja električne energije	21
1.9.4.2 Predmeti iz područja prirodnog plina	22
1.9.4.3 Predmeti iz područja toplinske energije	23
1.10 Suradnja Agencije s drugim institucijama i međunarodne aktivnosti	24
1.10.1 Suradnja Agencije s državnim institucijama	24
1.10.2 Međunarodne aktivnosti i suradnja	24
1.10.2.1 Energetska zajednica država jugoistočne Europe	25
1.10.2.2 Sudjelovanje u radu ERGEG-a i CEER-a	28
1.10.2.3 Sudjelovanje u radu ERRA-e	29
1.10.2.4 Suradnja s USAID-om	29
1.10.2.5 Sudjelovanje u radu MEDREG-a	30
1.10.2.6 Pristupni pregovori Europskoj uniji	30
1.10.2.7 Ostale aktivnosti	30
1.11 Savjeti Agencije	31
1.11.1 Savjet za regulatorne poslove	31
1.11.2 Savjet za zaštitu potrošača	31
1.12 Financijski izvješćaj Agencije za 2007.	32
1.12.1 Račun prihoda i rashoda za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2007.	32
1.12.2 Bilanca na dan 31. prosinca 2007.	33
2 RAZVOJ TRŽIŠTA I JAVNIH USLUGA U ENERGETSKOM SEKTORU	35
2.1 Električna energija	35
2.1.1 Zakonodavni okvir	35
2.1.1.1 Pravila djelovanja tržišta električne energije	35
2.1.1.2 Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava	35
2.1.1.3 Metodologija za pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu	36
2.1.1.4 Pravila o dodjeli i korištenju prekogranične prijenosne moći	36

2.1.2	Nadzor nad razdvajanjem energetskih djelatnosti te praćenje razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti	36
2.1.3	Otvaranje tržišta električne energije.....	37
2.1.4	Aktivnosti u restrukturiranju elektroenergetskog sektora.....	37
2.1.5	Praćenje pravila o vođenju i raspodjeli kapaciteta spojnih vodova	38
2.1.6	Tranzit električne energije i ITC sporazum	40
2.2	Plin.....	41
2.2.1	Zakonodavni okvir	41
2.2.1.1	Zakon o tržištu plina	41
2.2.1.2	Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki i Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlašćenih kupaca, bez visine tarifnih stavki	42
2.2.1.3	Odluka o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca.....	42
2.2.2	Otvaranje tržišta prirodnog plina.....	43
2.3	Nafta i naftni derivati	43
2.3.1	Zakonodavni okvir	43
2.3.1.1	Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata	44
2.3.1.2	Statut Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata	44
2.3.1.3	Odluka o iznosu naknade za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu	44
2.3.1.4	Tarifni sustav za transport nafte naftovodom.....	44
2.3.1.5	Odluka o postotku biogoriva u ukupnom udjelu goriva u 2007. godini i količini biogoriva koje se mora staviti u promet na domaće tržište u 2007. godini	45
2.3.1.6	Uredba o visini posebnog poreza na naftne derivate.....	45
2.3.1.7	Odluka o iznosu tarifa za transport nafte naftovodom	45
2.3.1.8	Odluka o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu.....	45
2.3.1.9	Pravilnik o podacima koje su energetski subjekti dužni dostavljati Ministarstvu	45
2.3.1.10	Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu.....	45
2.3.1.11	Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2008. godinu.....	46
2.3.1.12	Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva	46
2.3.1.13	Odluka o iznosu naknade za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2008. godinu	46
2.4	Toplinska energija.....	47
2.4.1	Zakonodavni okvir	47
2.5	Obnovljivi izvori energije i kogeneracija.....	48
2.5.1	Zakonodavni okvir	48
3	ANALIZA ENERGETSKOG SEKTORA	49
3.1	Električna energija.....	49
3.1.1	Prijenosna mreža	49
3.1.2	Distribucijska mreža.....	51
3.1.3	Elektroenergetska bilanca.....	53
3.1.4	Proizvodnja električne energije	55
3.1.5	Prodaja električne energije	57
3.1.6	Potrošnja električne energije	59
3.1.7	Cijene električne energije.....	62
3.1.7.1	Cijene električne energije za krajnje kupce u Republici Hrvatskoj.....	62
3.1.7.2	Cijene električne energije za krajnje kupce u europskim državama.....	62
3.1.8	Kvaliteta opskrbe električnom energijom.....	67
3.1.8.1	Pouzdanost napajanja.....	67
3.1.8.2	Kvaliteta usluga	68
3.1.9	Rad povjerenstava za reklamacije pri energetskim subjektima	71

3.2 Plin	73
3.2.1 Tržište prirodnog plina u Republici Hrvatskoj.....	73
3.2.1.1 Dobava i potrošnja prirodnog plina.....	73
3.2.1.2 Transportni i distribucijski sustavi te sustav skladišta.....	75
3.2.1.3 Planovi razvoja transportnog i distribucijskih sustava.....	79
3.2.2 Cijene prirodnog plina.....	79
3.2.2.1 Cijene prirodnog plina za krajnje kupce u Republici Hrvatskoj.....	79
3.2.2.2 Cijene prirodnog plina za krajnje kupce u europskim državama.....	82
3.2.3 Kvaliteta opskrbe plinom.....	85
3.3 Nafta i naftni derivati	88
3.3.1 Tržište nafte i naftnih derivata u Republici Hrvatskoj.....	88
3.3.1.1 Transport nafte naftovodima.....	88
3.3.1.2 Proizvodnja naftnih derivata.....	91
3.4 Toplinska energija	94
3.4.1 Opis sektora toplinske energije.....	94
3.4.2 Cijene toplinske energije.....	96
3.4.3 Rješavanje žalbi potrošača toplinske energije.....	98
3.5 Obnovljivi izvori energije i kogeneracija	98
4 POPIS TABLICA I SLIKA	101
4.1 Popis tablica.....	101
4.2 Popis slika.....	102

1 IZVJEŠĆE O RADU AGENCIJE U 2007. GODINI

1.1 Općenito o Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji

Prema Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 177/04 i 76/07), Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) je dužna jedanput godišnje podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o svom radu, a osobito o:

- zapažanjima koja su značajna za razvoj energetske tržišta i javnih usluga u energetske sektoru;
- analizi energetske sektora;
- o rezultatima praćenja izvršenja obveza energetske subjekata iz članka 10. stavka 2. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti;
- ostvarenju proračuna Agencije za prethodnu godinu.

Nadalje, Agencija je dužna, sukladno članku 10. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, objavljivati godišnja izvješća o rezultatima praćenja iz članka 10. stavka 2. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, primjerice o praćenju prekograničnih kapaciteta i upravljanja zagušenjima, odvojenosti vođenja poslovnih knjiga energetske subjekata radi sprečavanja subvencioniranja između djelatnosti, stupnju razvidnosti tržišnog natjecanja i dr.

Nakon prihvaćanja izvješća, Agencija je dužna objaviti to izvješće u glasilu Agencije ili na internetskoj stranici Agencije, na hrvatskom jeziku latiničnim pismom i u prijevodu na engleski jezik.

Agencija je osnovana 2004. Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti kao samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova, radi uspostave i provođenja regulacije energetske djelatnosti.

U 2007. donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 76/07) te novi Statut Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, br. 99/07) čime su uspostavljeni uvjeti za ostvarivanje funkcije neovisnog regulatornog tijela na području regulacije energetske djelatnosti te uvjeti za jednoznačno i usklađeno djelovanje Agencije u reformi energetske sektora koja je još uvijek u tijeku.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti uspostavljen je novi organizacijski okvir za rad i djelovanje Agencije te su osigurani uvjeti za razvoj Agencije u neovisno i stručno tijelo, što je pretpostavka za obavljanje zadaće nadzora nad obavljanjem reguliranih energetske djelatnosti i razvijanjem tržišta energije, zaštite kupaca energije kao i drugih zadaća koje je Agencija dužna obavljati temeljem energetske zakona u sektoru električne energije, toplinske energije, plina te sektoru nafte i naftnih derivata.

Najvažnije odrednice novoga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske jesu:

- razgraničenje poslova s javnim ovlastima od ostalih poslova Agencije;
- razvidno uređenje prava, dužnosti i odgovornosti te postupanja predsjednika Upravnog vijeća i Upravnog vijeća Agencije u obnašanju javne ovlasti, svaki iz djelokruga svoje nadležnosti, kao i uređenje prava, dužnosti i odgovornosti stručnih voditelja koji su zaduženi za vođenje stručnog rada u Agenciji;
- uvođenje neposredne odgovornosti u rukovođenju i upravljanju Agencijom, Upravnim vijećem Agencije i stručnim službama Agencije, na način da se smanjuje jedna razina rukovođenja;
- jačanje stručnog, organizacijskog i kadrovskog ustroja Agencije;

- osiguravanje kompetentnosti stručnih voditelja i stručnog rada u Agenciji izborom rukovoditelja putem javnog natječaja;
- osiguranje povećanja efikasnosti rada Agencije kao samostalnog i neovisnog regulatornog tijela;
- osiguravanje kontinuiranog kvalitetnog funkcioniranja Upravnog vijeća Agencije postupnom zamjenom i potpunom članova Upravnog vijeća, te davanje mogućnosti da članovi Upravnog vijeća ne obnašaju dužnost kao jedino zanimanje, čime se osigurava nepristranost u obavljanju poslova s javnim ovlastima;
- osiguravanje izbora i imenovanja članova Upravnog vijeća iz šireg područja i to tehničkih i društvenih znanosti, sa dužim radnim iskustvom, čime se doprinosi osiguravanju stručnosti i nepristranosti članova Upravnog vijeća u obnašanju javnih ovlasti te ugledu Agencije;
- decidirano određivanje materijalnih prava svih članova Upravnog vijeća koje određuje Vlada Republike Hrvatske;
- Statut Agencije donosi se uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Sukladno prijelaznim i završnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, Hrvatski sabor je donio Odluku o razrješenju predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, br. 105/07) te Odluku o imenovanju predsjednika i članova Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, br. 105/07) kojom je Tomo Galić imenovan za predsjednika Upravnog vijeća na vrijeme od pet godina, Darko Pavlović imenovan za člana Upravnog vijeća na vrijeme od četiri godine, Dubravka Štefanec imenovana za člana Upravnog vijeća na vrijeme od tri godine, dr. sc. Eraldo Banovac imenovan za člana Upravnog vijeća na vrijeme od dvije godine i dr. sc. Milan Puharić imenovan za člana Upravnog vijeća na vrijeme od jedne godine, svi počevši od 1. listopada 2007.

Novi organizacijski okvir za rad i djelovanje Agencije razrađen je u Statutu Agencije. Istim se omogućava efikasno obavljanje stručnog rada i ispunjavanje svih poslova s javnim ovlastima koje su zakonom dane u nadležnost Agenciji, uz osiguranje primjene načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u radu Agencije.

Agencija ima Upravno vijeće i stručne službe.

Agencijom upravlja predsjednik Upravnog vijeća. Predsjednik Upravnog vijeća predstavlja i zastupa Agenciju u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Agencije, donosi akte potrebne za rad i poslovanje Agencije. Predsjednik Upravnog vijeća organizira, vodi i odgovara za stručni rad i poslovanje Agencije i odgovoran je za zakonitost rada Agencije.

U stručnim službama obavljaju se stručni, administrativni i tehnički poslovi za potrebe Agencije.

Sukladno odredbama Statuta Agencije, Agencija je krajem 2007. donijela nove opće akte, i to: Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu, Pravilnik o plaćama i drugim materijalnim pravima radnika te druge opće akte druge opće akte potrebne za rad Agencije.

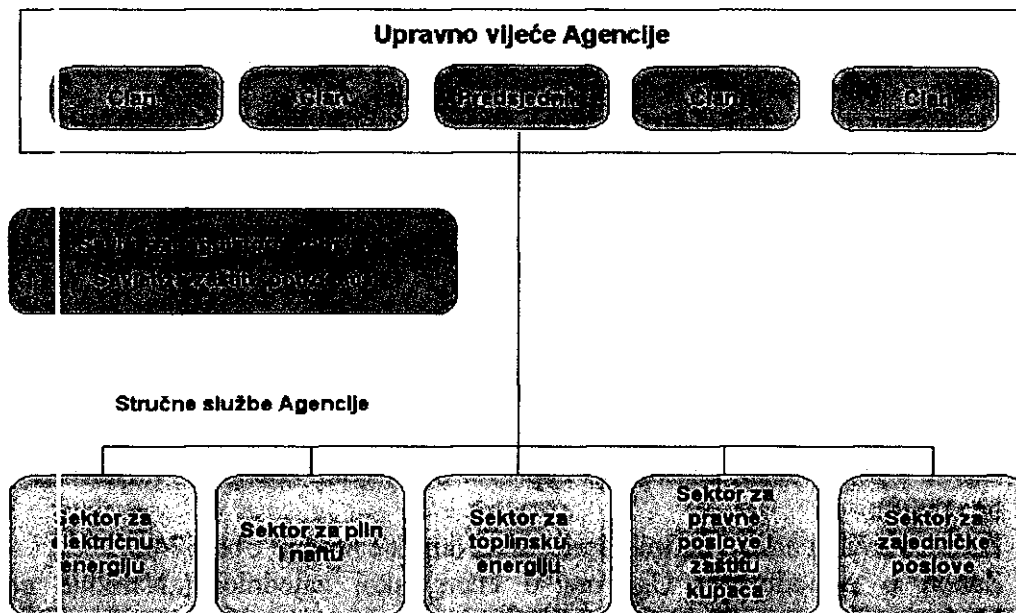
Osnovne organizacijske jedinice stručnih službi su:

- Sektor za električnu energiju;
- Sektor za plin i naftu;
- Sektor za toplinsku energiju;
- Sektor za pravne poslove i zaštitu kupaca te

- Sektor za zajedničke poslove.

Stručni voditelji stručnih službi su direktori osnovnih organizacijskih jedinica Agencije koji, svaki u dijelu svoga procesa rada, vode stručni rad Agencije. Direktore sektora imenuje predsjednik Upravnog vijeća na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora. Direktori sektora za svoj rad odgovaraju predsjedniku Upravnog vijeća.

Nova organizacijska shema Agencije prikazana je na slici 1.1.1.

Slika 1.1.1. Organizacijska shema Agencije

Sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnika o radu, krajem 2007. provedena je i nova organizacija rada Agencije te su svi zaposleni radnici zaključili nove ugovore o radu s Agencijom. Na temelju provedenog javnog natječaja u prosincu 2007. imenovana su četiri direktora Sektora na vrijeme od četiri godine, osim za Sektor za plin i naftu.

U 2007. povećan je broj radnika u Agenciji za tri, jedan radnik raskinuo je radni odnos u Agenciji, te je na kraju 2007. u Agenciji bilo zaposleno na neodređeno vrijeme ukupno 37 radnika.

Prava i obveze iz radnog odnosa direktora Agencije i radnika Agencije uređena su ugovorima o radu, općim aktima Agencije te općim propisima o radu.

1.1.1 Financiranje Agencije

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 73/05) sredstava za financiranje rada Agencije osiguravaju se iz sljedećih izvora:

- naknada u iznosu 0,06% od ukupnoga godišnjeg prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetske subjekti s osnove obavljanja energetske djelatnosti temeljem dozvole za obavljanje energetske djelatnosti;
- naknada (jednokratnih uplata) za rad Agencije prema Pregledu naknada za rad Agencije koji je sastavni dio Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknada za obavljanje

poslova regulacije energetske djelatnosti (naknade za izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti, za izdavanje mišljenja i suglasnosti, za rješavanje žalbi i prigovora i sl.).

1.1.2 Odgovornost za rad i nadzor nad radom Agencije

Sukladno odredbi članka 7. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, Agencija za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru.

Nadzor nad zakonitošću rada Agencije i općih akata obavlja Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva.

Nad financijskim poslovanjem Agencije nadzor obavlja nadležno središnje tijelo državne uprave, odnosno pravna osoba koja ima za to javnu ovlast.

1.1.3 Djelatnost Agencije

Zakonodavni okvir za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije definiran je sljedećim propisima:

1. Zakon o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 177/04 i 76/07);
2. Zakon o energiji („Narodne novine“, br. 68/01, 177/04 i 76/07);
3. Zakon o tržištu električne energije („Narodne novine“, br. 177/04 i 76/07);
4. Zakon o tržištu plina („Narodne novine“, br. 40/07);
5. Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom („Narodne novine“, br. 42/05);
6. Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata („Narodne novine“, br. 57/06);
7. Zakon o potvrđivanju Ugovora o energetske zajednici („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, br. 6/06 i 9/06);
8. Zakon o općem upravnom postupku („Narodne novine“, br. 53/91 i 103/96);
9. Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 118/07);
10. Odluka o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 73/05);
11. Uredba o razdoblju za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 116/02 i 71/05);
12. ostali podzakonski propisi donijeti temeljem Zakona o energiji i drugih zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti.

Djelatnost Agencije propisana je člankom 9., 10. i 11. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti i obuhvaća naročito sljedeće poslove:

- izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti;
- donošenje propisa iz nadležnosti Agencije (tarifni sustavi bez visine tarifnih stavki, pravilnik o naknadi za priključenje na mrežu/sustav i za povećanje priključne snage, tarifni sustav za transport nafte naftovodom i dr.);
- davanje mišljenja ili suglasnosti na pravila i propise u energetske sektoru;
- zaštita potrošača;
- izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača;
- obavljanje poslova nadzora (nad primjenom tarifnih sustava i svih propisanih naknada, nad energetske subjektima i kvalitetom usluge energetske subjekata);
- rješavanje sporova u vezi s obavljanjem reguliranih energetske djelatnosti;
- praćenje prekograničnih kapaciteta i upravljanje zagušenjima;
- suradnja s ministarstvom i nadležnim inspekcijama;

- podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka;
- ostali poslovi.

1.2 Predsjednik Upravnog vijeće Agencije

Predsjednik Upravnog vijeća u obavljanju poslova Agencije na temelju javnih ovlasti donosi odluke iz članka 9. stavka 1. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, rješava sporove u vezi s obavljanjem reguliranih energetske djelatnosti iz članka 9. stavka 5. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti te donosi odluke povodom prigovora iz članka 12. stavka 2. istog Zakona.

1.3 Upravno vijeće Agencije

Upravno vijeće obavlja sljedeće poslove:

- donosi odluke u vezi s obavljanjem svih regulatornih poslova iz članka 10. i 11. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti te daje Vladi Republike Hrvatske prijedloge i mišljenja o pojedinim pitanjima iz djelokruga rada Agencije;
- na prijedlog predsjednika Upravnog vijeća, donosi programe rada i razvoja Agencije te nadzire njihovo izvršavanje.

Tijekom 2007. održano je 35 sjednica Upravnog vijeća Agencije na kojima je razmatrano ukupno 213 točaka dnevnog reda.

1.4 Izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti

Jedna od važnijih zadaća Agencije je izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti koje Agencija izdaje na zahtjev pravne ili fizičke osobe, na način i prema postupku propisanom Zakonom o energiji i podzakonskim propisima. Dozvola se izdaje pravnoj ili fizičkoj osobi koja udovoljava uvjetima tehničke i financijske kvalificiranosti te stručne osposobljenosti propisanih Pravilnikom o uvjetima za obavljanje energetske djelatnosti za obavljanje određene energetske djelatnosti.

Zakonom o energiji propisano je da je za 25 od ukupno 27 energetske djelatnosti potrebno ishoditi dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti.

Krajem 2007. donijet je novi Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 118/07) prema kojem je pojednostavljen i ujednačen postupak izdavanja dozvola za obavljanje energetske djelatnosti, pojednostavljena je dokumentacija koja se priloži zahtjevima te su propisani postupci za produženje dozvole, prijenos dozvole te prestanak važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti.

Agencija je tijekom 2007. izdala ukupno 67 dozvola, i to za energetske djelatnosti kako slijedi:

- proizvodnja električne energije – pet dozvola
(Adria Wind Power d.o.o., Varaždinska 61 iz Sesveta, Valalta d.o.o., Cesta Valalta-Lim bb iz Rovinja, EKO d.o.o., Martićeva 8/III iz Zagreba, Vjetroelektrana Trtar-Krtolin d.o.o., Bože Peričića 30 iz Šibenika i Hidro-Watt d.o.o., Ožujaska 21 iz Zagreba);
- opskrba plinom – 23 dozvole
(Račnik d.d., Ulica kralja Tomislava iz Križevaca, Komunalac Vrbovec d.o.o., Kolodvorska 29 iz Vrbovca, Energo d.o.o., Dolac 14/1 iz Rijeke, Humkom d.o.o., Lastne 1 iz Huma na Sutli, Ivkom d.d., Vladimira Nazora 96/b iz Ivanca, Zagorski

metalac d.o.o., Celine 2 iz Zaboka, Medimurje-plin d.o.o., Mihovljanska 70 iz Čakovca, Hep-plin d.o.o., Cara Hadrijana 7 iz Osijeka, Papuk d.o.o., Vladimira Nazora 14 iz Orahovice, Gradska plinara Zagreb d.o.o., Radnička cesta 1 iz Zagreba, Moslavina plin d.o.o., Trg kralja Tomislava 10 iz Kutine, Montcogim-plinara d.o.o., Trg Ante Starčevića 2 iz Svete Nedjelje, Zelinske komunalije d.o.o., Katarine Krizmanić 1 iz Sv. Ivana Zeline, Gradska plinara Krapina d.o.o., Frana Galovića 5 iz Krapine, Brod-plin d.o.o., Tome Skalice 4 iz Slavonskog Broda, Plin-projekt d.o.o., Gajeva 89 iz Nove Gradiške, Plinara d.o.o., Industrijska 17 iz Pule, Termoplin d.d., Vjekoslava Špinčića 78 iz Varaždina, Darkom d.o.o., J.Kozarca 19 iz Daruvara, Komus d.o.o.-u stečaju, Kolodvorska cesta 14 iz Donje Stubice, Komunalac d.o.o., Gavirmica 18 iz Pakraca, Plinara Istočne Slavonije d.o.o., Ohridska 17 iz Vinkovaca i Zelenjak d.o.o., Trg Antuna Mihanovića 1 iz Klanjca);

- proizvodnja toplinske energije – jedna dozvola
(Brod-plin d.o.o., Tome Skalice 4 iz Slavonskog Broda);
- distribucija toplinske energije – jedna dozvola
(Brod-plin d.o.o., Tome Skalice 4 iz Slavonskog Broda);
- opskrba toplinske energije – jedna dozvola
(Brod-plin d.o.o., Tome Skalice 4 iz Slavonskog Broda);
- proizvodnja biogoriva – jedna dozvola
(Vitrex d.o.o., Zbora narodne garde 3 iz Virovitice);
- transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilom – 22 dozvole
pravne osobe – Visokogradnja d.o.o., Trg Josipa Godlara 2 iz Slavonskog Broda, Dostava d.o.o., Biškupije 138 iz Medulina, Marin Transport d.o.o., Jože Gabrovška 10 iz Rijeke, CH AUTO d.o.o., Blage Zadre 17/D iz Sesveta i Adria oil d.o.o., Spinčići 38 iz Kastva,
fizičke osobe – T.I.P. autoprijevoznički obrt, Put kroz Meterize 21b iz Šibenika, Autoprijevoznik Niko Marić, D. Rakovica 15, Podcrkavlje Bukovlje iz Slavonskog Broda, Jurić Company, Rtić III/8, Dolac iz Primoštena, Čulić Transporti, Radmilovićeva 8 iz Splita, Autoprijevoznik Ivan Leščan, Kralja Tomislava 7 iz Đurđevca, Premium Petrol vl. Zvonimir Jurišić, Požeška cesta 1a iz Slavonskog Broda, Jandro Grgić, Galdovačka 339 iz Siska, Transport Vuletić prijevozničko-trgovački i ugostiteljski obrt, Davorina Trstenjaka 4 iz Siska, ADR-TRANSPORTI JURAIĆ vl. Mijo Juraić, Zorkovac L. 7 iz Ozlja, Beni-obrt za trgovinu ugostiteljstvo i prijevoz, 85. ulica 58 iz Blata, Tonći Barišić, Barišići 50 iz Solina, Cvitkušić-obrt za prijevoz tekućih tereta, Posavska 10 iz Sesevskog Kraljevca, Jurica Janeš-prijevoznički obrt, I. G. Kovačića 195 iz Ravne Gore, Marko Šutić-obrt za prijevoz, Ribarska 21 iz Trogira, Autoprijevoz „AG BENZ“, Radoševa Glavica 12 iz Ploča, Autoprijevoznički obrt „Đajić“, Bože Starca Jurićeva 46 iz Rijeke i „Autoprijevoznički obrt“ Mara Daskijević, Trg žrtava fašizma 14 iz Zagreba);
- trgovina na veliko naftnim derivatima - jedna dozvola
(ZRAČNA LUKA ZAGREB TRGOVINA d.o.o., Pleso bb iz Zagreba);
- skladištenje nafte i naftnih derivata – jedna dozvola
(MODIBIT d.o.o., Karlovačka cesta 124 iz Ozlja);
- trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu energije – 10 dozvola
(HSE Adria d.o.o., Miramarska 24 iz Zagreba, Megaplan d.o.o., Šenoina 9 iz Zagreba, Palmir inženjering i trgovina d.o.o., Mladice 14a iz Zagreba, Vitrex d.o.o., Zbora narodne garde 3 iz Virovitice, HEP-Trgovina d.o.o., Ulica grada Vukovara 37 iz Zagreba, E.T.C. d.o.o. Braće Stipčića 41 iz Rijeke, VERBUND-Austria Power

Trading, Ulica kneza Branimira 29/III iz Zagreba, ELNA KABEL d.o.o., Selska cesta 217/1a iz Zagreba, TLM Tvornica Lakih Metala d.d., Ul. Narodnog Preporoda 12 iz Šibenika i RE Energija d.o.o., Hektorovićeve 2 iz Zagreba);

- trgovina na veliko i malo ukapljenim naftnim plinom (UNP) – jedna dozvola (MODIBIT d.o.o., Karlovačka cesta 124 iz Ozlja).

Niti na jedro rješene Agencije nije bilo žalbi.

U tablici 1.4.1. prikazan je broj dozvola izdanih tijekom 2007. prema vrsti energetske djelatnosti:

Tablica 1.4.1. Pregled dozvola za obavljanje energetske djelatnosti izdanih u 2007.

Energetska djelatnost	Izdano dozvola (broj)
Proizvodnja električne energije	5
Opskrba plinom	23
Proizvodnja toplinske energije	1
Distribucija toplinske energije	1
Opskrba toplinske energije	1
Proizvodnja biogoriva	1
Transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilima	22
Trgovina na veliko naftnim derivatima	1
Skladištenje nafte i naftnih derivata	1
Trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu energije	10
Trgovina na veliko i malo ukapljenim naftnim plinom (UNP)	1
UKUPNO	67

Tijekom 2007. Agencija je donijela jedno rješene o prestanku važenja dozvole i to na zahtjev energetskog subjekta Enersys d.o.o. iz Dubrovnika za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje električne energije.

Na dan 31. 12. 2007. u Zbirnom registru dozvola koji vodi Agencija upisane su ukupno 349 dozvole. Tablica 1.4.2. prikazuje broj dozvola prema vrsti energetske djelatnosti. Popis dozvola i energetskih subjekata po energetskim djelatnostima objavljen je na internetskim stranicama Agencije (<http://www.hera.hr/hrvatski/html/dozvole.html>).

Tablica 1.4.2. Pregled dozvola za obavljanje energetske djelatnosti na dan 31. 12. 2007.

Energetska djelatnost	Izdane dozvole – stanje na dan 31. 12. 2007. (broj)
Proizvodnja električne energije	8
Prijenos električne energije	1
Distribucija električne energije	1
Opskrba električnom energijom	4
Organiziranje tržišta električnom energijom	1
Dobava prirodnog plina	1
Skladištenje prirodnog plina	1
Transport plina	1
Distribucija plina	39
Opskrba prirodnim plinom	23
Proizvodnja naftnih derivata	1
Proizvodnja biogoriva	1
Transport nafte, naftovodima i drugim nespomenutim oblicima transporta	2
Transport naftnih derivata produktovodima i drugim nespomenutim oblicima transporta	1
Transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilima	140
Trgovina na veliko naftnim derivatima	18
Skladištenje nafte i naftnih derivata	17
Proizvodnja toplinske energije	17
Distribucija toplinske energije	12
Opskrba toplinskom energijom	18
Trgovanje, posredovanje i zastupanje na tržištu energije	31
Transport i skladištenje ukapljenoga prirodnoga plina (UPP)	0
Trgovina na veliko i malo ukapljenim naftnim plinom (UNP)	11
Trgovina na veliko ukapljenim prirodnim plinom (UPP)	0
UKUPNO	349

1.5 Izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije

Pravilnikom o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije („Narodne novine“, br. 67/07) propisuju se uvjeti za stjecanje statusa povlaštenog proizvođača električne energije kojeg može steći nositelj projekta ili proizvođač koji u pojedinačnom proizvodnom objektu istodobno proizvodi električnu i toplinsku energiju, koristi otpad ili obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije na gospodarski primjeren način usklađen sa zaštitom okoliša.

Rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača, kao i prethodno rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača izdaje Agencija.

Tijekom 2007. Agencija je zaprimila pet zahtjeva za izdavanje prethodnog rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača te pet zahtjeva za izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača energije.

Tijekom 2007. izdana su sljedeća rješenja:

1. Prethodno rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije, tvrtki Valalta d.o.o., Rovinj;
2. Rješenje o stjecanju povlaštenog proizvođača električne energije, tvrtki Adria Wind Power d.o.o., Sesvete;
3. Rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije, tvrtki Vjelelektrana Trtar-Krtolin d.o.o., Šibenik.

1.6 Donošenje propisa iz nadležnosti Agencije

Sukladno odredbi članka 28. Zakona o energiji Agencija donosi tarifne sustave, bez visine tarifnih stavki, za energetske djelatnosti za koje je citiranim zakonom određeno da se cijena energije određuje primjenom tarifnih sustava. Većinu tarifnih sustava, bez visine tarifnih stavki, Agencija je donijela 2006., a tijekom 2007. Agencija je donijela sljedeće tarifne sustave, bez visine tarifnih stavki:

1. Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 34/07);
2. Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 34/07);
3. Tarifni sustav za transport nafte naftovodom („Narodne novine“, br. 39/07);
4. Iznjena Tarifnog sustava za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 47/07);
5. Iznjena Tarifnog sustava za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 47/07);
6. Iznjene i dopune Tarifnog sustava za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 55/07);
7. Tarifni sustav za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki (pročišćeni tekst) („Narodne novine“, br. 65/07).

Nadalje, sukladno odredbi članka 11. stavka 3. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti Agencija je donijela Odluku o iznosu tarifa za transport nafte naftovodom („Narodne novine“, br. 39/07) te sljedeće odluke:

1. Odluku o izuzeću iz članka 15. stavka 5. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, br. 40/07) u cilju raspisivanja javnog natječaja za izgradnju distribucijskog sustava od RMS Kršan do poduzetničke zone PMRS Pićan – jug i distribuciju plina;
2. Odluku o ukidanju Pravilnika o podacima koje su energetske subjekti dužni dostaviti Vijeću za regulaciju energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 97/03);
3. Odluku o iznosu naknade za korištenje prijenosne mreže za tranzit;
4. Odluku o davanju suglasnosti za stupanje na snagu ITC Sporazuma za 2008.-2009.

1.7 Davanje mišljenja

Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti te energetskim zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti propisano je da Agencija daje mišljenja na pravila i propise u energetskom sektoru. Agencija je tijekom 2007. aktivno pratila nacрте i prijedloge propisa u energetskom sektoru te je svojim analizama, mišljenjima i sugestijama koje je

davala predlagačima zakonskih i podzakonskih propisa doprinijela međusobnom usklađenju propisa u energetske sektoru.

Agencija je tijekom 2007. dala sljedeća mišljenja na propise u energetske sektoru:

1. Mišljenje na Prijedlog naknade za organiziranje tržišta električne energije;
2. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, energetske subjekta ENERGO d.o.o. iz Rijeke;
3. Mišljenje na Prijedlog za promjenu visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, energetske subjekta TERMOPLIN d.d. iz Varaždina;
4. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, energetske subjekta VIRKOM d.o.o. iz Virovitice;
5. Mišljenje na Prijedlog za promjenu visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, energetske subjekta GKP ČAKOM d.o.o. iz Čakovca;
6. Mišljenje na Radni nacrt prijedloga Pregovaračkog stajališta za Republiku Hrvatsku za poglavlje 15. Energetika;
7. Mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energiji;
8. Mišljenje na Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije;
9. Mišljenje o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti;
10. Mišljenje na Prijedlog Pravilnika o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije;
11. Mišljenja na Prijedlog Pravilnika o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije;
12. Mišljenje na Prijedlog Zakona o zaštiti potrošača;
13. Mišljenje na Prijedlog Odluke o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca;
14. Mišljenje na Prijedlog Memoranduma o razumijevanju o socijalnim pitanjima u kontekstu Energetske zajednice;
15. Mišljenje na Nacionalni program zaštite potrošača za razdoblje 2007. – 2008.;
16. Mišljenje na Nacrt prijedloga Zakona o Fondu za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog goriva Nuklearne elektrane Krško;
17. Mišljenje na Prijedlog Odluke o naknadi za organiziranje tržišta električne energije;
18. Mišljenje u svezi aktivnosti „Zamjene opreme u centrima vođenja HEP-OPS d.o.o.“;
19. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta TERMOPLIN d.d. iz Varaždina;
20. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta VIRKOM d.o.o. iz Virovitice;
21. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinske energije, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta HEP-TOPLINARSTVO d.o.o. iz Zagreba;

22. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta HVIDRA d.o.o. iz Splita;
23. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta TOPLANA d.o.o. iz Karlova;ca;
24. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta TOPLINA d.o.o. iz Slavonskog Broda;
25. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta VINKOVAČKI VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. iz Vinkovaca;
26. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta ENERGO d.o.o. iz Rijeke;
27. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta TEHNOSTAN d.o.o. iz Vukovara;
28. Mišljenje o Prijedlogu Pravilnika o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti
29. Mišljenje o Prijedlogu Odluke o materijalnim pravima članova Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije;
30. Mišljenje o Prijedlogu Zaključka o prihvatanju Programa korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima i Strategije korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima;
31. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta ENERGO d.o.o. iz Rijeke;
32. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki, energetske subjekta ENERGO d.o.o. iz Rijeke;
33. Mišljenje na Prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom energetske subjekta BROD-PLIN d.o.o. iz Slavonskog Broda;
34. Mišljenje na Prijedlog visine tarifnih stavki za transport prirodnog plina kroz transportni sustav plinovoda za 2008.

1.8 Davanje suglasnosti

Općim uvjetima za opskrbu električnom energijom ("Narodne novine", br. 14/06) i drugim podzakonskim propisima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti propisano je da Agencija daje suglasnosti energetskim subjektima u energetskom sektoru o načinu obavljanja energetske djelatnosti. Agencija je tijekom 2007. dala sljedeće suglasnosti energetskim subjektima:

1. Suglasnost HEP-Operatoru distribucijskog sustava d.o.o. da izda dozvolu tvrtki Sava d.o.o. za priključenje Doma zdravlja „Dr. Andrija Štampar“ na elektroenergetske

- objekte i instalacije tvrtke Sava d.o.o. i dozvolu Domu zdravlja „Dr. Andrija Štampar“ za korištenje električne energije preko obračunskog mjernog mjesta tvrtke Sava d.o.o.;
2. Suglasnost HEP-Operatoru distribucijskog sustava d.o.o. da izda dozvolu tvrtki Poljoprivredno prehrambeni kompleks d.o.o. da priključi tvrtku Tele 2 d.o.o. na svoje elektroenergetske objekte i instalacije i dozvolu tvrtki Tele 2 d.o.o. da koristi električnu energiju preko obračunskog mjernog mjesta tvrtke Poljoprivredno prehrambeni kompleks d.o.o, sve za potrebe GSM bazne stanice tvrtke Tele 2 d.o.o.;
 3. Davanje preliminarnog odobrenja za uvrštavanje dalekovoda DV 2x400 kV Ernestinovo- Pecs u Trogodišnji plan izgradnje i razvoja prijenosne mreže 2008.-2010. godine HEP-Operatora prijenosnog sustava d.o.o.

1.9 Zaštita potrošača

Agencija u području zaštite potrošača aktivno djeluje na više načina, i to:

- kroz provođenje nadzora nad energetske subjektima, nadzora nad kvalitetom usluga energetskih subjekata te putem prikupljanja i obrade podataka u vezi s djelatnostima energetskih subjekata u području zaštite potrošača, sukladno odredbama Zakona o energiji i zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetskih djelatnosti, te kroz suradnju s ministarstvima i nadležnim inspekcijama, sukladno posebnim zakonima;
- putem Savjeta za zaštitu potrošača, čiji članovi su i predstavnici udruga za zaštitu potrošača, a koji donosi preporuke i mišljenja o mjerama za zaštitu potrošača u provođenju sustava regulacije energetskih djelatnosti, prati problematiku zaštite potrošača, važeće propise i njihove učinke na zaštitu potrošača, očituje se o zakonskim i podzakonskim propisima koji se odnose na zaštitu potrošača te daje inicijativu za promjenu propisa iz područja zaštite potrošača;
- rješavanjem pojedinačnih žalbi i prigovora kupaca, a temeljem javnih ovlasti na temelju Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti.

Zaštitu svojih prava kupci energije pokreću pred Agencijom putem žalbi, prigovora te predstavki i ostalih podnesaka na rad energetskih subjekata iz područja električne energije, toplinske energije, prirodnog plina i nafte.

Svi podnesci obrađuju se u stručnim službama Agencije, i to u Sektoru za pravne poslove i zaštitu kupaca te nadležnom stručnom tehničkom Sektoru, a kroz njihovo rješavanje Agencija ostvaruje neposredan uvid u rad energetskih subjekata te primjenu energetskih i ostalih propisa od strane energetskih subjekata u području zaštite potrošača.

Odluka Agencije u rješavanju sporova pokrenutih pred Agencijom je konačna i protiv nje nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske.

1.9.1 Žalbe kupaca

Sukladno odredbi članka 9. stavka 5. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti, Agencija rješava sporove u vezi s obavljanjem reguliranih energetskih djelatnosti, posebno u vezi s:

- odbijanjem priključka na prijenosnu mrežu/transportni sustav;
- određivanjem naknade za priključak i za korištenje prijenosne mreže/transportnog sustava.

Osim navedenog, Agencija rješava sporove u vezi s:

- odbijanjem pristupa distribucijskoj mreži i na uvjete pristupa distribucijskoj mreži.

Kupci energije podnose žalbe Agenciji na odluke energetskih subjekata u vezi s obavljanjem reguliranih energetskih djelatnosti odnosno onih energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge (proizvodnja električne energije za tarifne kupce, prijenos električne energije, distribucija električne energije, organiziranje tržišta električne energije, opskrba električnom energijom tarifnih kupaca, skladištenje prirodnog plina, transport prirodnog plina, distribucija prirodnog plina, opskrba prirodnim plinom tarifnih kupaca i distribucija toplinske energije) te u vezi s obavljanjem tržišnih djelatnosti.

Najčešći žalbeni razlozi kupaca energije u 2007. bili su:

- Područje električne energije:
 - uvjeti priključenja
 - odbijanje zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti,
 - ne spunjavanje obveza iz ugovora o priključenju koje se odnose na priključenje na mrežu i
 - određivanje naknade za priključak i za korištenje elektroenergetske mreže;
- Područje prirodnog plina:
 - uvjeti pristupa distribucijskom sustavu prirodnog plina i
 - prekid isporuke prirodnog plina;
- Područje toplinske energije:
 - primjena tarifnog sustava,
 - kvaliteta usluga,
 - promjena priključne snage,
 - uskratnost suglasnosti tarifnom kupcu toplinske energije na zajedničkom mjerilu toplinske energije za izdvajanje iz toplinskog sustava.

1.9.2 Prigovori kupaca

Prigovori kupaca na rad i na odluke energetskih subjekata u 2007. mogu se razvrstati u tri osnovne grupe, ovisno o sadržaju prigovora i načinu na koji ih Agencija obrađuje.

- Prva grupa prigovora obuhvaća prigovore koji se odnose na rad energetskih subjekata u obavljanju energetskih djelatnosti (npr. prigovori na kvalitetu opskrbe električnom energijom odnosno prigovori na kvalitetu napona, pouzdanost napajanja i kvalitetu usluga korisnicima mreže na mjestu preuzimanja odnosno predaje električne energije, kvalitetu isporuke toplinske energije i plina i sl.);
- Druga grupa prigovora obuhvaća prigovore koji se odnose na rad energetskih subjekata i to na onaj dio čije rješavanje nije u nadležnosti Agencije već je u nadležnosti općinskih ili trgovačkih sudova (npr. prigovori na obračun potrošnje energije, prouzročene štete kupcima nastale djelovanjem više sile i sl.);
- Treća grupa prigovora obuhvaća prigovore koji se odnose na rad energetskih subjekata iz članka 12. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti, a odnose se na:
 - rad energetskih subjekata u vezi s pitanjima iz članka 10. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti (npr. prigovori na rokove u kojima se izvode priključci ili popravljaju kvarovi i sl.) i
 - odluku o metodologijama iz članka 11. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti (npr. prigovori na primjenu tarifnog sustava, razvrstavanje kupaca u kategorije i sl.).

1.9.3 Predstavke i ostali podnesci kupaca

Tijekom 2007. kupci energije obraćali su se Agenciji sa zahtjevima za davanje suglasnosti za priključenje na elektroenergetske objekte i instalacije drugog kupca te za korištenje električne energije preko mjernog mjesta drugog kupca, zahtjevima za davanje mišljenja na energetske propise, zahtjevima za tumačenje energetskih i drugih propisa, zahtjevima za rješavanje njihovih ugovornih odnosa s energetskim subjektima i dr.

Nadalje, kupci energije u nekoliko su navrata inicirali provođenje nadzora nad radom energetskih subjekata te su obavještavali Agenciju o uočenim nepravilnostima u radu energetskih subjekata.

Agencija je predstavke i ostale podneske kupaca rješavala u skladu sa svojim ovlaštenjima iz Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti, a ukoliko nije bila nadležna za rješavanje, prosljeđivala je predmet nadležnom tijelu ili davala upute kupcima energije o načinu ostvarivanja njihovih prava.

1.9.4 Statistika predmeta

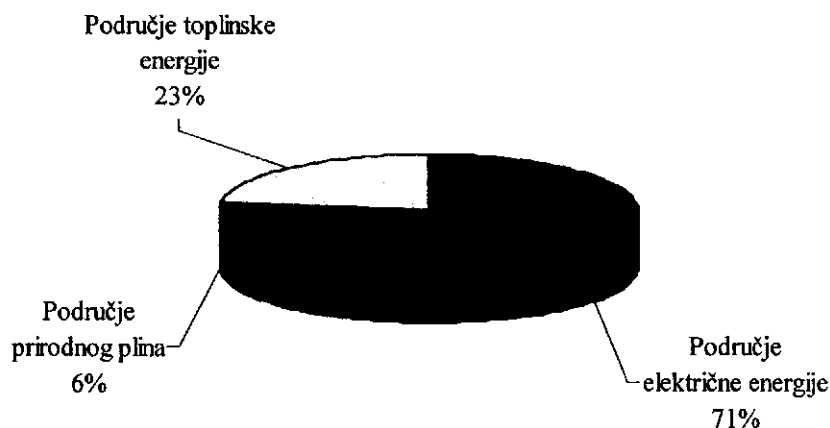
U Agenciju je tijekom 2007. zaprimljeno 163 predmeta, prema područjima kako je prikazano u tablici 1.9.1.

Tablica 1.9.1. Predmeti po područjima

Područje	Broj	Udio
Područje električne energije	116	71%
Područje toplinske energije	37	23%
Područje prirodnog plina	10	6%
Područje ostalih područja	0	0%
Ukupno	163	100%

Struktura zaprimljenih predmeta predočena je na slici 1.9.1.

Najveći broj zaprimljenih predmeta je iz područja električne energije, s udjelom 71%, zatim slijedi područje toplinske energije, s udjelom od 23%, te na kraju područje prirodnog plina, s udjelom od 6%.

Slika 1.9.1. Predmeti razvrstani po područjima

1.9.4.1 Predmeti iz područja električne energije

Predmeti iz područja električne energije prema vrstama predmeta prikazani su u tablici 1.9.2.

Tablica 1.9.2. Skupine predmeta iz područja električne energije

Opis	Broj	Udio
Žalbe/prigovori	74	100%
Prigovori vezani uz obračun i korištenje električne energije	31	42%
Žalbe vezane uz priključenje na elektroenergetsku mrežu	30	41%
Žalbe i prigovori na isključenje	4	5%
Žalbe na odbijanje zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti u postupku izdavanja lokacijske dozvole	2	3%
Žalbe na uvjete iz izdane prethodne elektroenergetske suglasnosti	12	16%
Žalbe na odbijanje zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti	6	8%
Žalbe na neispunjavanje odredbi ugovora o priključenju na mrežu	4	5%
Žalbe na naknadu za priključenje	4	5%
Žalbe na uvjete iz izdane elektroenergetske suglasnosti	2	3%
Ukupno	74	100%

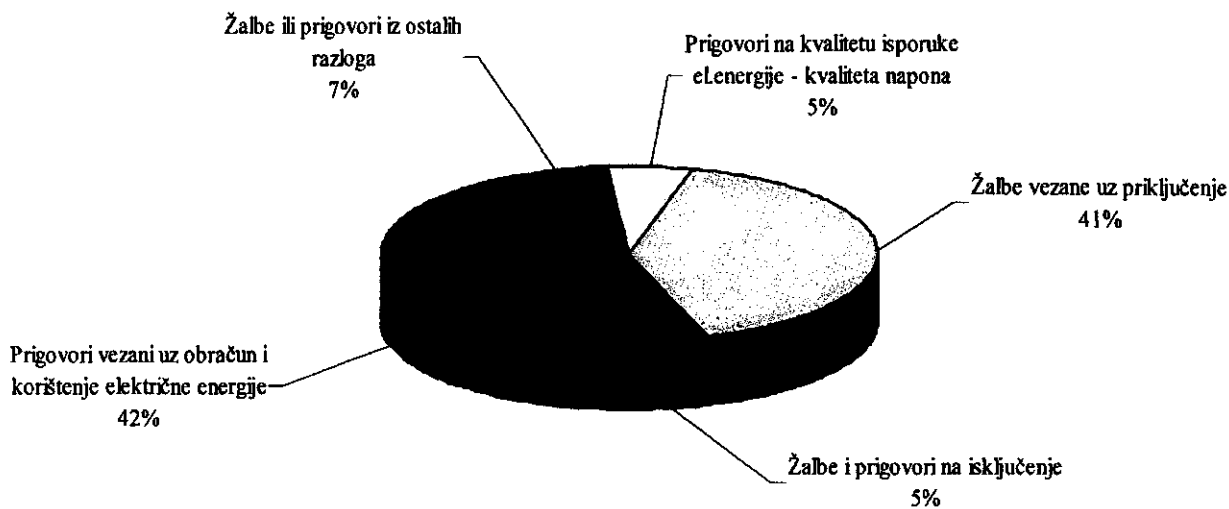
Kupci električne energije, odnosno korisnici elektroenergetskih mreža, tijekom 2007. godine dostavili su Agenciji ukupno 74 žalbe odnosno prigovora koji su po skupinama prikazani u tablici 1.9.3.

Tijekom 2007. godine Agencija je temeljem članka 66., stavka 4., Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91 i 103/96), HEP-Operatoru distribucijskog sustava d.o.o. (u daljnjem tekstu: HEP-ODS) na nadležno postupanje dostavila ukupno 13 žalbi, dok je HEP-Operatoru prijenosnog sustava d.o.o. (u daljnjem tekstu: HEP-OPS) na nadležno postupanje dostavila jednu žalbu.

Udjeli pojedinih kategorija žalbi i prigovora prikazani su na slici 1.9.2. Vidljivo je da je u predmetima najveći udio prigovora vezanih uz obračun i korištenje električne energije (42%) te žalbi vezanih uz priključenje na elektroenergetsku mrežu (41%).

Tablica 1.9.3. Skupine žalbi i prigovora iz područja električne energije u 2007. godini

Redni broj	Opis	Broj	Udio
1	Prigovori vezani uz obračun i korištenje električne energije	31	42%
1.1.	Prigovori na utvrđeno neovlašteno korištenje električne energije - prekoračenje snage	15	20%
1.2.	Prigovori na utvrđeno neovlašteno korištenje električne energije – energija	3	4%
1.3.	Prigovori na obračun potrošnje električne energije	13	18%
2	Žalbe ili prigovori iz ostalih razloga	5	7%
3	Prigovori na kvalitetu isporuke el.energije - kvaliteta napona	4	5%
4	Žalbe vezane uz priključenje	30	41%
4.1.	Žalbe na odbijanje zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti u postupku izdavanja lokacijske dozvole	2	3%
4.2.	Žalbe na uvjete iz izdane prethodne elektroenergetske suglasnosti	12	16%
4.3.	Žalbe na odbijanje zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti	6	8%
4.4.	Žalbe na neispunjavanje odredbi ugovora o priključenju na mrežu	4	5%
4.5.	Žalbe na naknadu za priključenje	4	5%
4.6.	Žalbe na uvjete iz izdane elektroenergetske suglasnosti	2	3%
5	Žalbe i prigovori na isključenje	4	5%
5.1.	Žalbe na isključenje s elektroenergetske mreže	2	3%
5.2.	Prigovori na obustavu isporuke električne energije	2	3%
	Ukupno	74	100%

Slika 1.9.2. Udjeli žalbi i prigovora po pojedinim kategorijama iz područja električne energije u 2007. godini

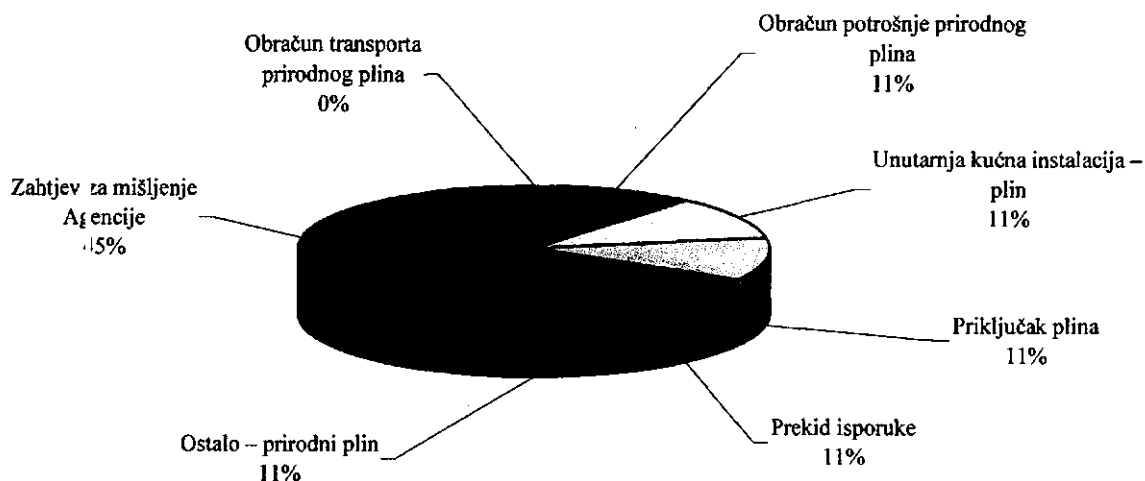
1.9.4.2 Predmeti iz područja prirodnog plina

Predmeti iz područja prirodnog plina prema vrstama predmeta prikazani su tablici 1.9.4.

Udio pojedine vrste predmeta u ukupnom broju zaprimljenih predmeta na području prirodnog plina prikazan je na slici 1.9.3. U području prirodnog plina najveći udio odnosi se na zahtjeve za mišljenje Agencije, s udjelom od 45%, zatim slijede predmeti vezani za obračun potrošnje prirodnog plina, unutarne kućne instalacije, priključak plina, prekid isporuke i ostalo, s udjelima od po 11%.

Tablica 1.9.4. Vrste predmeta iz područja prirodnog plina

Vrsta predmeta	Udio (%)
Zahtjevi za mišljenje Agencije	45%
Prigovori vezani uz obračun potrošnje prirodnog plina	11%
Prigovori na kvalitetu isporuke prirodnog plina	11%
Prigovori na isključenje prirodnog plina	11%
Prigovori na prekid isporuke prirodnog plina	11%
Ostalo	11%

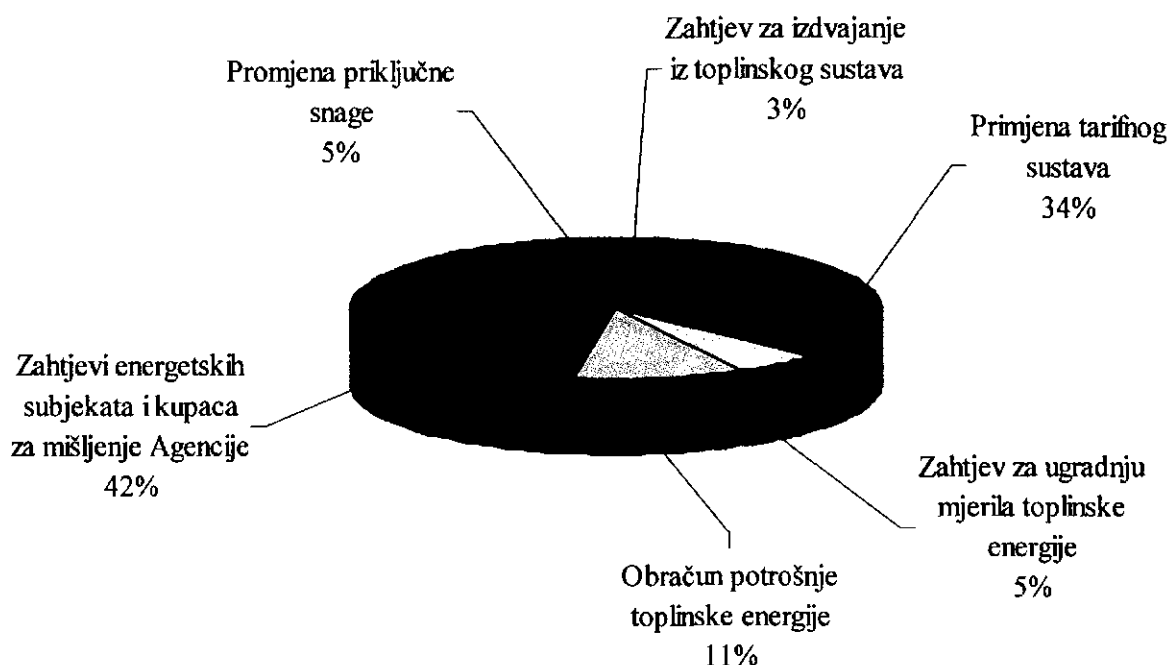
Slika 1.9.3. Predmeti iz područja prirodnog plina razvrstani po skupinama

1.9.4.3 Predmeti iz područja toplinske energije

Predmeti iz područja toplinske energije prema vrstama predmeta prikazani su tablici 1.9.5.

Tablica 1.9.5. Vrste predmeta iz područja toplinske energije

Udio pojedine vrste predmeta od ukupnog broja zaprimljenih predmeta u području toplinske energije prikazan je na slici 1.9.4. Vidljivo je da je u predmetima najveći udio zahtjeva energetskih subjekata i kupaca za mišljenje Agencije, s udjelom od 42% te prigovori vezani za primjenu tarifnog sustava, s udjelom od 34%.

Slika 1.9.4. Predmeti iz područja toplinske energije razvrstani po vrstama

1.10 Suradnja Agencije s drugim institucijama i međunarodne aktivnosti

1.10.1 Suradnja Agencije s državnim institucijama

Agencija je tijekom 2007. ostvarila značajnu suradnju s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), kao predlagačem i donositeljem propisa u energetskom sektoru te tijelom koje je ovlašteno obavljati upravni nadzor nad primjenom zakona i podzakonskih propisa donijetih temeljem Zakona o energiji.

Agencija je s Ministarstvom surađivala i u pitanjima zaštite potrošača energije, osobito kroz Vijeće za zaštitu potrošača pri navedenom Ministarstvu u čiji je rad bio uključen i predstavnik Agencije.

U okviru svojih zadaća Agencija je surađivala i s nadležnim inspekcijama, osobito Državnim inspektoratom te nastavila suradnju s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja, a radi rješavanja svih pitanja u vezi s obavljanjem energetskih djelatnosti na tržištu, koja nisu uređena Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti, a odnose se na sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišnog natjecanja.

Tijekom 2007. nije bilo sporova koji bi se odnosili na sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišnog natjecanja, a na koje bi se trebao primijeniti Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 122/03).

1.10.2 Međunarodne aktivnosti i suradnja

Agencija je tijekom 2007. na međunarodnom planu imala čitav niz aktivnosti te je nastavila suradnju s regulatornim tijelima europskih zemalja i Sjedinjenih Američkih Država. Osim toga, sudjelovala je i u radu međunarodnih udruženja regulatora: Europskog udruženja regulatora za električnu energiju i plin ERGEG (eng. *European Regulators Group for Electricity and Gas*), Vijeća europskih energetskih regulatora CEER (eng. *Council of European Energy Regulators*), Mediteranskog udruženja regulatora za električnu energiju i

plin MEDREG (eng. *Mediterranean Working Group on Electricity and Natural Gas*) i Udruženja regionalnih energetske regulatora ERRA (eng. *Energy Regulators Regional Association*) u sklopu kojih je dala svoj doprinos u izradi studija, izvješća i preporuka. Radi provedbe obveza preuzetih Ugovorom o Energetskoj zajednici Agencija je sudjelovala u radu sjednica Atenskog foruma (područje električne energije) i Mariborskog foruma (područje prirodnog plina).

Tijekom 2007. u Agenciji su održani seminari, radionice i prezentacije na kojim su sudjelovali i strani predstavnici regulatornih tijela, sveučilišta i međunarodnih organizacija.

Detaljniji prikaz međunarodnih aktivnosti Agencije daje se u nastavku.

1.10.2.1 Energetska zajednica država jugoistočne Europe

Energetska zajednica država jugoistočne Europe utemeljena je Ugovorom koji je potpisan u Ateni 2005. godine.

U sklopu realizacije ciljeva Ugovora o Energetskoj zajednici dva foruma, sastavljena od predstavnika svih zainteresiranih strana, uključujući industriju, regulatorna tijela, skupine koje zastupaju industriju i potrošače, savjetuju Energetsku zajednicu.

Zaključci foruma usvajaju se konsenzusom i prosljeđuju Stalnoj skupini na visokoj razini PHLG (eng. *Permanent High Level Group*).

1.10.2.1.1 Forum za električnu energiju – Atenski forum

Forum za električnu energiju sastaje se u Ateni. Agencija je aktivno sudjelovala u radu Atenskog foruma, od pripreme studija i prezentacija za forum te sudjelovanja u raspravama, do izrade zaključaka i odluka.

Tijekom 2007. u Ateni su održana dva zasjedanja foruma (deseto i jedanaesto).

Glavne teme Atenskog foruma tijekom 2007. bile su:

- Pokušni pogon koordiniranih eksplicitnih aukcija prekograničnih prijenosnih kapaciteta, zasnovanih na tokovima snaga, u regiji jugoistočne Europe;
- Mehanizam za energiju uravnoteženja u regiji jugoistočne Europe i mogućnosti pokusnog pogona;
- ITC (eng. *Inter TSO Compensation*) mehanizam za prekogranično trgovanje električnom energijom koji je 2007. g. stupio na snagu na području svih članica Udruženja europskih operatora prijenosnih sustava ETSO (eng. *European Transmission System Operators*);
- Nadzor tržišta električne energije u regiji jugoistočne Europe;
- Razvidnost tržišta električne energije u regiji;
- Prepreke u trgovanju električnom energijom i kompatibilnost tržišnih pravila u zemljama regije jugoistočne Europe;
- Mehanizam za bolje korištenje prekograničnih kapaciteta u regiji jugoistočne Europe;
- Zaštita potrošača i posebno, zaštita osjetljivih potrošača;
- Praćenje napretka otvaranja tržišta električne energije.

1.10.2.1.2 Forum za plin – Mariborski forum

Forum za plin okuplja sve sudionike Energetske zajednice, uključivo regulatore te predstavnike industrije i potrošača. Bavi se pitanjima sigurnosti opskrbe, uloge Energetske zajednice u diverzifikaciji dobave plina te regulacije novih investicija.

U 2007. su u Beču održana dva mini foruma za plin, a Zajednička radna grupa za plin JGWG (eng. *The Joint Gas Working Group*) je radila na organizaciji prvog plinskog foruma.

Prvi plinski forum je održan 9. studenog 2007. u Mariboru (točnije Rogaškoj Slatini), a obrađene su sljedeće teme:

- rezultati Studije plinifikacije u regiji jugoistočne Europe;
- napredak plinskih projekata od regionalnog značaja;
- stanje plinskih tržišta u regiji jugoistočne Europe;
- izvještaj o napretku primjene Direktive za plin (2003/55/EC);
- primjena nove pravne stečevine u Energetskoj zajednici (Direktiva 2004/67 i Uredba 1775/2005);
- Fokus grupa za potrošače - postignuti rezultati;
- prezentacija Trećeg paketa direktiva.

1.10.2.1.3 Regulatorni odbor Energetske zajednice

Predstavnici Upravnog vijeća i stručne službe Agencije sudjelovali su u radu Regulatornog odbora Energetske zajednice - ECRB (eng. *Energy Community Regulatory Board*) koji u skladu s člankom 58. Ugovora o Energetskoj zajednici obavlja sljedeće zadatke:

- savjetuje Vijeće ministara ili Stalnu skupinu na visokoj razini o detaljima statutarnih, tehničkih i regulatornih pravila;
- izdaje preporuke koje se tiču prekograničnih sporova koji uključuju jednog ili dva regulatora, na zahtjev bilo kojeg od njih;
- poduzima mjere za koje ga ovlasti Vijeće ministara;
- donosi proceduralne akte.

Održana su tri sastanka.

U okviru ECRB-a djeluje četiri stručne radne skupine:

- Radna skupina za električnu energiju WG-E (eng. *Electricity Working Group*);
- Radna skupina za plin WG-G (eng. *Gas Working Group*);
- Radna skupina za kupce WG-C (eng. *Customer Working Group*);
- Implementacijska skupina za uspostavljanje Ureda koordiniranih aukcija za prekogranične prijenosne kapacitete u jugoistočnoj Europi SEE CAO IG (eng. *South East Europe Coordinated Auctions Office Implementation Group*).

Radne skupine (WG-E, WG-G, WG-C) radile su na temama koje su definirane na forumima za električnu energiju i plin, uz aktivno sudjelovanje predstavnika Agencije.

Radna skupina za električnu energiju bavi se problemima vezanim uz uspostavljanje jedinstvenog tržišta električne energije u jugoistočnoj Europi. Prije svega radi se o problemima koji se odnose na pristup informacijama i njihovu transparentnost, pravni okvir i dodjeljivanje prekograničnih kapaciteta u pojedinim državama, kao i nedovoljnu koordinaciju operatora prijenosnih sustava i uspostavljanje odgovarajućeg tržišnog modela. Dodatnu poteškoću stvara i nepostojanje veletržišta električnom energijom kao i tržišta uravnoteženja u regiji.

Radna skupina WG-E tijekom 2007. godine održala je pet sastanka te je inicirala pokretanje nekoliko projekata od kojih su najznačajniji otvaranje tržišta električne energije na razini veleprodaje, međusobno priznavanje dozvola za trgovanje električnom energijom na razini Energetske zajednice, regionalni mehanizam uravnoteženja u jugoistočnoj Europi i uspostavljanje Ureda koordiniranih aukcija za prekogranične prijenosne kapacitete u jugoistočnoj Europi.

Radna skupina za plin je u 2007. godini održala četiri sastanka. Od obrađivanih tema treba istaknuti Izvješće o stanju tržišta plina jugoistočne Europe (eng. *Position paper on the SEE gas market*) te regulaciju novih investicija u Energetskoj zajednici. Osim toga pokrenuta je

regionalna plinska inicijativa za "Zapadno-balkanski prsten" (eng. *Western Balkans Ring*) uz otvorenu diskusiju o ulozi regulatora. Također, istaknuta je mogućnost pokretanja Regionalne plinske inicijative za jugoistočnu Europu GRISE (eng. *Gas Regional Initiative for South East Europe*), unutar koje bi regulatori, operatori transportnih sustava i druge zainteresirane strane surađivale po pitanjima otvaranja tržišta, olakšavanja trgovine, harmonizaciji tržišnih pravila i poticanju suradnje među operatorima transportnih sustava. Inicijativa je odobrena od strane ECRB-a.

Radna skupina za kupce uspostavljena je s prvenstvenim ciljem zaštite socijalno osjetljivih kupaca u kategoriji kućanstva, a u 2007. godini je održala dva sastanka. WG-C je tijekom 2007. godine izradila Smjernice za dobru praksu u zaštiti socijalno osjetljivih kupaca u kategoriji kućanstva. Navedene Smjernice ECRB je usvojio u srpnju 2007. godine. Iz Smjernica proizlazi preporuka o nužnosti uspostavljanja mehanizama potpore socijalno osjetljivim kućanstvima neovisno od režima utvrđivanja cijena, tj. tarifnih sustava. Smjernice ujedno predstavljaju i osnovu za izradu Regionalnog akcijskog plana koji bi trebao osigurati kupcima takvu vrstu zaštite koja ne utječe na narušavanje tržišnog natjecanja.

1.10.2.1.4 Implementacijska skupina za uspostavljanje Ureda koordiniranih aukcija za prekogranične prijenosne kapacitete u jugoistočnoj Europi

U cilju harmonizacije režima dodjele prekograničnih kapaciteta prijenosnih vodova u regiji jugoistočne Europe, na 10. atenskom forumu, u travnju 2007. godine, donesen je zaključak o potrebi osnivanja posebne Implementacijske skupine za uspostavljanje Ureda koordiniranih aukcija za prekogranične prijenosne kapacitete u jugoistočnoj Europi, a koja se sastoji od predstavnika Europske komisije, regulatora, operatora prijenosnih sustava te prema potrebi operatora tržišta, trgovaca i ostalih zainteresiranih strana.

Svrha Implementacijske skupine je potpora uvođenju mehanizma koordiniranih aukcija te priprema i provođenje akcijskog plana za osnivanje Ureda, uzimajući u obzir dokumente i odluke relevantnih tijela u skladu s Ugovorom o Energetskoj zajednici te zahtjeva koji proizlaze iz Uredbe 1228/2003 i pripadajućih preporuka o upravljanju zagušenjima.

Europska komisija predložila je Hrvatsku energetske regulatornu agenciju kao voditelja Implementacijske skupine. Forum se jednoglasno složio oko prijedloga Europske komisije i zatražio da Implementacijska skupina započne s radom.

U Zagrebu je 19. rujna 2007. održan osnivački sastanak Implementacijske skupine, nakon čega pristupilo izradi akcijskog plana. Nositelji ovog zadatka bili su Hrvatska energetska regulatorna agencija i Sekretarijat Energetske zajednice u Beču.

U akcijskom planu su definirani zadaci vezani za osnivanje i pokretanje Ureda za koordinirane aukcije, a svi koraci vezani za provedbu tog plana prikazani su terminski s datumima za ostvarivanje određenih dijelova plana.

Nakon završetka probnog pogona koordiniranih aukcija, i temeljem rezultata diskusija sudionika, operatori prijenosnih sustava iz regije jugoistočne Europe osnovat će Ured za koordinirane aukcije za prekogranične prijenosne kapacitete. Prije samog osnivanja Ureda nužno je postići sporazum između sudionika (operatora prijenosnih sustava) koji će pokriti sve aspekte djelovanja Ureda (metodu proračuna prekograničnih prijenosnih kapaciteta, proizvode koji će se nuditi, aukcijska pravila, razdiobu prihoda od aukcija) kao i definiciju regije, čime su definirani i spojni vodovi koji su predmet aukcija.

Osnivanje Ureda za koordinirane aukcije za prekogranične prijenosne kapacitete u jugoistočnoj Europi predviđa se do 2010. godine.

1.10.2.2 Sudjelovanje u radu ERGEG-a i CEER-a

Odlukom Europske komisije ERGEG je ustanovljen 11. studenog 2003. godine s ciljem davanja savjeta i stručne pomoći Europskoj komisiji u stvaranju jedinstvenog europskog tržišta energije, s naglaskom na pripremi provedbenih mjera u području električne energije i plina.

Radni program ERGEG-a sadrži razvoj energetske politike, detaljne tehničke preporuke o regulaciji i pravilima, nadziranje i izvještavanje o udovoljavanju preporukama, učinkovitosti i stanju konkurentnosti na tržištima energije u Europi.

Glavne teme kojima se ERGEG tijekom 2007. godine bavio bile su:

- savjetodavne aktivnosti Europskoj komisiji u vezi izrade tzv. Trećeg paketa propisa o liberalizaciji europskog energetskog tržišta;
- problem razdvajanja reguliranih energetskih djelatnosti od tržišnih djelatnosti (eng. *unbundling*);
- praćenje i izvješćivanje o primjeni važećeg europskog zakonodavstva u području energetike;
- rad na provedbenim aktima za primjenu postojećeg europskog zakonodavstva iz područja energetike;
- održivost i sigurnost opskrbe energijom;
- regionalna tržišta u EU i jugoistočna Europa.

Osnivanje jedinstvenog europskog tržišta električne energije u jednom koraku bila je preoptimistična pretpostavka zbog različitih razina otvorenosti tržišta električne energije u pojedinim zemljama Europske unije. Zbog toga je ERGEG 2006. godine pokrenuo inicijativu o regionalnim tržištima električne energije kojom su, temeljem Uredbe EC 1228/2003/EC, Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. godine o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije, zemlje članice EU razvrstane u sedam regija:

- CW – Središnja i zapadna Europa (Belgija, Francuska, Njemačka, Luksemburg i Nizozemska);
- NE - Sjeverna Europa (Danska, Finska, Njemačka, Norveška, Poljska i Švedska);
- GBI - Francuska, UK i Irska (Francuska, Velika Britanija, Irska i Sjeverna Irska);
- CSE – Središnja i južna Europa (Austrija, Francuska, Njemačka, Grčka, Italija i Slovenija);
- SWE - Jugozapadna Europa (Francuska, Portugal i Španjolska);
- CEE - Srednjoistočna Europa (Austrija, Češka, Njemačka, Mađarska, Poljska, Slovačka i Slovenija);
- BC - Baltičke države (Estonija, Latvija i Litva);

s ciljem buduće integracije njihovih tržišta električne energije. Svaka od sedam regija ima svoj implementacijski proces, odnosno svoju implementacijsku grupu koja se sastoji od regulatora, operatora prijenosnih sustava, zemalja članica EU, Europske komisije te ostalih zainteresiranih strana. Svaka od regija ima slične ciljeve, ali različite pristupe i razine napretka, zbog čega se čitav proces prati posebnim ERGEG-ovim dokumentima.

Kao logičan nastavak te aktivnosti nametnula se ideja o formiranju 8. regije koja bi obuhvatila države jugoistočne Europe, od kojih neke nisu članice EU. Smatra se da je to put koji bi stvorio bolje uvjete za trgovanje električnom energijom s članicama EU, ali i unutar regije.

Europsko udruženje regulatora za električnu energiju i plin (ERGEG) i Vijeće europskih energetskih regulatora (CEER) su u 2007. intenzivno radili na razvoju Regionalne plinske inicijative GRI (eng. *Gas Regional Initiative*), odnosno stvaranju uvjeta za integraciju regionalnih plinskih tržišta. Postoje tri regionalna tržišta:

- NW – Sjeverozapad (Norveška, Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Irska, Sj. Irska, Nizozemska, Švedska, Velika Britanija);
- S – Jug (Francuska, Portugal, Španjolska);
- SEI - Jug-Jugoistok (Austrija, Bugarska, Republika Češka, Grčka, Mađarska, Italija, Poljska, Slovačka, Slovenija, Rumunjska);

svaki s pojedinačnim akcijskim planom.

Ciljevi tih planova su tržišna razvidnost, razvoj plinskih čvorišta, međusobna operativnost i pristup infrastrukturnim kapacitetima.

Proces integracije regionalnih plinskih tržišta ispred Europske Komisije nadgleda ERGEG.

Održano je pet sastanaka ERGEG-a u 2007. godini, na kojima su predstavnici Agencije sudjelovali u svojstvu promatrača.

Predstavnici Agencije su također tijekom 2007. godine prisustvovali na više stručnih radionica u organizaciji CEER-a.

1.10.2.3 Sudjelovanje u radu ERRA-e

Glavni ciljevi ERRA-e su:

- unapređenje nacionalne energetske regulacije u zemljama članicama;
- poticanje razvoja stabilnih regulatornih energetske tijela s autonomijom i autoritetom te poboljšanje suradnje među regulatorima energetske djelatnosti;
- poticanje komunikacije i razmjene informacija i iskustava među zemljama članicama, proširenje pristupa informacijama vezanim za energetske regulacije i iskustvima iz cijelog svijeta te promicanje edukacije.

Tijekom 2007. godine predstavnici Agencije sudjelovali su na redovnoj godišnjoj skupštini i konferenciji ERRA-e, aktivno su sudjelovali u radu sjednica ERRA-inog Odbora za cijene i tarife (eng. *ERRA Tariff/Pricing Committee*) i Odbora za dozvole i tržišno natjecanje (eng. *ERRA Licensing/Competition Committee*), te u aktivnostima Radne grupe za pravno regulatorna pitanja (eng. *ERRA Legal Working Group*).

Tijekom 2007. održano je nekoliko sastanaka navedenih ERRA-inih odbora i Radne grupe, i to:

- tri sastanka Odbora za cijene i tarife u Beogradu, Istanbulu i Tallinnu;
- tri sastanka Odbora za dozvole i tržišno natjecanje u Beogradu, Istanbulu i Zagrebu;
- dva sastanka Radne grupe za pravno regulatorna pitanja u Istanbulu i Alma Ati.

Predstavnici Agencije sudjelovali su i na nekoliko radionica, seminara i tečajeva koje je tijekom 2007. organizirala ERRA, kojom prilikom su razmatrana različita pitanja i problemi u regulaciji energetske sektora, organiziranju i funkcioniranju tržišta energije, tarifnih sustava i cijena energije, informiranja i javnosti rada regulatornih tijela i slično.

1.10.2.4 Suradnja s USAID-om

U sklopu suradnje Agencije s USAID-om (eng. *United States Agency for International Development*) potrebno je posebno istaknuti radionice koje su održane u Agenciji na temu izrade tarifnih sustava za proizvodnju, distribuciju, prijenos i opskrbu električnom energijom.

Od 26. do 29. lipnja 2007. u Zagrebu je održana stručna radionica, u sklopu Partnerskog programa suradnje s predstavnicima Komisije za regulaciju javnih usluga države New York NYPS (eng. *New York Public Service Commission*). Obrađeni su aktualni problemi

regulacije u djelatnosti električne energije i plina. Predstavnici Agencije sudjelovali su kao predavači u sklopu radionice sa svojim radovima, a također su razmijenjena iskustva i znanja s NYPSC-om.

Osim toga, USAID je organizirao dva posjeta stručnih konzultanata Agenciji vezano za teme računovodstvenog praćenja energetske subjekata te pristupa podacima nužnim za provedbu regulacije.

1.10.2.5 Sudjelovanje u radu MEDREG-a

MEDREG je pokrenut u svibnju 2006. godine kao radna skupina. Danas djeluje kao neprofitno udruženje, osnovano u studenom 2007. godine u Rimu, uz podršku Europske komisije. Udruženje obuhvaća regulatorna tijela iz Albanije, Alžira, Bosne i Hercegovine, Cipra, Crne Gore, Egipta, Francuske, Grčke, Izraela, Italije, Jordana, Hrvatske, Malte, Maroka, Palestinske uprave, Portugala, Španjolske, Slovenije, Tunisa i Turske.

Glavni cilj MEDREG-a je uspostava stabilnog i usklađenog regulatornog okvira na području energetskog tržišta Europske unije i mediteranskih država (razmjena informacija, analiza i usporedba postojećih energetske zakona i regulative, razvoj zajedničkih regulatornih okvira uključujući kriterije za prekogranično trgovanje električnom energijom i plinom, promoviranje integracije regionalnih europskih i mediteranskih tržišta električne energije i plina, harmonizirana, transparentna i nediskriminirajuća tržišna pravila, razmjena znanja, ekspertize, specijalizirani stručni tečajevi, suradnja s drugim sličnim međunarodnim udruženjima itd.).

U tu svrhu su osnovane posebne, za potrebe konkretnog slučaja (ad hoc), radne skupine koje predstavljaju radna tijela fokusirana na specifična područja sa zadatkom analiziranja institucionalnih, tehničkih i tržišnih aspekata s ciljem postizanja konkretnih rezultata.

Predstavnici Agencije su u 2007. godini sudjelovali na oba zasjedanja Generalne skupštine MEDREG-a i nekoliko sastanaka posebnih radnih skupina.

1.10.2.6 Pristupni pregovori Europskoj uniji

Predstavnici Agencije sudjelovali su u radu pregovaračkih timova za pristup Republike Hrvatske Europskoj uniji za Poglavlje 15 – Energetika, Poglavlje 21 – Transeuropske mreže i Poglavlje 28 – Zaštita potrošača, u sklopu analize usklađenosti nacionalnih zakona i propisa s pravnom stečevinom Europske unije (fran. *acquis communautaire*) koji zajedno provode zemlja kandidat za članstvo u Europskoj uniji i Europska komisija.

1.10.2.7 Ostale aktivnosti

U sklopu međunarodnih aktivnosti ostvareni su međusobni posjeti i kontakti s regulatornim tijelima Francuske, Austrije, Makedonije, Bosne i Hercegovine i Slovenije.

U Agenciji je također održan niz okruglih stolova, radionica i radnih sastanaka u cilju izrade paketa podzakonskih propisa vezanih za tržište električne energije, tarifne sustave, obnovljive izvore energije i kogeneracije, itd.

1.11 Savjeti Agencije

Člankom 39. Statuta Agencije, određeno je da Agencija osniva savjetodavna i stručna tijela (savjete) koji sudjeluju u radu Agencije u pojedinim područjima djelovanja Agencije, i to:

- Savjet za regulatorne poslove i
- Savjet za zaštitu potrošača.

Za člana savjeta pri Agenciji imenuje se fizička osoba koja svojim javnim djelovanjem i ugledom ili profesionalnim angažmanom može pomoći Agenciji pri zauzimanju stručnih stavova.

Savjeti su savjetodavna i stručna tijela koja donose preporuke i mišljenja o pitanjima iz svog djelokruga, pri čemu se sastaju najčešće na inicijativu predsjednika Upravnog vijeća, ali najmanje dva puta godišnje.

U 2007. Upravno vijeće donijelo je Pravilnik o izmjenama Pravilnika o osnivanju i radu Savjeta pri Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji te je proširen broj članova Savjeta za zaštitu potrošača nakon čega je Upravno vijeće imenovalo Eduarda Lorencina, Tereziju Benčić i Renata Berglesa za članove Savjeta.

1.11.1 Savjet za regulatorne poslove

Savjet za regulatorne poslove donosi preporuke i mišljenja o pitanjima koja se neposredno tiču regulatornih poslova Agencije kao što su pitanja donošenja tarifnih sustava, bez visine tarifnih stavki, davanje mišljenja o visini tarifnih stavki, o donošenju propisa u energetskom sektoru i sl.

Tijekom 2007. održane su tri sjednice Savjeta na kojima su provedene rasprave o:

1. Prijedlog Tarifnog sustava za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki;
2. Prijedlog Tarifnog sustava za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki;
3. Prijedlog Tarifnog sustava za transport nafte i naftnih derivata produktovodom
4. Prijedlog Izmjena i dopuna Tarifnog sustava za usluge energetskih djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki;
5. Prijedlog Izmjena i dopuna Tarifnog sustava za usluge energetskih djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki (pročišćeni tekst).

1.11.2 Savjet za zaštitu potrošača

Savjet za zaštitu potrošača donosi preporuke i mišljenja o mjerama za zaštitu potrošača u provođenju sustava regulacije energetskih djelatnosti, prati problematiku zaštite potrošača, važeće propise i njihove učinke na zaštitu potrošača, očituje se o zakonskim i podzakonskim propisima koji se odnose na pitanja zaštite potrošača te daje inicijativu za promjenu propisa.

U skladu s navedenim, Savjet za zaštitu potrošača je tijekom 2007. održao dvije sjednice i raspravio sljedeća pitanja:

1. Prijedlog Tarifnog sustava za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki;
2. Prijedlog Tarifnog sustava za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki;
3. Prijedlog Izmjena i dopuna Tarifnog sustava za usluge energetskih djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki;

4. Prijedlog Izmjena i dopuna Tarifnog sustava za usluge energetskih djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki (pročišćeni tekst).

1.12 Financijski izvješćaj Agencije za 2007.

Financijski izvješćaji Agencije za 2007. sastavljeni su u skladu s Uredbom o računovodstvu neprofitnih organizacija („Narodne novine“, br. 112/93) i Pravilnikom o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija („Narodne novine“, br. 20/94 i 40/94).

Prema izvješćaju ovlaštenog revizora financijski izvješćaji Agencije prikazuju realno i objektivno financijsko stanje na dan 31. prosinca 2007. i rezultate poslovanja.

1.12.1 Raćun prihoda i rashoda za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2007.

R. br.	Pozicija	- u kunama -	
		2006.	2007.
1	2	4	4
A.	PRIHODI	18.244.914	27.434.400
1.	Prihodi iz proraćuna		
2.	Prihodi od doprinosa	17.430.890	25.842.524
3.	Prihodi od ćlanarina i naknada		
4.	Prihodi od transfera		
5.	Prihodi od djelatnosti	562.900	1.377.897
6.	Ostali prihodi	251.124	213.979
B.	RASHODI	13.709.397	14.710.821
1.	Materijalni rashodi	5.618.067	4.513.055
1.1.	Materijal	237.134	170.786
1.2.	Energija	161.072	188.239
1.3.	Usluge	5.219.861	4.154.030
1.4.	Ostali troškovi		
2.	Troškovi za zaposlene	6.287.648	8.564.686
2.1.	Plaće i naknade	6.187.797	8.435.228
2.2.	Ostali troškovi	99.851	129.458
3.	Nematerijalni troškovi	618.323	856.317
4.	Transferi		
5.	Rashodi za investicije	750.233	149.238
6.	Ostali rashodi	435.126	627.525
C.	VIŠAK PRIHODA	4.535.517	12.723.579
D.	MANJAK PRIHODA		

1.12.2 Bilanca na dan 31. prosinca 2007.

			- u kunama -	
R. br.	Pozicija	Stanje 31. 12. 2006.	Stanje 31. 12. 2007.	
1	2	4		
	AKTIVA			
A.	I UGOTRAJNA IMOVINA	1.955.006	1.561.420	
1.	Nematerijalna imovina			
2.	Materijalna imovina	1.955.006	1.561.420	
2.1.	Pstrojenja i oprema	2.572.931	2.680.243	
2.2.	Costala materijalna imovina	548.761	580.895	
2.3.	Ispravak vrijednosti materijalne imovine	1.166.686	1.699.718	
3.	Financijska imovina			
4.	Potraživanja			
B.	KRATKOTRAJNA IMOVINA	22.344.919	34.921.850	
1.	Zalihe			
2.	Potraživanja	2.573.547	3.198.301	
2.1.	Potraživanja od kupaca i potraživanja za dane predujmove	2.538.902	3.164.189	
2.2.	Potraživanja od zaposlenih	13.018	5.251	
2.3.	Potraživanja od države i drugih institucija	21.627	28.861	
2.4.	Ostala potraživanja			
3.	Financijska imovina			
4.	Novac na računu i u blagajni	19.771.372	31.723.549	
C.	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	117.230	114.424	
D.	UKUPNA AKTIVA	24.417.155	36.597.694	
E.	IZVANBILANČNI ZAPISI	2.335.296	1.663.510	
	PASIVA			
A.	OBVEZE	1.342.718	1.193.264	
1.	Dugoročne obveze			
2.	Kratkoročne obveze	1.342.718	1.193.264	
2.1.	Obveze za predujmove	257.115	117.097	
2.2.	Obveze prema dobavljačima	406.784	260.737	
2.3.	Obveze prema zaposlenima	350.464	372.112	
2.4.	Obveze za poreze, doprinose i drugo	328.355	443.318	
B.	PRIHODI BUDUĆEG RAZDOBLJA			
C.	IZVORI FINANCIRANJA	23.074.437	35.404.430	
1.	Izvori financiranja od osnivača	18.269.295	22.411.226	
2.	Izvori financiranja od vlastite djelatnosti			
3.	Ostali izvori financiranja	269.625	269.625	
4.	Stido fonda	4.535.517	12.723.579	
D.	UKUPNA PASIVA	24.417.155	36.597.694	
E.	IZVANBILANČNI ZAPISI	2.335.296	1.663.510	

2 RAZVOJ TRŽIŠTA I JAVNIH USLUGA U ENERGETSKOM SEKTORU

2.1 Električna energija

2.1.1 Zakonodavni okvir

U siječnju 2007. godine na snagu su stupili podzakonski akti koji uređuju djelovanje tržišta električne energije u Hrvatskoj:

- **Pravila djelovanja tržišta električne energije** („Narodne novine“, br. 135/06) kojima se uređuju međusobni odnosi između sudionika na tržištu električne energije;
- **Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava** („Narodne novine“, br. 133/06) koja određuju subjekte odgovorne za odstupanje, pružatelje usluge uravnoteženja elektroenergetskog sustava, njihove odnose s operatorom prijenosnog sustava, operatorom tržišta te način obračuna električne energije uravnoteženja;
- **Metodologija za pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu** („Narodne novine“, br. 133/06) čija svrha je omogućavanje ugovaranja usluge uravnoteženja elektroenergetskog sustava između operatora prijenosnog sustava i pružatelja usluge uravnoteženja, utvrđivanje okvira za određivanje referentne cijene električne energije uravnoteženja te utvrđivanje cijene električne energije uravnoteženja subjektima odgovornim za odstupanje;
- **Pravila o dodjeli i korištenju prekogranične prijenosne moći** koja uređuju način i uvjete dodjele te korištenja prekograničnih kapaciteta.

2.1.1.1 Pravila djelovanja tržišta električne energije

Ovim pravi ima uređuju se odnosi na tržištu električne energije i to u sljedećim segmentima:

- postupci u kojima Hrvatski operator tržišta energije (u daljnjem tekstu: HROTE) organizira tržište električne energije;
- međusobni odnosi između HROTE-a i sudionika na tržištu električne energije;
- međusobni odnosi između HROTE-a i HEP-OPS-a, te HEP-ODS-a.

Ovim se propisom stvaraju preduvjeti djelovanja tržišta električne energije.

2.1.1.2 Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava

Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava definiraju sljedeće bitne elemente u procesu održavanja ravnoteže između potrošnje i proizvodnje u elektroenergetskom sustavu, a to znači:

- subjekte odgovorne za odstupanje (SOZO);
- pružatelje usluge uravnoteženja elektroenergetskog sustava;
- odnos SOZO-a i pružatelje usluge uravnoteženja elektroenergetskog sustava s HEP-OPS-om i HROTE-om;
- način obračuna električne energije uravnoteženja i plaćanja energije uravnoteženja.

2.1.1.3 Metodologija za pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu

Svrha Metodologije za pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu je:

- omogućavanje ugovaranja usluge uravnoteženja elektroenergetskog sustava između operatora prijenosnog sustava i pružatelja usluge uravnoteženja;
- utvrđivanje okvira za određivanje referentne cijene električne energije uravnoteženja;
- utvrđivanje cijene električne energije uravnoteženja subjektima odgovornim za odstupanje.

2.1.1.4 Pravila o dodjeli i korištenju prekogranične prijenosne moći

Pravila o dodjeli i korištenju prekogranične prijenosne moći na spojnim vodovima elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske s elektroenergetskim sustavima susjednih država uređuju način i uvjete dodjele i korištenja prekogranične prijenosne moći.

Radi se o propisu od iznimne važnosti za uspostavu međunarodnog tržišta električne energije, tako da je Europska komisija donijela posebne naputke upravo o toj tematici.

2.1.2 Nadzor nad razdvajanjem energetske djelatnosti te praćenje razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti

HEP grupa je energetska tvrtka u potpunom državnom vlasništvu, koja se između ostaloga bavi i proizvodnjom, prijenosom, distribucijom i opskrbom električne energije.

Hrvatska elektroprivreda d.d. (HEP d.d.) vladajuće je društvo HEP grupe, osnivač i jedini vlasnik osnovanih društava. Ona objedinjuje vođenje ovisnih društava HEP grupe i vlasnik je imovine, koju ugovorno prenosi na upravljanje ovisnim društvima ili tvrtkama-kćerima.

U HEP grupi je provedeno pravno, računovodstveno i funkcionalno razdvajanje HEP - OPS-a i HEP - ODS-a kao društava koja obavljaju regulirane djelatnosti od drugih djelatnosti u sastavu HEP grupe.

Osim navedenoga, važno je naglasiti da je od 1. ožujka 2007. godine Sektor HEP Trade izdvojen iz HEP-a d.d. te je osnovana tvrtka HEP-Trgovina d.o.o. koja nabavlja električnu energiju za potrebe kupaca HEP-ODS-a i HEP-Opkrbe.

Neovisnost, razvidnost i nepristranost rada HEP-OPS-a zajamčena je i nadzorom njegovih poslovnih aktivnosti koji obavlja Agencija. HEP-OPS dužan je od Agencije tražiti suglasnost za pojedine aktivnosti te joj podnositi izvješća o svom radu.

Zakon o tržištu električne energije, članak 14., propisuje da operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava donose program kojim se utvrđuju uvjeti, pravila, ustroj i metodologija radi osiguranja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti s ciljem nadziranja uvjeta iz članka 11., 12. i 13. Zakona o tržištu električne energije.

Operator prijenosnog i operator distribucijskog sustava dužni su podnijeti godišnje izvješće o provedenom programu Agenciji i javno ga objaviti na internetskim stranicama.

Temeljem navedenih zakonskih obveza HEP-OPS je osnovao Povjerenstvo za praćenje i nadziranje Programa za osiguranje i primjenu načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti rada HEP-Operatora prijenosnog sustava d.o.o. Povjerenstvo je usvojilo godišnje izvješće o provedbi Programa u razdoblju lipanj 2006. – lipanj 2007. koje je dostavilo Agenciji i objavilo ga na internetskoj stranici (www.hep.hr/ops/onama). U navedenom izvješću su predstavljene aktivnosti kojima se osigurava ostvarivanje zacrtanih ciljeva.

Temeljem zakonskih obveza HEP-ODS je također osnovao Povjerenstvo za praćenje i nadziranje Programa za osiguranje i primjenu načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti rada HEP-ODS-a. Nadziranje Programa počinje se primjenjivati od 1. siječnja 2008. godine. Od početka lipnja 2007. godine HEP - ODS na internetskoj adresi www.hep.hr/ods/ ima svoje stranice na kojima se kupcima električne energije redovito objavljuju obavijesti (tarifni modeli, cijena električne energije, upute o izračunu potrošnje, planirani radovi, savjeti za racionalno korištenje električne energije). Na istoj internetskoj adresi također su dostupni svi zakonski i podzakonski akti te interni propisi HEP-a d.d. koji se tiču kupaca električne energije kao i godišnja izvješća HEP - ODS-a sa svim podacima i pokazateljima poslovanja u prethodnoj godini.

2.1.3 Otvaranje tržišta električne energije

Prema odredbama Zakona o tržištu električne energije, od 1. srpnja 2007. godine svi kupci osim kupaca iz kategorije kućanstava su stekli povlašten status, s time što mali kupci (pravni subjekti s manje od 50 zaposlenih, te godišnjim prihodom manjim od 70 milijuna kuna) to pravo ne moraju iskoristiti. Temeljem podataka o prodaji električne energije u 2007. godini status povlaštenosti su mogli ostvariti kupci koji imaju ukupno oko 212.000 mjernih mjesta i čine oko 55% potrošnje električne energije u RH.

Prema podacima dobivenim od HROTE-a, tijekom 2007. godine 14 tvrtki registriranih za obavljanje energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj sklopilo je s HROTE-om sporazume koji im omogućavaju aktivnosti na tržištu električne energije. Za djelatnost trgovine (ali ne za krajnje kupce) sklopljeno je 12 sporazuma, a za djelatnost opskrbe (krajnjih) kupaca sklopljena su 3 sporazuma.

Opskrbu tarifnih kupaca, sukladno Zakonu o tržištu električne energije, obavlja tvrtka HEP – ODS, a preostale dvije tvrtke, uz navedene trgovce postale su sudionici na tržištu električne energije.

Prema podacima dobivenim od HROTE-a, tijekom 2007. godine u Republici Hrvatskoj je 19 kupaca koristilo status povlaštenog kupca. Njihova ukupna potrošnja električne energije u 2007. godini je bila 912.722 MWh, odnosno oko 6% ukupne potrošnje u RH.

Osnovno za pažanje o stanju na tržištu električne energije u RH je činjenica da su prisutne samo dvije tvrtke koje mogu vršiti opskrbu povlaštenih kupaca, od kojih se jedna nije suštinski aktivirala. Razlog je u HEP-ovoj povoljnoj ponudi električne energije u odnosu na cijene na veletržištima u regiji.

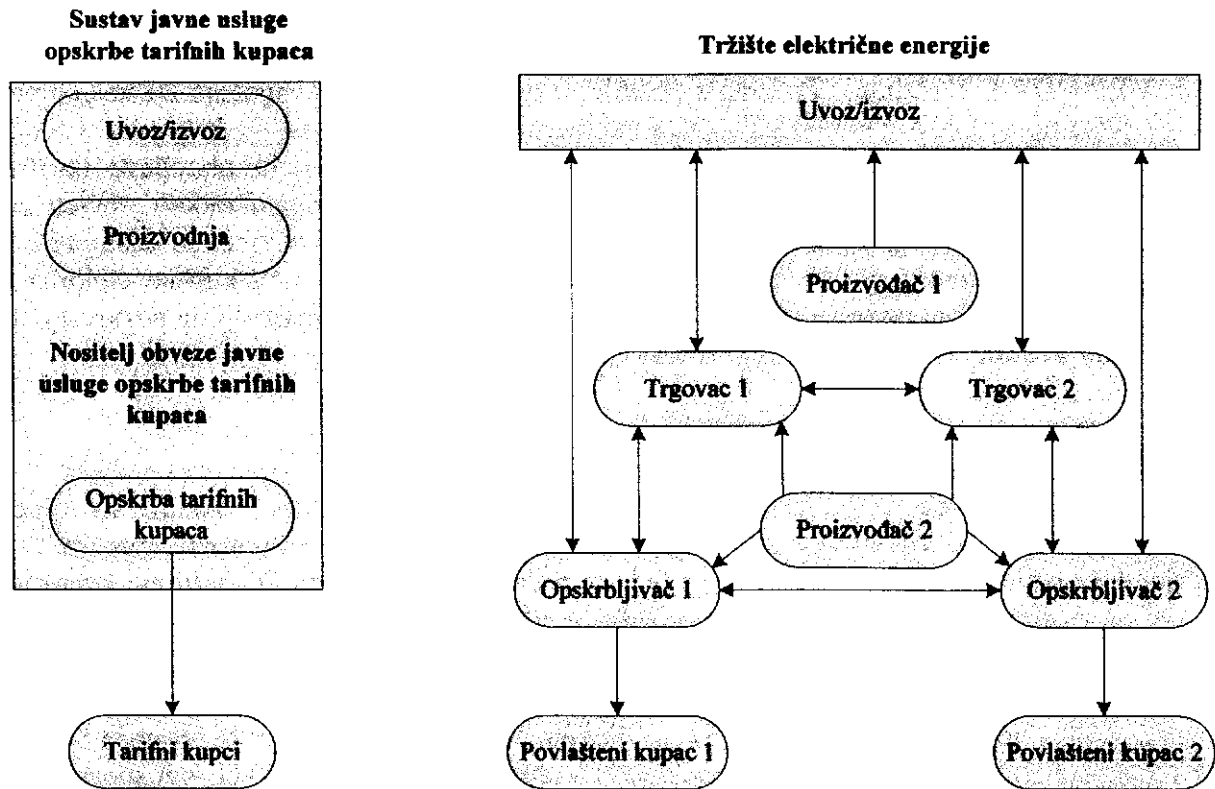
Prema podacima tvrtke HEP – Trgovina d.o.o. prosječna cijena kupnje električne energije na veletržištu u 2007. godini iznosila je 56,6 €/MWh.

Zbog toga je izostao interes novih opskrbljivača da uđu na tržište u Republici Hrvatskoj. No, realno je očekivati promjene u budućnosti.

S druge strane, što se tiče situacije na području trgovanja električnom energijom može se ocijeniti da je tržište bilo vrlo dinamično.

2.1.4 Aktivnosti u restrukturiranju elektroenergetskog sektora

Temeljni energetske zakoni zajedno s podzakonskim aktima određuju hrvatski model tržišta električne energije, a čija je osnovna struktura shematski prikazana na slici 2.1.1.

Slika 2.1.1. Model tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj

HROTE obavlja djelatnost organiziranja tržišta električne energije kao javnu uslugu, pod nadzorom Agencije.

HROTE je s radom počeo 4. travnja 2005. godine, a tijekom 2007. godine u potpunosti je dovršen postupak izdvajanja HROTE-a iz Hrvatske elektroprivrede d.d. u neovisno društvo u vlasništvu Republike Hrvatske.

2.1.5 Praćenje pravila o vođenju i raspodjeli kapaciteta spojnih vodova

Sukladno Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti Agencija između ostaloga posebice prati pravila o vođenju i raspodjeli kapaciteta spojnih vodova, u suradnji s regulatornim tijelima susjednih država s kojima postoje veze elektroenergetskih sustava.

Način te uvjeti vođenja i raspodjele kapaciteta prekograničnih spojnih vodova u Republici Hrvatskoj uređeni su Pravilima o dodjeli i korištenju prekogranične prijenosne moći (u daljnjem tekstu: Pravila o dodjeli), koje je krajem 2006. godine donio HEP-OPS, a primjenjuju se od 1. siječnja 2007. godine. Pravila o dodjeli su objavljena na internetskim stranicama HEP-OPS-a.

Sukladno Pravilima o dodjeli, prijenosni kapacitet dodjeljuje se na periodičnoj dodjeli, dražbi i bilateralnoj dodjeli.

Na periodičnoj dodjeli raspoloživi kapacitet se bez naplate dodjeljuje na razdoblje u trajanju od jedne godine, pola godine i tri mjeseca.

U periodičnoj dodjeli za uvoz može sudjelovati svaki sudionik koji električnu energiju uvozi za tarifne i povlaštene kupce u Republici Hrvatskoj. Pritom, u slučaju zagušenja pri uvozu na periodičnoj dodjeli, prednost ima nositelj obveze javne usluge opskrbe.

U periodičnoj dodjeli za izvoz može sudjelovati svaki sudionik koji izvozi električnu energiju proizvedenu u Republici Hrvatskoj, osim povlaštene poticane proizvodnje. U slučaju

zagušenja pri izvozu, prednost imaju sudionici koji izvoze energiju proizvedenu u povlaštenim elektranama.

Preostali nedodijeljeni kapacitet na periodičnoj dodjeli dodjeljuje se na sljedećoj periodičnoj dodjeli, na mjesečnoj dražbi ili bilateralnom dodjelom. Prijenosni kapacitet koji ostane nedodijeljen nakon mjesečne dražbe, može se dodijeliti na dnevnoj dražbi ili bilateralnom dodjelom. Prijenosni kapaciteti koji ostanu nedodijeljeni nakon dnevne dražbe, dodjeljuju se bilateralnom dodjelom.

Na dražbi se raspoloživi prienosni kapacitet nudi s razdobljem dodjele u trajanju od jednog mjeseca i od jednog dana. Ukoliko na prienosnomvodu nema zagušenja, kapacitet se bez naplate dodjeljuje sudionicima dražbe u zatraženom iznosu. Ukoliko na prienosnomvodu postoji zagušenje, kapacitet se dodjeljuje po načelu marginalne ponuđene cijene za zatraženi kapacitet.

Na bilateralnoj dodjeli prienosni kapacitet se nudi za razdoblje dodjele od dijela mjeseca, jednog dana i dijela dana. U slučaju zagušenja kod bilateralne dodjele i nepostojanja mogućnost organiziranja dražbe, prioritet dodjele kapaciteta za uvoz imaju nositelj obveze javne usluge opskrbe i sudionici koji uvoze za povlaštene kupce. Pri izvozu prioritet kod dodjele imaju sudionici koji izvoze električnu energiju proizvedenu u Republici Hrvatskoj.

Prema Pravilima o dodjeli nije predviđeno sekundarno tržište dodijeljenim kapacitetima. Dodijeljeni kapacitet nije prenosiv i može ga koristiti isključivo sudionik kojem je dodijeljen, osim u slučaju kada tarifni kupac mijenja status u povlaštenog kupca.

Ukupan zbroj prosječnih zimskih i ljetnih vrijednosti prekograničnog neto kapaciteta NTC (eng. *Net Transfer Capacity*) prikazan je u tablici 2.1.1. Navedeni prosječni iznosi ukupnog NTC-a dan su po pojedinoj granici. Zimske vrijednosti odnose se na siječanj, veljaču, ožujak, listopad, studeni i prosinac, dok se ljetne vrijednosti odnose na travanj, svibanj, lipanj, srpanj, kolovoz i rujanj. Međunarodne oznake pojedinih zemalja su HR (Hrvatska), SI (Slovenija), HU (Mađarska), BA (Bosna i Hercegovina) i RS (Srbija).

Tablica 2.1.1. Ukupan zbroj prosječnih zimskih i ljetnih vrijednosti NTC [MW]

Zimske vrijednosti				Ljetne vrijednosti			
HR	→	HU	950,00	HR	→	HU	795,83
HR	←	HU	266,67	HR	←	HU	233,33
HR	→	SI	933,33	HR	→	SI	950,00
HR	←	SI	891,67	HR	←	SI	900,00
HR	→	RS	266,67	HR	→	RS	150,17
HR	←	RS	316,67	HR	←	RS	203,33
HR	→	BA	668,33	HR	→	BA	573,33
HR	←	BA	473,33	HR	←	BA	461,67

Izvor: HEP-OPS

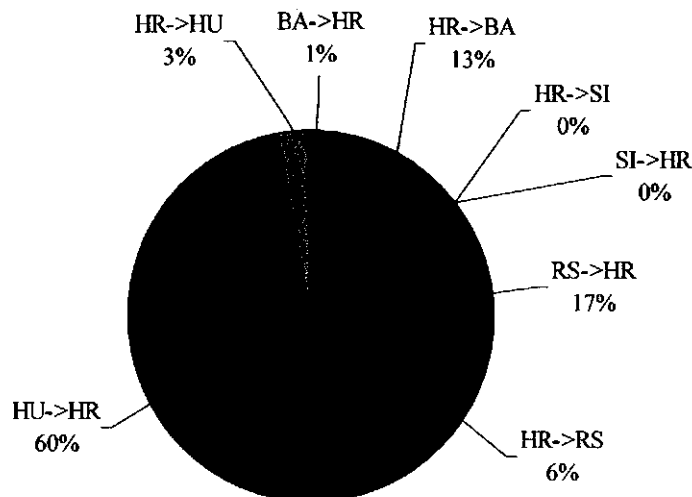
Na godišnjem razini tijekom 2007. godine nije bilo periodične godišnje dodjele prekograničnih kapaciteta prienosnih vodova temeljem Pravila o dodjeli, zato jer u vrijeme godišnje dodjele Pravilnik o dodjeli još nije stupio na snagu.

Prekogranični prienosni kapaciteti na periodičnim dodjelama tijekom 2007. godine za razdoblje od pola godine i tri mjeseca dodijeljeni su sukladno Pravilima o dodjeli.

HEP-OPS je s dražbama za mjesečnu dodjelu prekograničnih kapaciteta započeo u ožujku 2007. godine.

U 2007. godini ukupni ostvareni prihod od mjesečnih dražbi za prekogranične kapacitete prienosnih vodova HEP-OPS-a iznosio je oko 65.000.000 kuna, od toga je 60% ostvareno na

hrvatsko-mađarskoj granici u smjeru Hrvatske. Značajniji udio prihoda ostvaren je i na hrvatsko-srpskoj granici iz smjera Srbije (17%) i na granici Hrvatske i Bosne i Hercegovine u smjeru Bosne i Hercegovine (13%). Slika 2.1.2. prikazuje strukturu prihoda HEP-OPS-a od mjesečnih dražbi.

Izvor: HEP-OPS

Slika 2.1.2. Struktura prihoda HEP-OPS-a od mjesečnih dražbi za prekogranične prijenosne kapacitete po granicama tijekom 2007. godine

2.1.6 Tranzit električne energije i ITC sporazum

Do 1. lipnja 2007. godine, kada je započeta primjena mehanizma o međusobnoj kompenzaciji troškova operatora prijenosnih sustava tzv. ITC mehanizma, HEP-OPS naplaćivao je naknadu za tranzit električne energije kroz Republiku Hrvatsku, nakon čega je stupio na snagu ITC sporazum za 2008.-2009. godinu. Prihod od naknade za tranzit električne energije do početka primjene ITC mehanizma tijekom 2007. godine (razdoblje siječanj – svibanj 2007. godine), prihod po osnovi ITC mehanizma u razdoblju lipanj – studeni 2007. godine, predviđeni prihod po osnovi ITC za prosinac 2007. godine, ukupni predviđeni prihod po osnovi ITC mehanizma u 2007. godinu te ukupni prihod od naknade za tranzit i prihod od ITC mehanizma za 2007. godinu, prikazani su u tablici 2.1.2.

Tablica 2.1.2. Prihod od naknade za tranzit električne energije kroz Republiku Hrvatsku i prihod od ITC mehanizma za 2007. godinu

Vrsta prihoda	Iznos [kn]
Prihod od naplate naknade za tranzit (siječanj-svibanj 2007.)	33.916.371,65
Prihod od ITC mehanizma (lipanj-studeni 2007.)	31.114.703,64
Prihod od ITC za prosinac 2007. (procjena)	1.980.818,53
Ukupni prihodi od ITC mehanizma u 2007. (lipanj-prosinac 2007.)	33.095.522,17
ITC + naplata naknada od tranzita	67.011.893,82

Izvor: HEP-OPS

2.2 Plin

2.2.1 Zakonodavni okvir

Uređenje plinskog sektora Republike Hrvatske temelji se na Zakonu o energiji („Narodne novine“, br. 68/01, 177/04 i 76/07), Zakonu o tržištu plina („Narodne novine“, br. 40/07) i Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, br. 177/04 i 76/07).

U 2007. doneseni su Zakon o tržištu plina, Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 34/07 i 47/07), Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 34/07 i 47/07) i Odluka o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca („Narodne novine“, br. 77/07) te su isti detaljnije opisani u nastavku. Osim toga, donesene su izmjene i dopune Tarifnog sustava za transport prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, br. 03/07). Tijekom 2007. započeta je izrada niza podzakonskih akata koji proizlaze iz odredbi Zakona o tržištu plina, kao što su Opći uvjeti opskrbe prirodnim plinom, Uredba o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom, Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina, Mrežna pravila transportnog sustava, Mrežna pravila distribucijskog sustava i dr.

2.2.1.1 Zakon o tržištu plina

Zakon o tržištu plina donosi bitne promjene na tržište prirodnog plina u Republici Hrvatskoj. Implementacijom odredbi Zakona o tržištu plina očekuje se ispunjenje sljedećih ciljeva:

- razdvajanje plinskih djelatnosti proizvodnje, transporta, upravljanja terminalom za ukapljeni prirodni plin (u daljnjem tekstu: UPP), skladištenja plina, distribucije i opskrbe plinom;
- uspostavljanje operatora transportnog sustava, operatora terminala za UPP, operatora sustava skladišta plina i operatora distribucijskog sustava s jasno definiranim obvezama i odgovornostima;
- određivanje jasnih pravila radi preuzetih obveza pružanja javnih usluga;
- uspostava međusobnih odnosa radi pružanja svih usluga na tržištu plina na razvidan, objektivan i nepristran način;
- određivanje uvjeta, rokova i dinamike otvaranja tržišta plinom;
- definiranje uvjeta izgradnje novih objekata;
- omogućavanje djelotvorne povezanosti nacionalnog plinskog sustava sa sustavima u Europi.

Temeljni cilj Zakona o tržištu plina je stvaranje normativnih pretpostavki za osiguranje pouzdane, učinkovite i ekonomične opskrbe plinom. Zbog toga Zakon o tržištu plina predviđa da tržište plina mora biti organizirano na temelju prava treće strane na pristup mreži proizvodnih plinovoda, transportnom sustavu, distribucijskom sustavu, sustavu skladišta plina, uključujući pristup operativnoj akumulaciji i terminalu za UPP, jednako za sve sudionike na tržištu koji imaju pravo na pristup. Zakon o tržištu plina predviđa liberalizaciju tržišta na način da se tržište plina otvara postupno, u skladu s prilikama na domaćem tržištu te gospodarskim i socijalnim prilikama u Republici Hrvatskoj.

Zakonom o tržištu plina propisuje se donošenje novog sustava provedbenih podzakonskih akata putem kojih bi se dovršio proces usklađivanja propisa u sektoru plina s pravnom stečevinom Europske unije. To obuhvaća sljedeće podzakonske akte:

- Opći uvjeti za opskrbu prirodnim plinom;

- Uredbu o sigurnosti opskrbe prirodnim plinom;
- Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina;
- Mrežna pravila transportnog sustava odnosno distribucijskog sustava;
- Pravila korištenja sustava skladišta plina, odnosno pravila korištenja terminala za UPP;
- Odluku o cijeni za dobavu plina za dobavljača plina za opskrbljivače tarifnih kupaca;
- Pravilnik o naknadi za priključenje na plinsku mrežu i za povećanje priključne snage;
- Tarifne sustave za regulirane cijene u sektoru plina.

2.2.1.2 Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki i Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki

Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki i Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki doneseni su po prvi puta u Republici Hrvatskoj, a temelje se na odredbama Zakona o energiji i Zakona o regulaciji energetske djelatnosti. Značajke novih tarifnih sustava su, između ostalog, sljedeće:

- kao metoda regulacije koristi se metoda priznatih troškova poslovanja. Dozvoljeni prihod distributera ili opskrbljivača, čiji je način izračuna definiran tarifnim sustavima, osim operativnih troškova poslovanja uključuje i amortizaciju reguliranih sredstava i prinos od reguliranih sredstava, a u slučaju opskrbe prirodnim plinom i troškove nabave plina;
- korisnici distribucijskog sustava plinovoda, odnosno tarifni kupci u slučaju tarifnog sustava za opskrbu prirodnim plinom, raspoređuju se na tarifne grupe kućanstvo i poduzetništvo. Tarifna grupa kućanstvo sadrži jedan tarifni model, dok tarifna grupa poduzetništvo sadrži dva tarifna modela, ovisno o ukupnoj godišnjoj potrošnji prirodnog plina. Za svaki od tarifnih modela određene su dvije tarifne stavke, jedinična cijena distribuirane/isporučene količine prirodnog plina koja se obračunava u kn/Sm³ i fiksna mjesečna naknada namijenjena pokrivanju stvarnih fiksnih troškova koja se obračunava u kn;
- distributer, odnosno opskrbljivač tarifne stavke određuje na način da očekivani ukupni prihod, čiji je način izračuna, također, definiran tarifnim sustavima, ne prelazi iznos dozvoljenog prihoda.

Primjenom tarifnih sustava cijena distribucije i opskrbe prirodnim plinom određuje se na razvidan i nepristran način, čime tarifni kupac dobiva veću razinu zaštite, a posredno i veću kvalitetu usluge povećanjem efikasnosti i transparentnosti poslovanja distributera, odnosno opskrbljivača. Isto tako, osiguravaju se preduvjeti za postupno otvaranje tržišta prirodnog plina te za razvoj distribucijskog sustava u Republici Hrvatskoj.

2.2.1.3 Odluka o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca

Odluka o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca definira cijenu za dobavu plina i njenim donošenjem prestao je važiti Tarifni sustav za dobavu prirodnog plina za tarifne kupce („Narodne novine“, br. 99/02). Prema odredbama Odluke, dobavna cijena korigira se proporcionalno za razliku u stvarnoj donjoj kalorijskoj vrijednosti plina.

2.2.2 Otvaranje tržišta prirodnog plina

Zakonom o tržištu plina predviđena je liberalizacija tržišta na način da se tržište plina otvara postupno, u skladu s prilikama na domaćem tržištu te gospodarskim i socijalnim prilikama u Republici Hrvatskoj. Naime, sukladno odredbama Zakona o tržištu plina, kupci prirodnog plina mogu biti povlašteni ili tarifni, nevezano na sustav iz kojeg se opskrbljuju plinom. Povlašteni kupac definiran je kao:

- kupac koji troši plin za proizvodnju električne energije, neovisno o iznosu godišnje potrošnje i u granicama količine plina namijenjene takvoj uporabi;
- kupac koji troši plin za istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije, neovisno o iznosu godišnje potrošnje i u granicama količine plina namijenjene takvoj uporabi;
- krajnji kupac koji je u prethodnoj kalendarskoj godini trošio više od 25 milijuna prostornih metara (m³) plina;
- kupac koji troši plin za obavljanje djelatnosti proizvodnje sirovog željeza, čelika i ferolegura, uz godišnju proizvodnju od najmanje 50.000 tona sirovog čelika.

U prijelaznim i završnim odredbama Zakona o tržištu plina definirano je da status povlaštenoga kupca od 1. kolovoza 2007. stječe kupac koji ne pripada kategoriji kućanstvo, a od 1. kolovoza 2008. status povlaštenoga kupca stječu sva kućanstva. Stupanj otvorenosti tržišta u Republici Hrvatskoj je prikazan u tablici P1.

Udio potrošnje prirodnog plina kupaca koji su stekli status povlaštenosti do 31. prosinca 2007. u ukupnoj potrošnji prirodnog plina iznosi 79,5%, što predstavlja deklarativnu otvorenost tržišta prirodnog plina u Republici Hrvatskoj. Stupanj otvorenosti tržišta je prikazan u tablici 2.2.1.

Tablica 2.2.1. Otvorenost plinskog tržišta u Republici Hrvatskoj

Država	Kategorija kupca	Stupanj otvorenosti		Razina otvorenosti	Razina otvorenosti
		od 2007. godine	od 2008. godine		
Hrvatska	kućanstva	0%	0%	0%	0%
	ostali kupci	100%	100%	100%	100%
Ukupno		79,5%	100%	79,5%	100%

Izvor: HERA

2.3 Nafta i naftni derivati

2.3.1 Zakonodavni okvir

Tržište nafte i naftnih derivata, odnosno pripadajuće energetske djelatnosti reguliraju Zakon o energiji, Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti i Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata.

Tijekom 2007. izrađen je i usvojen niz odgovarajućih podzakonskih akata, a opis važnijih se daje u nastavku teksta.

2.3.1.1 Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata

Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata („Narodne novine“ br. 3/07) propisuje način određivanja najviše cijene naftnih derivata. Izmjene s obzirom na prethodni Pravilnik o utvrđivanju cijena naftnih derivata („Narodne novine“ br. 75/06) se odnose na:

- određivanje obračunskog elementa X3 (iznos na ime troškova primarnog skladištenja i manipulacije koji iznosi 215,89 kn/t za motorne benzine, odnosno 208,77 kn/t za dizelska goriva, plinsko ulje (loživo ulje ekstra lako) i plavi dizel) umjesto do sada korištenog iznosa carine u kn/t prema propisanoj carinskoj stopi na uvoznu cijenu pojedinog derivata;
- obračunski element M (troškovi magistralnog prijevoza, manipulacije te prometa na veliko i malo – marža) koji sada za plavi dizel iznosi 0,30 kn/l, umjesto do sada korištenih 0,40 kn/l.

2.3.1.2 Statut Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata

Statut Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata („Narodne novine“ br. 6/07) uređuje naziv i sjedište, djelatnost, unutarnji ustroj, upravljanje, načela rada i poslovanja, ovlasti i način odlučivanja, predstavljanje, zastupanje, opće akti, tajnost podataka, javnost rada, financiranje te druga pitanja od značaja za rad Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (u daljnjem tekstu: HANDA).

Osnovne djelatnosti HANDA-e su:

- prikupljanje naknade za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata;
- kupovina i prodaja nafte i naftnih derivata radi formiranja i zadržavanja zaliha;
- organizacija, nadzor i upravljanje obveznim zalihama nafte i naftnih derivata;
- namjensko trošenje sredstava za formiranje i skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata;
- utvrđivanje uvjeta za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata.

2.3.1.3 Odluka o iznosu naknade za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu

Odlukom o iznosu naknade za financiranje rada Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu („Narodne novine“ br. 8/07) se utvrđuje naknada za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu, u iznosu od 150,00 kuna po toni naftnih derivata.

2.3.1.4 Tarifni sustav za transport nafte naftovodom

Tarifni sustav za transport nafte naftovodom („Narodne novine“ br. 39/07) donosi Agencija, a njime se određuju:

- način i kriteriji za utvrđivanje tarifa za transport nafte;
- značajke metodologije;
- kategorije korisnika usluga transporta nafte naftovodom;
- podaci, dokumenti i ostale podloge koje se koriste za utvrđivanje troškova transporta nafte naftovodom, ukupni prihodi energetskog subjekta za transport nafte naftovodom i tarife za transport nafte naftovodom.

Tarifni sustav za transport nafte naftovodom utvrđuje metodologiju izračuna gornjeg iznosa tarifa za transport nafte naftovodom, kako bi se ostvarilo pokriće ukupnih troškova poslovanja

transportera nafte, osigurale investicije za razvoj transportnog sustava naftovoda, osigurao prinos na imovinu tj. investicije u transportni sustav naftovoda, održavanje sigurnosti transportnog sustava i zaštita okoliša.

2.3.1.5 Odluka o postotku biogoriva u ukupnom udjelu goriva u 2007. godini i količini biogoriva koje se mora staviti u promet na domaće tržište u 2007. godini

Odluka o postotku biogoriva u ukupnom udjelu goriva u 2007. godini i količini biogoriva koje se mora staviti u promet na domaće tržište u 2007. godini („Narodne novine“ br. 43/07) propisuje da postotak biogoriva u ukupnom udjelu energetske potrošnje goriva u 2007. iznosi 0,9%, što je ekvivalentno 22.000 tona biodizela ili drugog biogoriva u ekvivalentnoj količini izračunato prema energetske vrijednosti propisanoj Uredbom o kakvoći biogoriva („Narodne novine“ br. 141/05)

2.3.1.6 Uredba o visini posebnog poreza na naftne derivate

Uredbom o visini posebnog poreza na naftne derivate („Narodne novine“ br. 44/07) se propisuju visine posebnog poreza koji se plaćaju na određene naftne derivate.

2.3.1.7 Odluka o iznosu tarifa za transport nafte naftovodom

Odlukom o iznosu tarifa za transport nafte naftovodom („Narodne novine“ br. 57/07) se određuje iznos tarifa za transport nafte naftovodom Jadranskog naftovoda d.d. Zagreb.

2.3.1.8 Odluka o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu

Odlukom o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu („Narodne novine“ br. 58/07) određuje se količina i struktura obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2007. godinu, na temelju ostvarene potrošnje naftnih derivata u prethodnoj godini.

2.3.1.9 Pravilnik o podacima koje su energetske subjekti dužni dostavljati Ministarstvu

Pravilnik o podacima koje su energetske subjekti dužni dostavljati Ministarstvu („Narodne novine“ br. 87/07) određuje sadržaj, način i rokove dostave podataka koje su energetske subjekti koji obavljaju djelatnost uvoza i/ili proizvodnje nafte i/ili naftnih derivata i/ili biogoriva, djelatnost trgovine na veliko i/ili trgovine na malo naftnim derivatima i/ili biogorivima, dužni dostavljati Ministarstvu za potrebe energetske planiranja i izvješćavanja.

2.3.1.10 Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu

Pravilnikom o ukapljenom naftnom plinu („Narodne novine“ br. 117/07) se propisuju uvjeti i mjere zaštite od požara i tehnoloških eksplozija pri izgradnji građevina i postrojenja te skladištenju, držanju i prometu ukapljenog naftnog plina.

2.3.1.11 Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2008. godinu

Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2008. godinu („Narodne novine“ br. 120/07) se odnosi na goriva koja se stavljaju u promet na domaće tržište ili se koriste za vlastite potrebe, a propisuje:

- način uzorkovanja tekućih naftnih goriva posebno za benzinske postaje i skladišta;
- broj i učestalost uzimanja uzoraka;
- lokacije uzorkovanja ovisno o količini tekućih naftnih goriva koje je dobavljač stavio u promet na domaće tržište ili koje koristi za vlastite potrebe;
- laboratorijsku analizu uzoraka tekućih naftnih goriva.

2.3.1.12 Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva

Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva („Narodne novine“ br. 133/07) određuje količine pojedinih tekućih naftnih goriva koje se smiju staviti na tržište RH u 2007. godini, a da odstupaju od propisanih graničnih vrijednosti kakvoće.

2.3.1.13 Odluka o iznosu naknade za financiranje rada HANDA-e i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2008. godinu

Odlukom o iznosu naknade za financiranje rada Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata i obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2008. godinu („Narodne novine“ br. 133/07) se utvrđuju iznosi naknade od 150 kuna po toni za motorne benzine, avionska goriva, odnosno 190 kuna po toni za dizelska goriva, plinska ulja, odnosno 80 kuna po toni za loživa ulja (lako, srednje i teško) i gorivo za mlazne motore.

2.4 Toplinska energija

2.4.1 Zakonodavni okvir

Uređenje energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom u hrvatskom pravnom sustavu započelo je 2001. godine donošenjem Zakona o energiji ("Narodne novine", br. 68/01) koji je člankom 39. predvidio donošenje posebnog zakona za djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom.

Nastavljeno je usvajanjem Zakona o izmjenama i dopuna Zakona o komunalnom gospodarstvu ("Narodne novine", br. 82/04) kojim se propisuje brisanje komunalne djelatnosti opskrba toplinskom energijom, čim stupi na snagu zakon kojim će se posebno urediti djelatnost proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom.

Tako su sa stupanjem na snagu Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom ("Narodne novine", br. 42/05) od travnja 2005. godine, umjesto brisane komunalna djelatnost opskrba toplinskom energijom, definirane energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, te uspostavljen pravni okvir za sveobuhvatno i organizirano poslovanje sektora toplinarstva u skladu s relevantnim aktima Europske unije.

Zakonom o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom se, između ostalog, uređuju uvjeti i način obavljanja energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, prava i obveze subjekata koje navedene djelatnosti obavljaju, prava i obveze kupaca toplinske energije, osiguravanje sredstava za obavljanje tih djelatnosti financiranjem izgradnje objekata i uređaja za proizvodnju i distribuciju toplinskom energijom, nadzor nad primjenom Zakona te novčane kazne za počinitelje prekršaja utvrđenih Zakonom.

Aktivnost pravnog uređenja energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom nastavljena je intenzivnim radom na podzakonskim aktima koji su propisani ovim Zakonom, kao i drugim zakonima iz paketa energetske zakona.

Tijekom 2006. godine Agencija je donijela Tarifni sustav za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki ("Narodne novine", br. 57/06 i 116/06). Te iste godine je Vlada Republike Hrvatske donijela Opće uvjete za opskrbu toplinskom energijom ("Narodne novine", br. 129/06) – kojima su definirani energetske i tehničke uvjeti, te gospodarski odnosi između distributera, opskrbljivača i kupaca toplinske energije.

Do 2006. godine važeći načini obračuna troška za isporučenu toplinsku energiju su trebali vrijediti sve dok nove visine tarifnih stavki ne utvrdi energetske subjekt ili Agencija, sukladno odredbama Tarifnog sustava za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki, i po proceduri koju propisuje Zakon o energiji dostavi Ministarstvu, koje prijedlog, uz mišljenje Agencije ili energetske subjekta, dostavlja Vlada Republike Hrvatske, koja u konačnici određuje, odnosno donosi odgovarajuće tarifne stavke.

Naime, energetske subjekti za obavljanje čijih djelatnosti se primjenjuje odgovarajući Tarifni sustav bili su u obvezi dostaviti prijedlog za određivanje visine tarifnih stavki Ministarstvu koje pribavlja mišljenje Agencije. U drugoj polovici 2006. godine Ministarstvo je za nekoliko energetske subjekata, koji su dostavili odgovarajuće prijedloge za određivanje visine tarifnih stavki, zatražilo mišljenje Agencije. Međutim, bez poznavanja stvarno isporučenih količina toplinske energije zbog nepostojanja mjernih uređaja, bilo je nemoguće provjeriti opravdanost i osnovanost predloženih visina tarifnih stavki koje su predlagali energetske subjekti.

Tijekom 2007. godine Tarifni sustav za usluge energetskih djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki (»Narodne novine«, br. 57/06) višekratno je izmijenjen i dopunjen. Time se određenom broju energetskih subjekata ostavila mogućnost da do listopada 2008. godine koriste iznose mjesečnih tarifnih stavki iskazane po četvornom metru grijane površine tj. zadrže forme tarifnih stavki koje ne ovise o isporučenim količinama toplinske energije.

Tijekom 2007. godine je započela i izrada Pravilnika o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju kojeg, prema čl. 24. Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, donosi ministar.

Također je započela izrada i Pravilnika o uvjetima za stjecanje statusa povlaštenog proizvođača toplinske energije, prema čl. 9. Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom.

2.5 Obnovljivi izvori energije i kogeneracija

2.5.1 Zakonodavni okvir

Tijekom 2007. godine donesen je i paket podzakonskih akata koji regulira pitanje obnovljivih izvora električne energije i kogeneracije. Doneseni su sljedeći podzakonski akti:

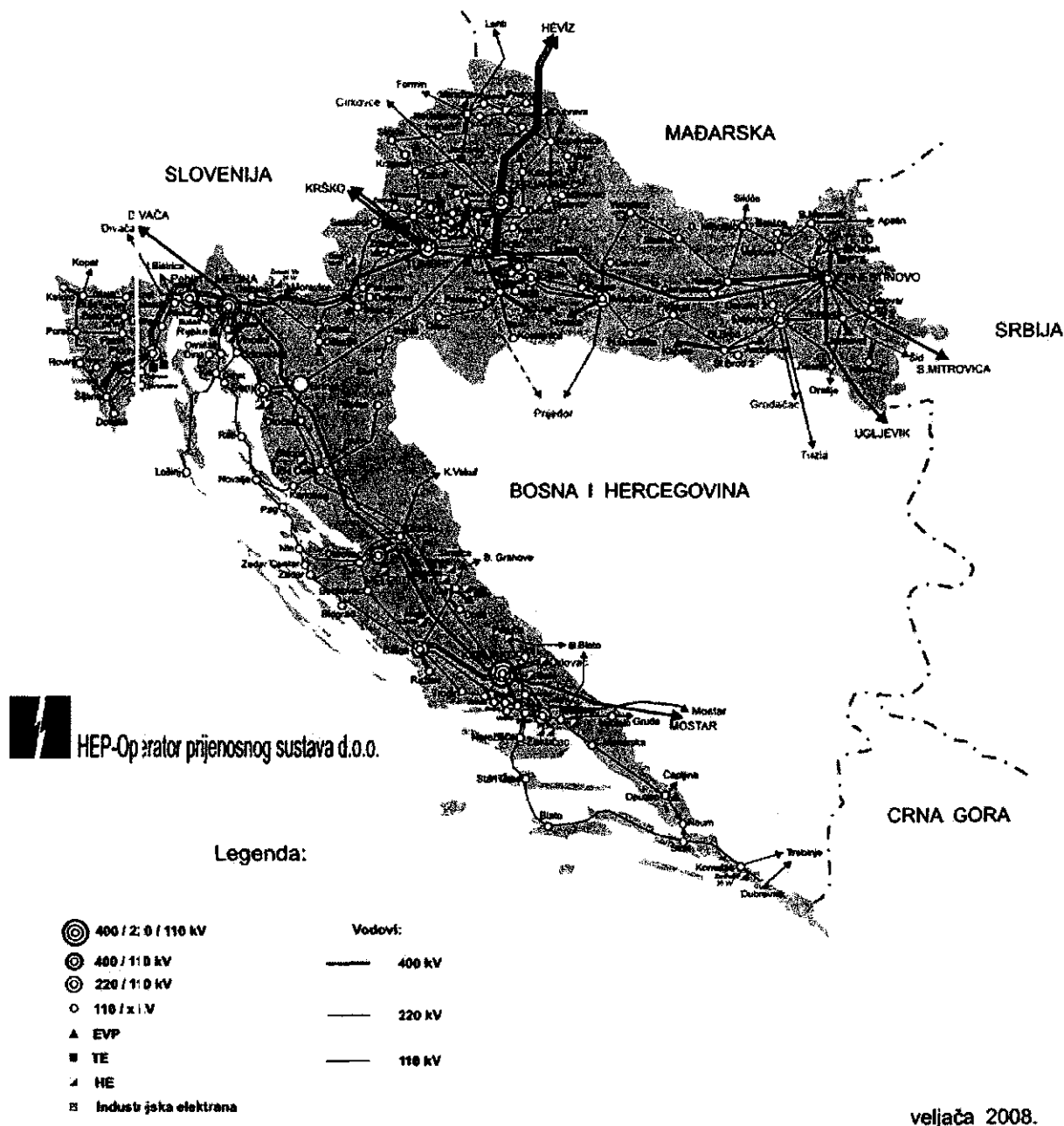
- **Uredba o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče** („Narodne novine“, br. 33/07) kojom se određuju ciljevi Republike Hrvatske u proizvodnji električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja;
- **Uredba o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije** („Narodne novine“, br. 33/07) kojom se određuje način korištenja, visina, obračun, prikupljanje, raspodjela i plaćanje naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja;
- **Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije** („Narodne novine“, br. 67/07) kojim se propisuju uvjeti i mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije i kogeneracijskih postrojenja te uređuju druga pitanja od značaja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije;
- **Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije** („Narodne novine“, br. 67/07) kojim se propisuju uvjeti za stjecanje statusa povlaštenog proizvođača električne energije, koji može steći nositelj projekta ili proizvođač koji u pojedinačnom proizvodnom objektu istodobno proizvodi električnu i toplinsku energiju, koristi otpad ili obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije na gospodarski primjeren način, usklađen sa zaštitom okoliša;
- **Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije** („Narodne novine“, br. 33/07) kojim se određuje pravo povlaštenih proizvođača električne energije na poticajnu cijenu električne energije koju operator tržišta plaća za isporučenu električnu energiju proizvedenu iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja. Njime se također utvrđuju tarifne stavke i visina tarifnih stavki za električnu energiju proizvedenu iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja, ovisno o vrsti izvora, snazi i drugim elementima isporučene električne energije, kao i način i uvjeti primjene tih elemenata.

3 ANALIZA ENERGETSKOG SEKTORA

3.1 Električna energija

3.1.1 Prijenosna mreža

U Hrvatskoj postoji jedan operator prienosnog sustava, HEP-OPS. Nadležan je za sigurnost elektroenergetskog sustava odnosno odgovoran je za kontinuitet i pouzdanost opskrbe električnom energijom te ispravnu koordinaciju sustava proizvodnje, prijenosa i distribucije. Prijenosna elektroenergetska mreža i proizvodni objekti za čiju sigurnost je nadležan HEP-OPS prikazana je na slici 3.1.1.

Izvor: web stranice HEP-OPS-a, objavljeno u veljači 2008.

Slika 3.1.1. Shema prienosne mreže i proizvodnih objekata hrvatskog elektroenergetskog sustava

Osnovni podaci o prijenosnoj mreži dani su u tablici 3.1.1.

Tablica 3.1.1. Temeljni podaci o prijenosnoj mreži za 2007. godinu

Tip podatka/naponska razina	400 kV	220 kV	110 kV	UKUPNO
Duljina vodova [km]	1.159	1.232	4.847	7.238
Transformatorske stanice [kom.]	5	6	106	117
Instalirana snaga [MVA]	4.100	2.100	4.861	11.061

Izvor: Izvešće HEP-OPS-a za 2007. godinu

Pregled značajnijih kapitalnih ulaganja u prijenosnu mrežu koja su dovršena 2007. godine dan je u tablici 3.1.2.

Tablica 3.1.2. Pregled značajnijih kapitalnih ulaganja u prijenosnu mrežu koja su dovršena 2007. godine

Naziv objekta	Vrsta izgradnje
TS 110/20(10) kV SISCIA, s priključnim DV 2x110 kV na vod Mraclin – Pračno	Nova TS i DV
TS 110/20(10) kV DRNIŠ, s priključnim DV 2x110 kV na vod Bilice – Knin	Nova TS i DV
TS 110/20(10) kV VINČENT, s priključnim DV 2x110 kV na vod Šijana – Rovinj	Nova TS i DV
RP 110 kV PODSUSED	Rekonstrukcija RP
TS 110/35/20(10) kV ŠVARČA	Proširenje TS
TS 110/35 kV RESNIK	Rekonstrukcija sabirnica
TS 110/35/10(20) kV RAŠA	Rekonstrukcija TS

Izvor: HEP-OPS

Tijekom protekle 2007.godine HEP-OPS je uspješno obavio svoju temeljnu zadaću vođenja stalne brige o održanju tehničkih uvjeta za siguran i pouzdan pogon hrvatskog elektroenergetskog sustava radi osiguranja kvalitetne opskrbe kupaca električnom energijom u Republici Hrvatskoj.

U 2007. godini ostvarena je ukupna potrošnja električne energije na razini prijenosa u iznosu od 17.630 GWh, s porastom od 2,57% u odnosu na prethodnu godinu. U tablici 3.1.3. dan je pregled vršnih opterećenja sustava u posljednje četiri godine.

Tablica 3.1.3. Vršna opterećenja elektroenergetskog sustava u posljednje četiri godine

Godina	Vršno opterećenje (MWh/h)	Datum	Sat
2004.	2.793	23. XII.	18
2005.	2.900	2. III.	20
2006.	3.036	25. I.	20
2007.	3.098	17. XII.	18

Izvor: Izvešća HEP-OPS-a

U skladu sa Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti Agencija prati posebice i rokove u kojima operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava izvode popravke i priključke te objektivne, razvidne i nepristrane uvjete i tarife za priključenje novih proizvođača električne energije, osobito vodeći računa o troškovima i koristima obnovljivih izvora energije, distribuirane proizvodnje i regeneracije.

Popis zatraženih i izdanih prethodnih elektroenergetskih suglasnosti HEP-OPS-a kupcima električne energije za 2007. prikazan je u tablici 3.1.4.

Tablica 3.1.4. Popis zatraženih i izdanih prethodnih elektroenergetskih suglasnosti HEP-OPS-a kupcima električne energije u 2007. godini

Red. br.	Naziv potrošača i tražena snaga	Zatražena snaga [MW]	Odobrena snaga [MW]	Napomena
1.	IŽ - Infrastruktura	10	0	u postupku
2.	TLM TVP d.o.o. Šibenik	15	15	
3.	CMC Sisak d.o.o.	70	70	
4.	LINA - Petrokemija	7,5	7,5	

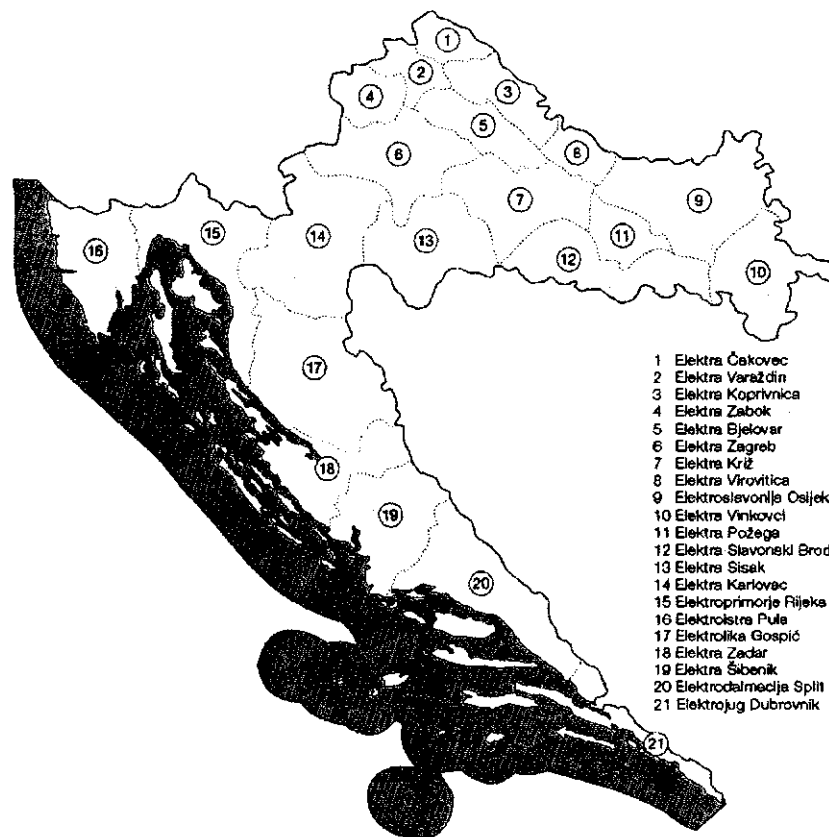
Izvor: HEP-OPS

Podaci o troškovima uravnoteženja za 2007. godinu ne mogu se iskazati budući da ne postoje potpisani ugovori HEP-OPS-a s dobavljačima usluge uravnoteženja (proizvođači i veliki kupci).

U 2007. godini evidentiran je prihod od naknada za električnu energiju uravnoteženja za mjesec prosinac 2007. u iznosu od 12.520,83 kn koji je dobiven od HROTE-a za VE Trtar-Krtolin.

3.1.2 Distribucijska mreža

HEP-ODS je jedini operator distribucijskog sustava u Republici Hrvatskoj. Na slici 3.1.2. prikazano je teritorijalno ustrojstvo 21 distribucijskog područja HEP-ODS-a.

Izvor: HEP-ODS

Slika 3.1.2. Distribucijska područja HEP ODS-a

U tablicama 3.1.5., 3.1.6. i 3.1.7. su prikazane osnovne značajke distribucijske mreže HEP-ODS-a.

Tablica 3.1.5. Duljine vodova po naponskim razinama u 2007. godini

Naponska razina	Duljina [km]
Vodovi 110 kV	150
Vodovi 35, 30 kV	4.724
Vodovi 20 kV	5.570
Vodovi 10 kV	28.752
Mreža 0,4 kV	61.056
Kućni priključci	29.365
Ukupno	129.618

Izvor: Izješće HEP-ODS-a za 2007. godinu

Tablica 3.1.6. Transformatorske stanice po naponskim razinama u 2007. godini

Naponska razina	Vlastite	Zajedničke	Ukupno
Trafostanice 110/30 i 110/35 kV	0	54	54
Trafostanice 110/10(20) kV	7	35	42
Trafostanice 35(30)/10(20) kV	335	27	362
Trafostanice 20/0.4 kV	3.001	251	3.252
Trafostanice 10/0.4 kV	20.448	2.313	22.761
Ukupno	23.791	2.680	26.471

Izvor: Izješće HEP-ODS-a za 2007. godinu

Tablica 3.1.7. Transformatori po naponskim razinama u 2007. godini

Naponska razina	Instalirana snaga [MVA]	Broj
Transformatori 110 kV	2.106	72
Transformatori 30 i 35 kV	4.349,2	691
Transformatori 20 kV	866,13	3.529
Transformatori 10 kV	6.784,89	22.298
Ukupno	14.106	26.590

Izvor: Izješće HEP-ODS-a za 2007. godinu

Prema podacima HEP-ODS-a u 2007. godini je izdano 35.469 prethodnih elektroenergetskih suglasnosti, a ukupno odobrena vršna snaga je iznosila 1.305,252 MW. Što se tiče elektroenergetskih suglasnosti koje su izdane u 2007. godini, 32.532 su dobili novi kupci, 1.932 se odnosilo na gradilišta, a 527 na privremene priključke.

3.1.3 Elektroenergetska bilanca

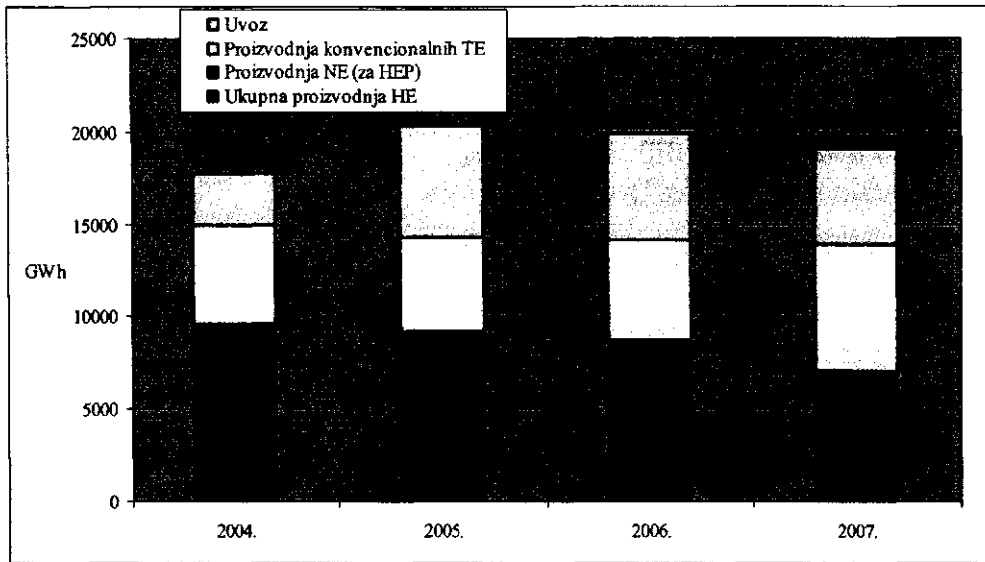
U tablici 3.1.8. dani su glavni elementi elektroenergetske bilance Republike Hrvatske za 2007. godinu, ali i za prethodne tri godine. Prikazani su podaci o proizvodnji električne energije iz termoelektrana i hidroelektrana na teritoriju Republike Hrvatske, nuklearne elektrane Krško (u dijelu za HEP d.d.), uvozu i izvozu električne energije, te ukupna potrošnja (s gubicima) u Republici Hrvatskoj.

Tablica 3.1.8. Elektroenergetska bilanca Republike Hrvatske [GWh]

		2005	2006	2007	Dobitak (%) (2007/2005)
Proizvodnja	PROIZVODNJA	10.783,4	11.374,4	11.873,3	10,99
Termoelektrane	TERMoelektrane	7.738,7	7.874,4	8.247,1	10,67
Hidroelektrane	HIdelektRane	2.944,7	3.230,0	3.626,2	12,31
Ukupna proizvodnja	UKUPNA PROIZVODNJA	10.783,4	11.374,4	11.873,3	10,99
Uvoz	UVOZ	1.097,8	1.100,0	1.115,8	10,17
Izvoz	IZVOZ	1.283,2	1.250,0	1.215,8	9,47
Ukupna potrošnja	UKUPNA POTROŠNJA	10.608,0	11.224,4	11.772,3	11,09
Gubici	GUBICI	175,0	150,0	140,0	80,0
Ukupna potrošnja s gubicima	UKUPNA POTROŠNJA IZVOZ	10.783,0	11.374,4	11.912,3	11,13
Ukupna proizvodnja i izvoz	UKUPNA PROIZVODNJA IZVOZ	11.881,2	12.524,4	13.089,1	11,09
Ukupna potrošnja i uvoz	UKUPNA POTROŠNJA I UVOZ	11.705,0	12.324,4	12.888,1	11,09
Gubitak	GUBITAK (%)	0,78	0,83	0,84	107,69

Izvor: Izveštaja o poslovanju HEP-OPS-a za 2007. godinu

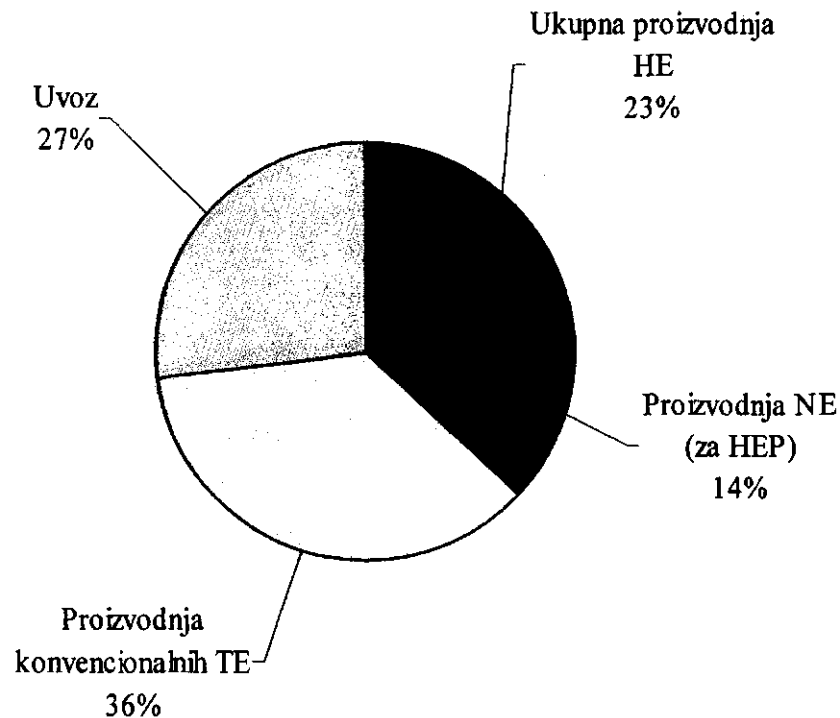
Dobava električne energije za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2004. do 2007. godine prikazana je na slici 3.1.3.

Izvor: Izveštaj o poslovanju HEP-OPS-a za 2007. godinu

Slika 3.1.3. Dobava električne energije za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2004. do 2007. godine

Postotna struktura dobave je predočena na slici 3.1.4.

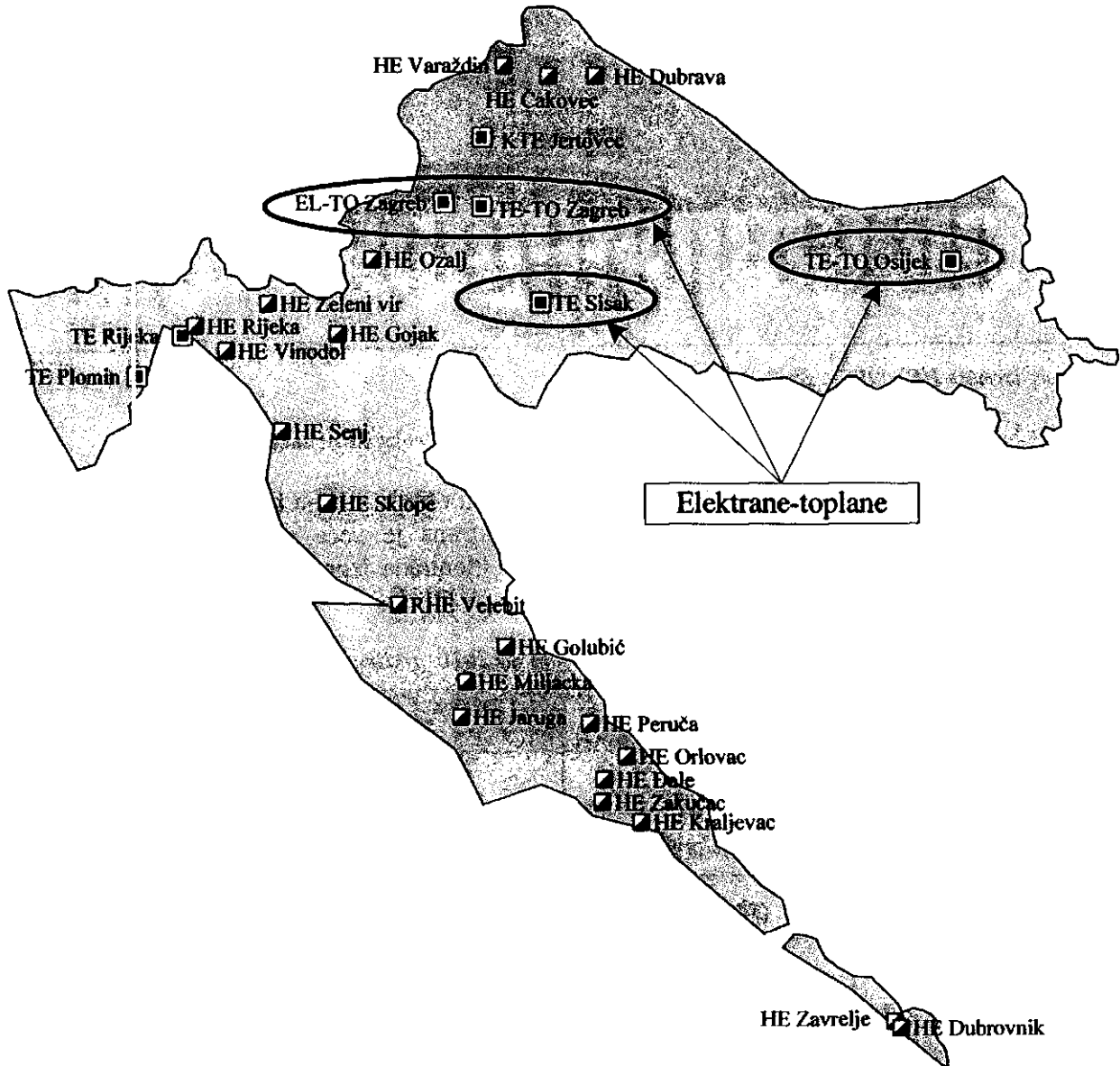
Izvor: Izveštaj o poslovanju HEP-OPS-a za 2007. godinu

Slika 3.1.4. Udjeli u dobavi električne energije za Republiku Hrvatsku u 2007. godini

3.1.4 Proizvodnja električne energije

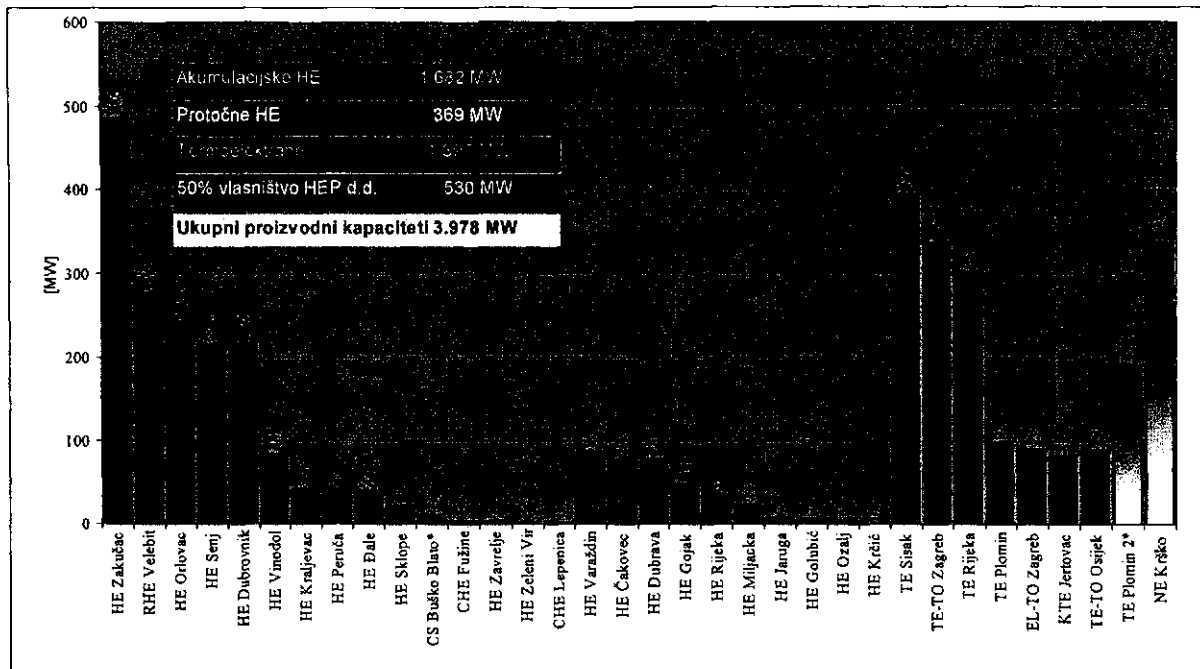
Postojeći kapaciteti za proizvodnju električne energije za potrebe potrošača u Republici Hrvatskoj obuhvaćaju hidroelektrane, termoelektrane (lož ulje, prirodni plin i ugljen), NE Krško (50% proizvodnje), industrijske elektrane, male HE, vjetroelektrane, sunčane elektrane i ostale elektrane.

Elektrane HEP Proizvodnje d.o.o. prikazane su na slici 3.1.5.

Slika 3.1.5. Prostorni raspored elektrana HEP Proizvodnje d.o.o.

Raspoložive snage (snage na pragu elektrane) proizvodnih objekata HEP-Proizvodnje d.o.o. prikazane su na slici 3.1.6.

Izvor: Izveštje HEP-OPS-a za 2007. godinu

Slika 3.1.6. Raspoložive snage proizvodnih objekata HEP-Proizvodnje d.o.o.

Prosječna starost hidroelektrana veća je od 35 godina dok je zadnja hidroelektrana puštena u pogon 1989. godine. Prosječna starost termoelektrana je veća od 30 godina, a zadnja termoelektrana puštena je u pogon 2003. godine. Planirana izgradnja elektrana u Republici Hrvatskoj dana je u tablici 3.1.9.

Tablica 3.1.9. Planirana izgradnja novih elektrana do 2010. godine

Objekt	Tip/gorivo	Snaga		Napomena
		[MW _e]	[MW _t]	
HE Lešće	hidro	42	-	u izgradnji; ulazak u pogon u 2009.
TE-TO Zagreb blok L	kogeneracija/prirodni plin	100	80	u izgradnji; ulazak u pogon krajem 2008.
TE Sisak blok C	prirodni plin	230	50	u fazi izdavanja odobrenja; ulazak u pogon krajem 2011.
Vjetroelektrane (razne lokacije)	vjetroelektrana	360	-	u različitim fazama pripreme i izgradnje; navedena snaga očekuje se do kraja 2010.

Izvor: HEP-Proizvodnja d.o.o. i HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o.

U pogledu planova izgradnje ostalih novih proizvodnih kapaciteta razmatra se više potencijalnih lokacija za termoelektrane i hidroelektrane.

3.1.5 Prodaja električne energije

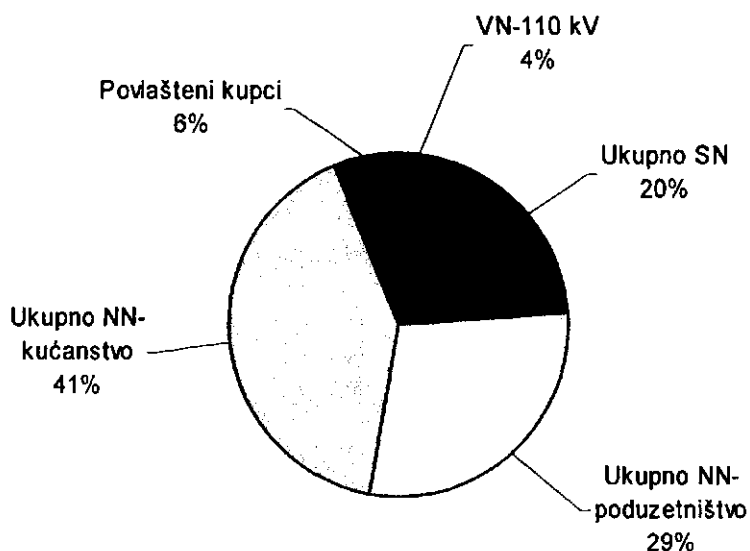
Podaci o broju mjernih mjesta, prodaji, prosječnoj prodaji po jednom mjernom mjestu te udjelima pojedine kategorije potrošnje u ukupnoj prodaji električne energije prikazani su u tablici 3.1.10.

Tablica 3.1.10. Broj mjernih mjesta te prodaja, prosječna prodaja i udio prodaje električne energije po kategorijama u 2007. godini

Kategorija	Broj mjernih mjesta	Prodaja [kWh]	Prodaja po mjernom mjestu [kWh]	Udio u ukupnoj prodaji [%]
VN-110 kV	40	624.696.455	15.617.411	4
SN- 35 ϵ V	120	428.404.055	3.570.034	3
SN- 10 ϵ V	1.895	2.563.251.545	1.352.639	17
Ukupno SN	2.015	2.991.655.600	1.484.693	20
Ukupno visoki i srednji napon	2.055	3.616.352.055	1.759.782	24
NN-poduzetništvo (plavi)	57.255	322.519.060	5.633	2
NN-poduzetništvo (bijeli)	119.267	1.359.768.642	11.401	9
NN-poduzetništvo (crveni)	13.601	2.302.994.919	169.325	15
NN-poduzetništvo (narančasti)	247	226.724	918	0
NN-javna rasvjeta	19.843	417.296.799	21.030	3
Ukupno NN-poduzetništvo	210.213	4.402.806.144	20.944	29
NN-kućanstvo (plavi)	805.475	1.750.456.315	2.173	12
NN-kućanstvo (bijeli)	1.220.057	4.459.168.651	3.655	29
NN-kućanstvo (crni)	3.225	8.852.151	2.745	0
NN-kućanstvo (narančasti)	178	261.593	1.470	0
Ukupno NN-kućanstvo	2.028.935	6.218.738.710	3.065	41
Ukupno niski napon	2.258.991	10.621.544.854	4.702	70
Ukupno tarifni kupci	2.261.046	14.237.896.909	6.297	94
Povlašteni kupci		919.722.760		6
Sveukupno		15.157.619.669		100

Izvor: Izješće HEP-ODS-a za 2007. godinu

Postotna struktura prodaje električne energije povlaštenim (6%) i tarifnim kupcima (94%) prikazana je na slici 3.1.7.

Izvor: Izješće HEP-ODS-a za 2007. godinu

Slika 3.1.7. Udjeli pojedine kategorije potrošnje u ukupnoj prodaji električne energije

Nabava i prodaja električne energije za HEP-ODS te pripadajući gubici u distribuciji za razdoblje od 2000. do 2007. godine prikazani su u tablici 3.1.11.

Tablica 3.1.11. Nabava, prodaja i gubici električne energije u distribuciji za razdoblje od 2000. do 2007. godine

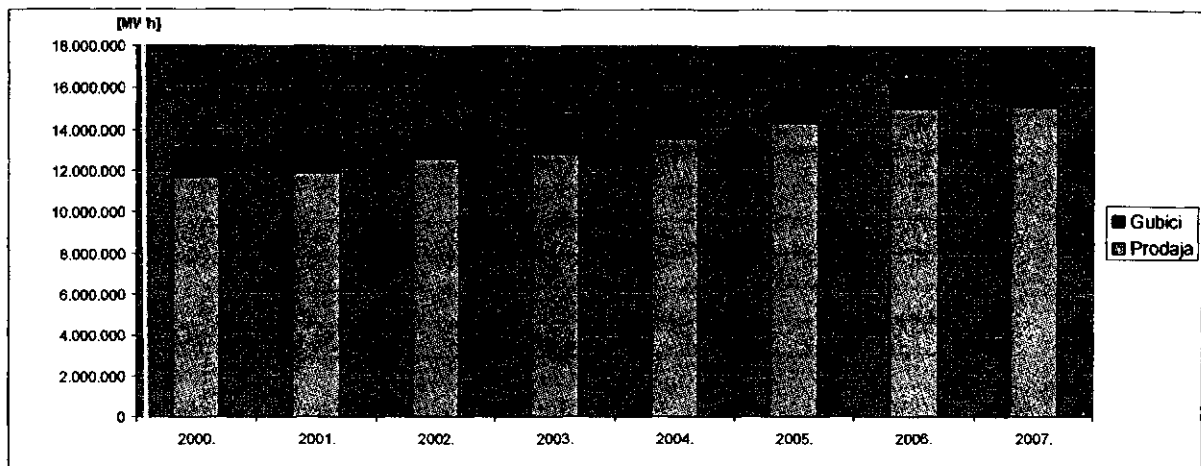
	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Nabava [MWh]	13.134.517	13.733.749	14.022.105	14.716.967	15.283.422	15.942.418	16.423.360	16.810.707
Prodaja [MWh]	11.711.508	11.901.006	12.615.248	12.853.301	13.630.932	14.371.921	15.058.532	15.157.620
Gubici [MWh]	1.423.009	1.832.743	1.406.857	1.883.666	1.652.490	1.570.497	1.364.827	1.653.087
Gubici [%]	10,83	13,34	10,03	12,80	10,81	9,85	8,31	9,83

Izvor: Izješća HEP-ODS-a

Prosječni godišnji porast nabave električne energije u razdoblju od 2000. do 2007. godine iznosio je 3,59%, dok je prosječni godišnji porast prodaje električne energije u istom razdoblju iznosio 3,75%.

Gubici za 2007. godinu iznosili su 9,83%, što predstavlja porast u odnosu na 2006. godinu, kada su gubici iznosili 8,31%. Prosječni gubici tijekom razdoblja od 2000. do 2007. iznosili su 10,61%.

Prikaz nabave odnosno zbroja prodaje električne energije i pripadajućih gubitaka u distribuciji za razdoblje od 2000. do 2007. godine predočen je na slici 3.1.8.

Izvor: Izješće HEP-ODS-a

Slika 3.1.8. Nabava odnosno zbroj prodaje i gubitaka električne energije u distribuciji za razdoblje od 2000. do 2007. godine [MWh]

3.1.6 Potrošnja električne energije

Od 2007. godine europska statistička organizacija Eurostat koristi novi način praćenja prosječnih cijena električne energije, definiran po razredima potrošnje na način prikazan u tablicama 3.1.12. i 3.1.13.

Tablica 3.1.12. Razredi potrošnje za kućanstva

Razred potrošnje	Najniža potrošnja [kWh/g.]	Najviša potrošnja [kWh/g.]
Ca - vrlo mala kućanstva		< 1.000
Cb - mala kućanstva	1.000	< 2.500
Cc - srednja kućanstva	2.500	< 5.000
Cd - velika kućanstva	5.000	< 15.000
De - vrlo velika kućanstva	≥ 15.000	

Izvor: Eurostat

Tablica 3.1.13. Razredi potrošnje za poduzetništvo

Razred potrošnje	Najniža potrošnja [MWh/g.]	Najviša potrošnja [MWh/g.]
Ia		< 20
Ib	20	< 500
Ic	500	< 2.000
Id	2.000	< 20.000
Ie	20.000	< 70.000
If	70.000	≤ 150.000

Izvor: Eurostat

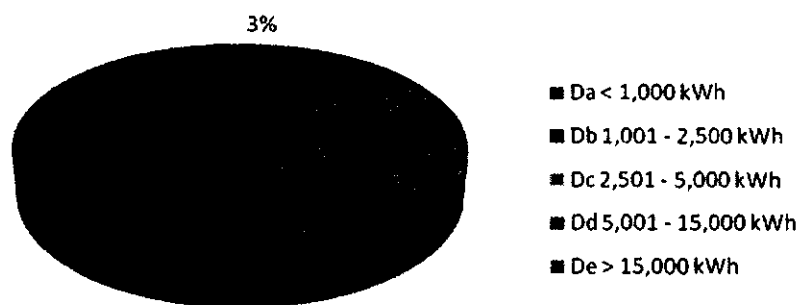
U tablici 3.1.14. dane su indikativne vršne snage za poduzetništvo prema procjeni Agencije.

Tablica 3.1.14. Indikativne vršne snage za poduzetništvo

Razred potrošnje	Donja vrijednost [kW]	Gornja vrijednost [kW]
Ia	5	20
Ib	10	350
Ic	200	1.500
Id	800	10.000
Ie	5.000	25.000
If	15.000	50.000

Izvor: Procjena Agencije

Na slikama od 3.1.9. do 3.1.14. dana je razdioba tarifnih kupaca s obzirom na njihovu potrošnju i broj, a prema razredima potrošnje definiranim metodologijom Eurostata.

Izvor: Eurostat

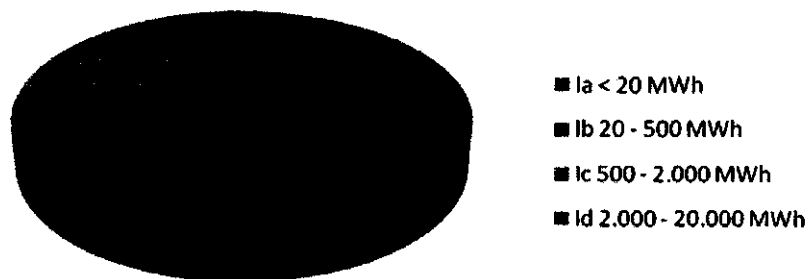
Slika 3.1.9. Prodana električna energija kupcima kategorije kućanstva po razredima potrošnje u 2007. godini

Izvor: Eurostat

Slika 3.1.10. Broj kupaca u kategoriji kućanstva po razredima potrošnje u 2007. godini

Najveći udio prodane električne energije otpada na razrede Dd (velika kućanstva), te Dc (srednja kućanstva). Što se tiče broja kupaca (mjernih mjesta), najveći udio je u razredu Dc (srednja kućanstva), a onda u razredu Da (vrlo mala kućanstva).

Izvor: Eurostat

Slika 3.1.11. Prodana električna energija u kategoriji poduzetništvo na niskom naponu po razredima potrošnje u 2007. godini

Izvor: Eurostat

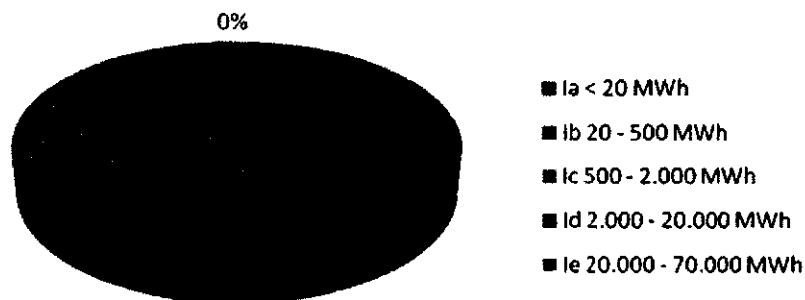
Slika 3.1.12. Broj kupaca u kategoriji poduzetništvo na niskom naponu po razredima potrošnje u 2007. godini

U kategoriji poduzetništvo na niskom naponu daleko najveći udio prodane električne energije je u razredu potrošnje Ib, dok je daleko najveći broj kupaca u razredu izrazito malog poduzetništva, tj. Ia.

Izvor: Eurostat

Slika 3.1.13. Prodana električna energija u kategoriji poduzetništvo na srednjem naponu po razredima potrošnje u 2007. godini

Izvor: Eurostat

Slika 3.1.14. Broj kupaca u kategoriji poduzetništvo na srednjem naponu po razredima potrošnje u 2007. godini

Kod kupaca na srednjem naponu najviše električne energije se prodaje u razredu potrošnje Id, dok najveći broj kupaca (mjernih mjesta) obuhvaća razrede potrošnje Ib i Ic.

3.1.7 Cijene električne energije

3.1.7.1 Cijene električne energije za krajnje kupce u Republici Hrvatskoj

Prosječne prodajne cijene za krajnje kupce po tarifnim kategorijama u 2007. godini dane su u tablici 3.1.15.

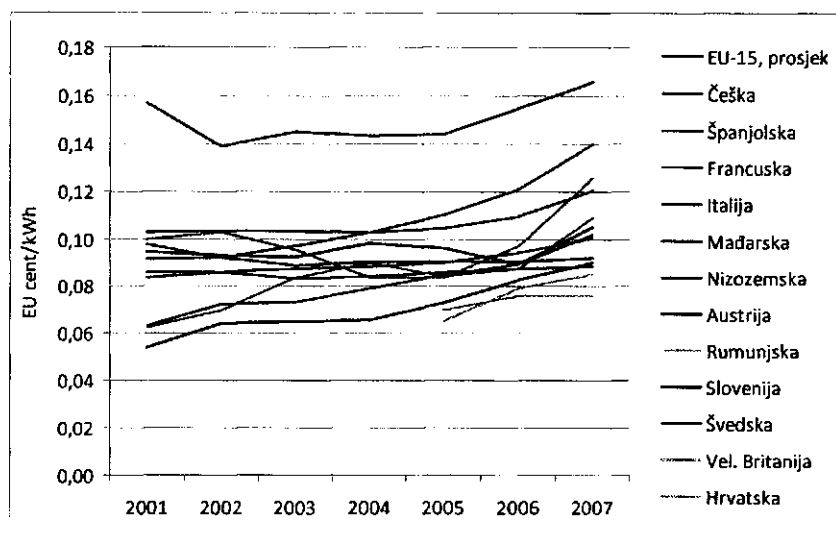
Tablica 3.1.15. Prosječne prodajne cijene za krajnje kupce u 2007. godini [kn/kWh]

Kategorija kupaca	2005.	2006.	2007.
Kupci na visokom naponu	0,31	0,31	0,31
Kupci na srednjem naponu	0,43	0,45	0,45
Ukupno kupci na visokom i srednjem naponu	0,41	0,43	0,43
Kupci na NN – poduzetništvo, bez javne rasvjete	0,57	0,59	0,59
Kupci na NN – javna rasvjeta	0,47	0,49	0,49
Kupci na NN – poduzetništvo ukupno	0,56	0,58	0,58
Kupci na NN – kućanstva	0,56	0,58	0,58
Ukupno kupci na NN	0,56	0,58	0,58
Ukupno tarifni kupci	0,52	0,54	0,54

Izvor: HEP-ODS

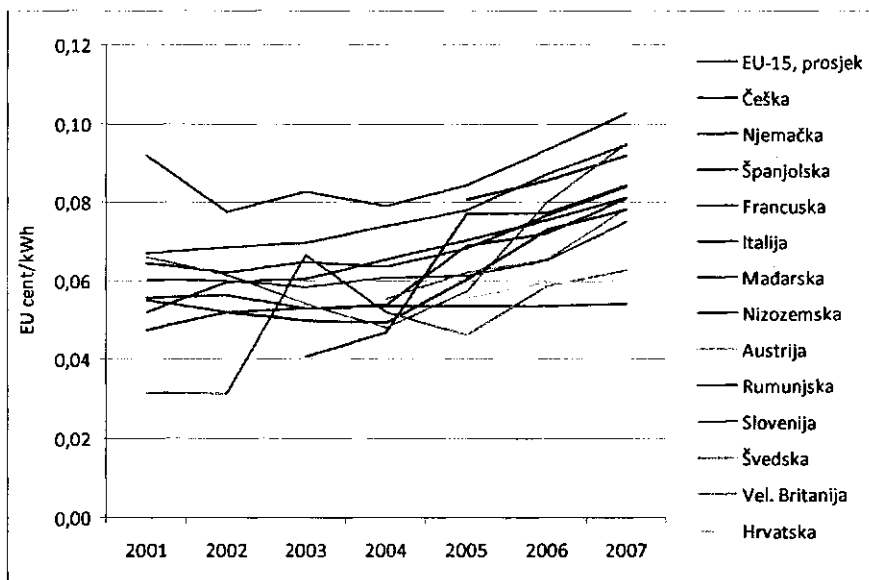
3.1.7.2 Cijene električne energije za krajnje kupce u europskim državama

Na slikama 3.1.15. i 3.1.16. prikazan je trend porasta cijena električne energije u zemljama Europske unije, za kupce kategorije kućanstva i poduzetništvo. Za neke godine nisu bili dostupni podaci.

Izvor: Eurostat/Environment and Energy/Energy/Prices/Electricity prices – households
(kućanstvo kategorije C2 ima godišnju potrošnju od 3.500 kWh, od toga po noćnoj tarifi 1.300 kWh)

Slika 3.1.15. Prikaz promjene cijena električne energije u zemljama Europske unije za kupce kategorije kućanstvo C2, od 2001. do 2007., bez poreza

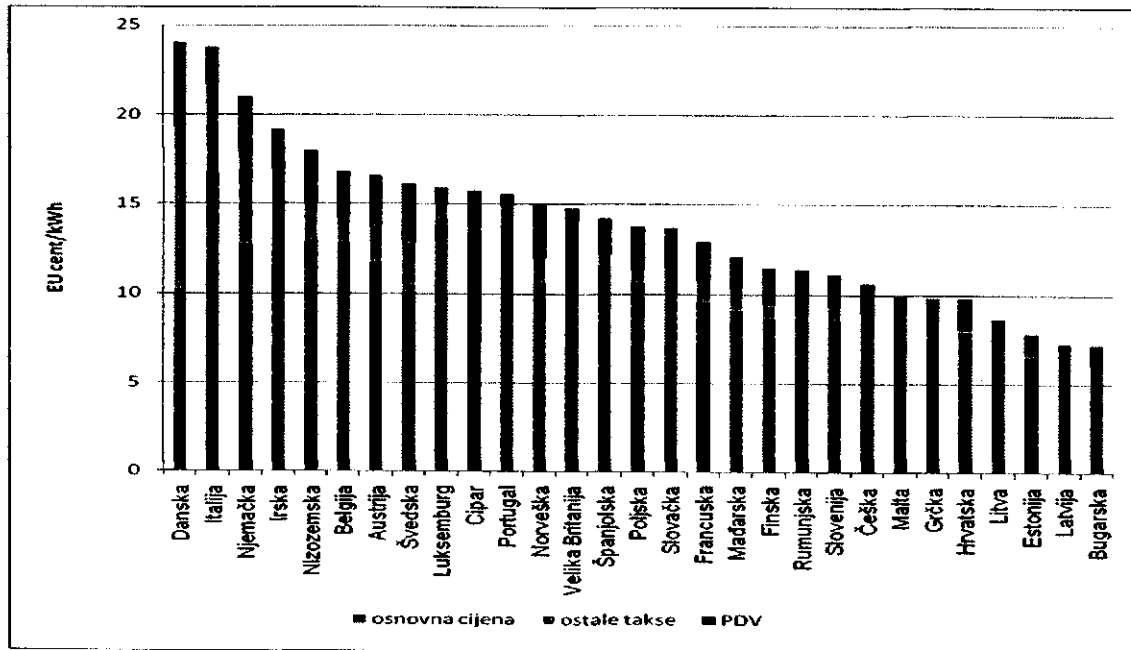

Izvor: Eurostat/Environment and Energy/Energy/Prices/Electricity prices – Industrial users
(poduzetništvo kategorije B2 ima godišnju potrošnju od 2.000 MWh, te vršno opterećenje od 500 kW)

Slika 3.1.16. Prikaz promjene cijena električne energije u zemljama Europske unije za kupce kategorije poduzetništvo B2, od 2001. do 2007., bez poreza

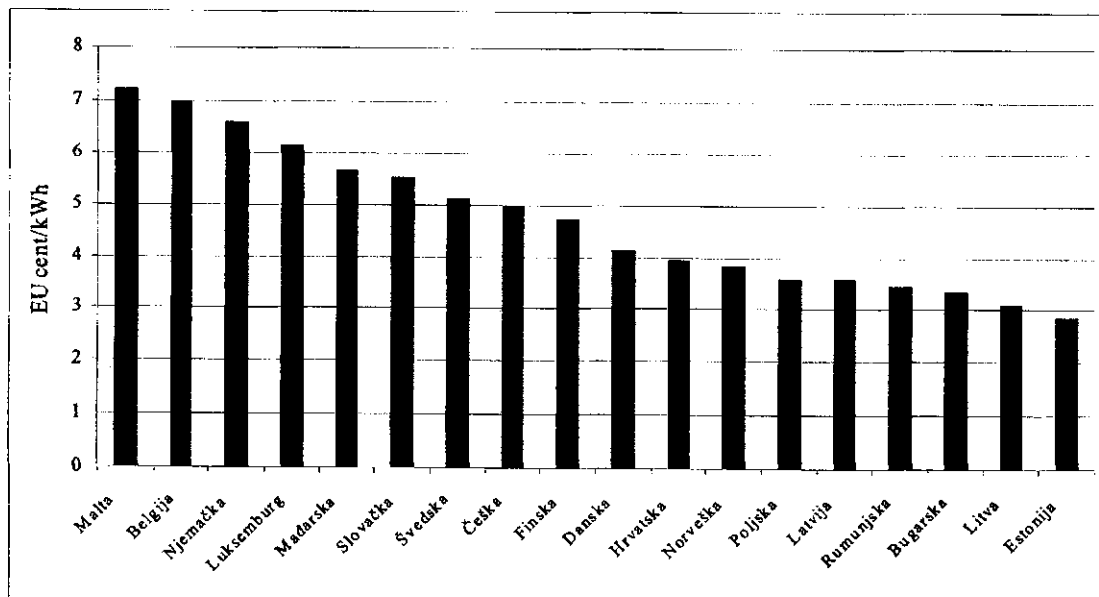
Prosječne cijene električne energije i naknade za korištenje mreža za drugo polugodište 2007. godine u državama EU i Hrvatskoj za kućanstva iz **razreda potrošnje Dc** te poduzetništvo iz **razreda Ic** su prikazane na slikama od 3.1.17. do 3.1.22. Cijene su dane s porezima i drugim taksama, te bez njih. Osim toga, za dio država, uključujući Hrvatsku, integralna cijena električne energije je prikazana razdvojeno na dvije komponente – cijenu koja obuhvaća cijenu proizvodnje i opskrbe, te cijenu korištenja mreže. Treba upozoriti da razred potrošnje

Ic u Hrvatskoj sadrži kako kupce na srednjem naponu tako i kupce na niskom naponu s mjerenjem snage (tzv. tarifni model Crveni).

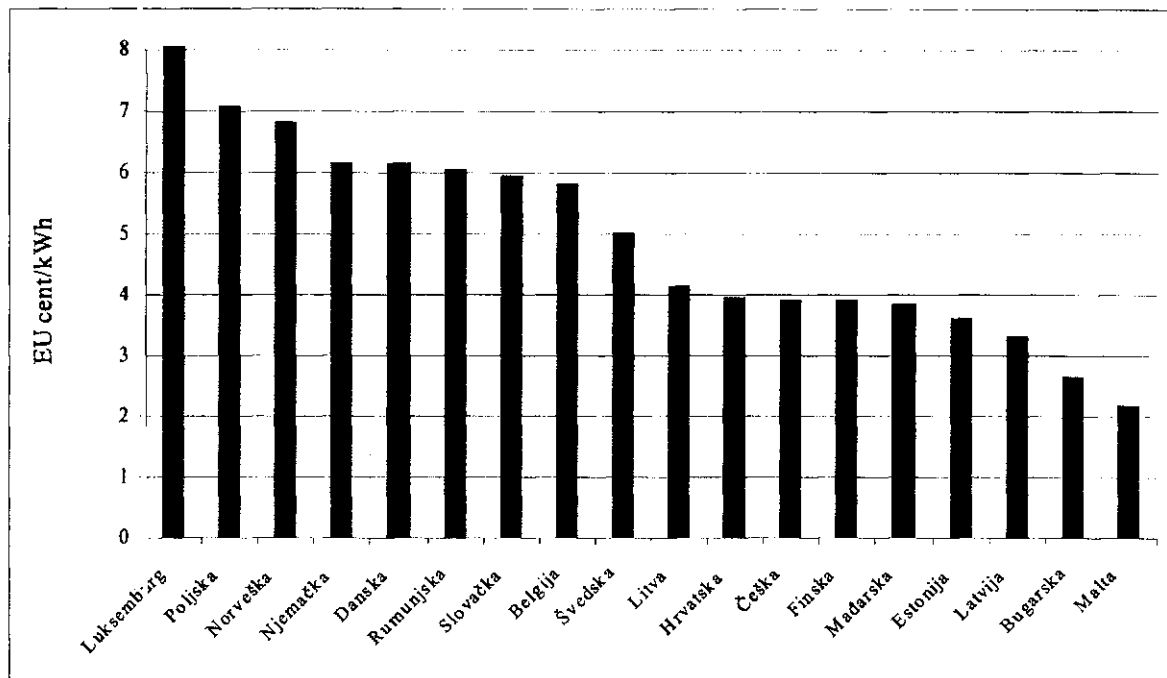
Izvor: Eurostat

Slika 3.1.17. Integralna cijena električne energije za kućanstva s porezima i taksama za 2. polugodište 2007. godine

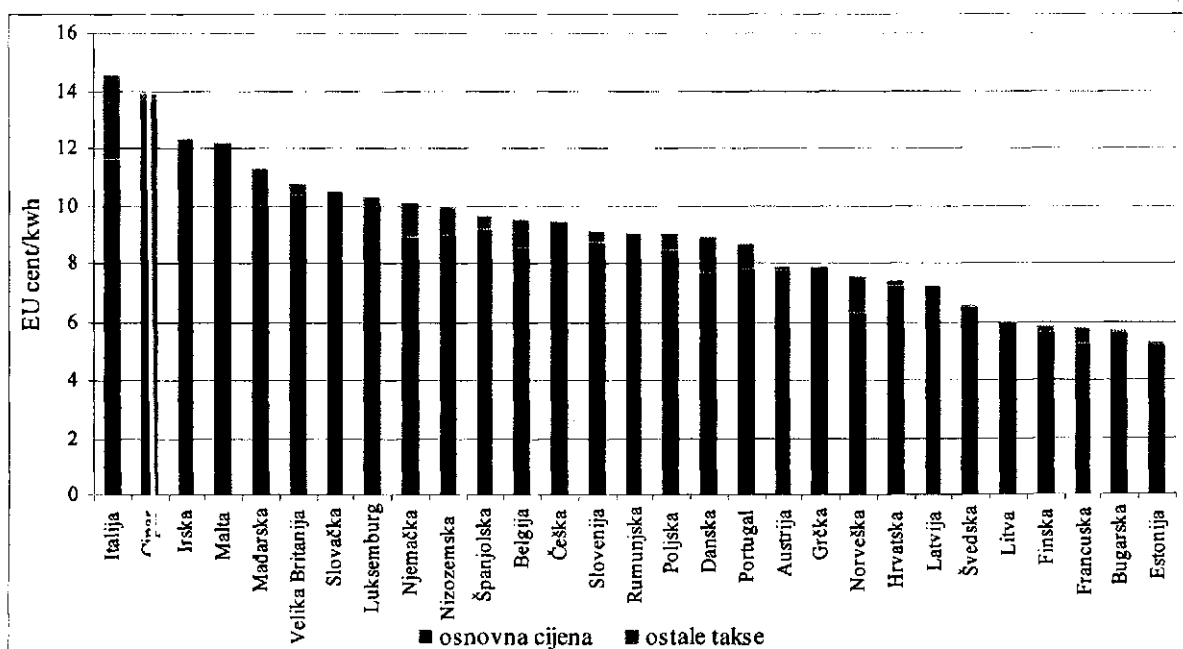
Izvor: Eurostat

Slika 3.1.18. Cijena proizvodnje i opskrbe (integralna cijena umanjena za cijenu korištenja mreže) za kućanstva bez poreza i taksu za 2. polugodište, 2007. godine

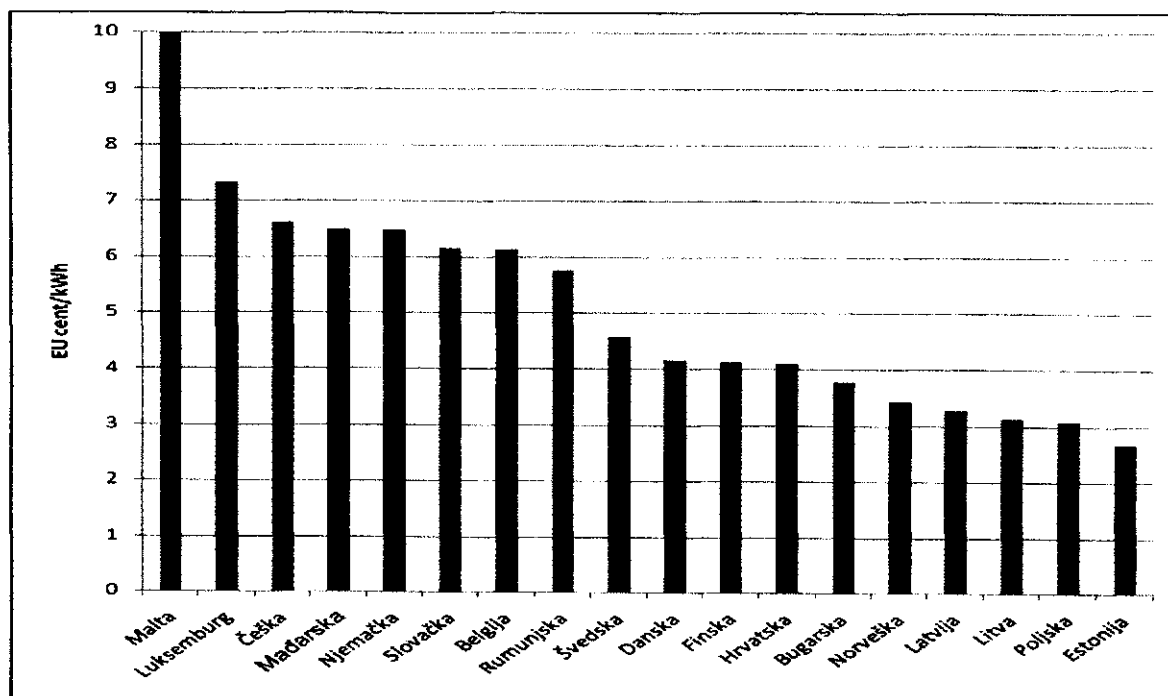
Izvor: Eurostat

Slika 3.1.19. Naknada za korištenje prijenosne i distribucijske mreže za kućanstva bez poreza i taksi za 2. polugodište 2007. godine

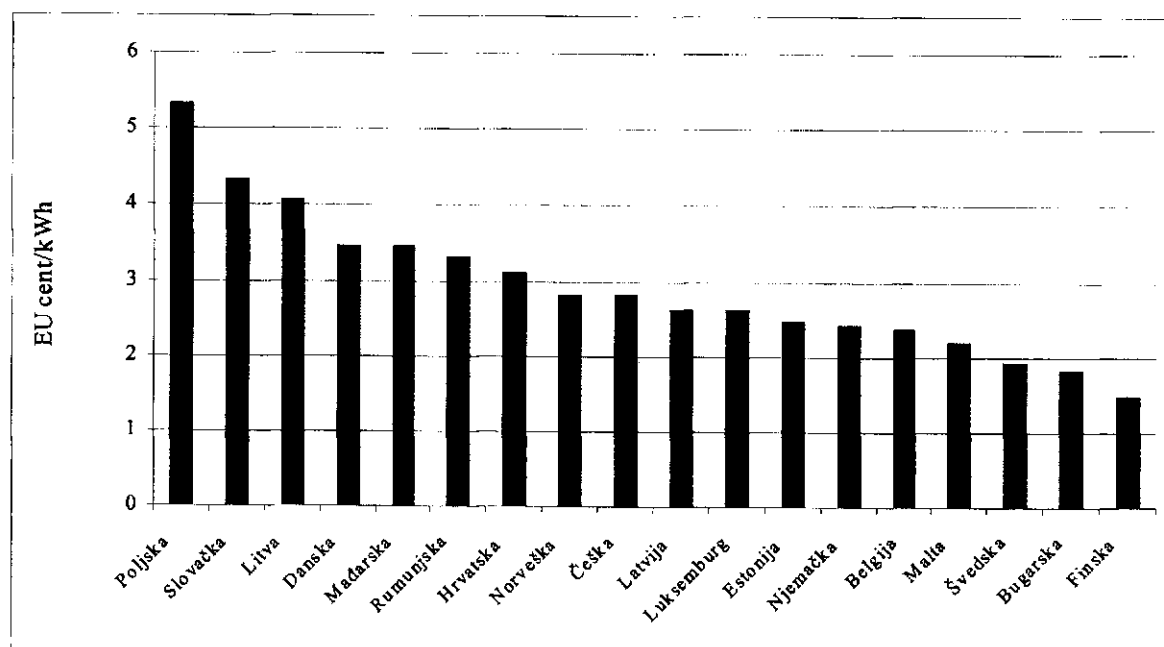
Izvor: Eurostat

Slika 3.1.20. Integralna cijena električne energije za poduzetništvo s taksama za 2. polugodište 2007. godine

Izvor: Eurostat

Slika 3.1.21. Cijena proizvodnje i opskrbe (integralna cijena umanjena za cijenu korištenja mreže) za poduzetništvo bez taksi za 2. polugodište, 2007. godine

Izvor: Eurostat

Slika 3.1.22. Naknada za korištenje prijenosne i distribucijske mreže za poduzetništvo bez taksi za 2. polugodište 2007. godine

3.1.8 Kvaliteta opskrbe električnom energijom

Kvaliteta opskrbe električnom energijom definira se i prati s obzirom na:

- pouzdanost napajanja;
- kvalitetu napona;
- kvalitetu usluga korisnicima mreže na mjestu preuzimanja odnosno predaje električne energije.

Pouzdanost napajanja definira se kao sposobnost mreže da osigura stalnost napajanja električnom energijom u određenom vremenskom razdoblju, a iskazuje se pokazateljima broja i trajanja prekida napajanja.

Kvaliteta napona definira se kao stalnost fizikalnih značajki napona u odnosu na normirane vrijednosti (efektivna vrijednost, frekvencija, valni oblik, simetričnost faznih vrijednosti napona i dr.).

Kvaliteta usluga definira se kao razina pružanja usluga propisanih Općim uvjetima za opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, br. 14/06) (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti) koje su operator prijenosne mreže, operator distribucijske mreže i opskrbljivač dužni osigurati korisnicima mreže.

U pogledu obveze praćenja i izvješćivanja na razini sustava, članak 55. i članak 117. Općih uvjeta propisuju da su operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni uspostaviti:

- sustav za prikupljanje, obradu i pohranu podataka o poremećajima i prekidima napajanja električnom energijom do 1. siječnja 2007. godine;
- praćenje kvalitete napona do 1. siječnja 2007. godine;
- praćenje kvalitete usluga do 1. srpnja 2006. godine.

3.1.8.1 Pouzdanost napajanja

Što se tiče HEP-OPS-a, treba istaći da su sve potrebe hrvatskog elektroenergetskog sustava za električnom energijom zadovoljene, bez značajnijih poremećaja u opskrbnom sustavu.

Svi parametri kvalitete isporučene električne energije na pragu prijenosa održavani su tijekom godine u propisanim tehničkim granicama. Nije bilo nedozvoljenih odstupanja frekvencije, a također nit značajnijih i duljih odstupanja napona od propisanih nominalnih vrijednosti (prema HRN IEC 60038:1998) ni na jednoj naponskoj razini u prijenosnoj mreži hrvatskog elektroenergetskog sustava.

Ukupno neisporučena električna energija uslijed nepredvidivih kvarova procjenjuje se na iznos od oko 630 GWh.

Najznačajniji nepredvidivi kvar s posljedicom prekida opskrbe kupaca električnom energijom desio se u siječnju, kada je zbog kvara na DV 35 kV Kaštela-Brižine neisporučeno oko 100 MWh električne energije kupcima na području Dalmacije.

U veljači je zbog nevremena i djelovanja sabirničke zaštite u TS 110/x kV Rakitje ostalo bez napajanja električnom energijom područje Samobora, Zaprešića, Rakitja i Stenjeveca, a neisporučena električna energija bila je reda veličine 35 MWh.

U srpnju je na području Istre požar prouzročio kvar u 110 kV mreži s posljedicom neisporuke 60 MWh električne energije.

Ostali kvarovi, uglavnom prouzročeni nevremenom, bili su ili kraćeg trajanja ili užeg obuhvata, s posljedicom neisporuke električne energije manjom od 20 MWh.

Operator distribucijskog sustava uspostavio je početkom 2006. godine u svim distribucijskim područjima sustav za praćenje prekida napajanja, ručnim upisivanjem u program DISPO svih zastoja duljih od 3 minute, do razine pogonskog ureda kao najniže organizacijske jedinice u HEP ODS-u.

Pokazatelji pouzdanosti isporuke koji se sustavno prate su pokazatelj prosječnog godišnjeg broja prekida po kupcu SAIFI (eng. *System Average Interruption Frequency Index*):

$$SAIFI = \frac{\text{Ukupan broj kupaca pogođenih prekidima}}{\text{Ukupan broj kupaca}}$$

i pokazatelj prosječnog ukupnog godišnjeg trajanja prekida po kupcu SAIDI (eng. *System Average Interruption Duration Index*):

$$SAIDI = \frac{\text{Ukupno trajanje prekida napajanja}}{\text{Ukupan broj kupaca}}$$

Program omogućuje analizu upisanih zastoja i njihovu statističku obradu temeljem kojih su dobiveni pokazatelji pouzdanosti napajanja. Način zapisivanja zastoja prilagođen je organizacijskoj strukturi HEP-ODS-a. Rezultati analize grupirani su u tri zone (A, B i C) koje su određene brojem kupaca priključenih na mrežu HEP-ODS-a. Zona A obuhvaća pogon ili pogonski ured s brojem kupaca do 15.000, zona B od 15.000 do 30.000 kupaca, a zona C odnosi se na organizacijske cjeline HEP-ODS-a s brojem kupaca većim od 30.000.

Planirani prekidi uzrokovani su otklanjanjem posljedica kvara, redovitim održavanjem, izgradnjom objekata i mreže, otklanjanjem posljedica kvara uzrokovano višom silom, otklanjanjem posljedica kvara uzrokovano djelovanjem trećih, održavanjem postrojenja trećih, izgradnjom objekata i mreže trećih te prekidima u napojnoj mreži.

Prisilni prekidi uzrokovani su kvarovima u distribucijskoj mreži, kvarovima uzrokovanim djelovanjem trećih, višom silom te prekidima u napojnoj mreži.

Pokazatelji pouzdanosti napajanja za 2007. godinu su prikazani u tablici 3.1.16.

Tablica 3.1.16. Pokazatelji pouzdanosti napajanja za 2007. godinu

Zona	SAIFI			SAIDI (min)		
	Planirani	Prisilni	Ukupno	Planirani	Prisilni	Ukupno
A	3,29	5,69	8,98	511,63	590,24	1.101,87
B	2,77	4,46	7,23	329,67	363,70	693,38
C	1,64	2,37	4,01	272,93	206,87	479,80

Izvor: HEP-ODS, Izvešće Agenciji za 2007. godinu

3.1.8.2 Kvaliteta usluga

Opći uvjeti za opskrbu električnom energijom utvrđuju kvalitetu usluga kao dio ukupne kvalitete opskrbe električnom energijom, a kroz pojedinačne odredbe definiraju obveze operatora sustava prema kupcima, proizvođačima i drugim sudionicima reguliranog i tržišnog dijela elektroenergetskog sektora u pružanju usluga.

HEP-ODS osim energetske djelatnosti distribucije električne energije obavlja i djelatnost opskrbe električne energije tarifnih kupaca kao javnu uslugu pod reguliranim uvjetima. Radi toga se usluge koje pruža HEP-ODS tiču i opskrbe i distribucije.

Standardna usluga je usluga iz područja nadležnosti ODS-a čiji su korisnici, priroda i okolnosti izvršenja utvrđeni u zakonima i podzakonskim aktima, a troškovi pružanja usluga se podmiruju iz naknade za korištenje mreže i naknade za priključenje.

Osim što HEP-ODS pruža usluge kupcima i proizvođačima on može, u suradnji s kupcima ili proizvođačima koji raspolažu odgovarajućim uređajima i mogućnostima pružanja usluga u mreži, osigurati usluge drugim korisnicima mreže. Takve usluge se nazivaju pomoćne usluge.

Sve usluge HEP-ODS-a korisnicima mreže utvrđene Općim uvjetima, čiji se troškovi ne financiraju iz naknade za korištenje mreže i naknade za priključenje, su nestandardne usluge i plaćaju se prema posebno donesenom i potvrđenom cjeniku za nestandardne usluge.

Mrežna pravila elektroenergetskog sustava ("Narodne novine", br. 36/06) sadrže u sebi mjerna pravila kojima se uređuje obavljanje mjernih usluga u prijenosnoj i distribucijskoj mreži. Sukladno pravilima, određene su i mjerne usluge za koje su nadležni operatori sustava.

HEP-ODS razvrstava usluge u djelatnosti distribucije i opskrbe električnom energijom u sljedeće kategorije:

1. Kvaliteta usluga u djelatnosti distribucije električne energije;
2. Kvaliteta mjernih usluga u djelatnosti distribucije električne energije;
3. Kvaliteta usluga u djelatnosti opskrbe električnom energijom;
4. Ostale pridjeljive usluge;
5. Praćenja kvalitete poslovnog ponašanja.

U svom izvješću Agenciji za 2007. godinu HEP-ODS je iskazao vrste usluga i njihove ocjene unutar kategorije Kvaliteta usluga u djelatnosti opskrbe električnom energijom:

a. Ugovaranje opskrbe električnom energijom

U svim distribucijskim područjima je ugovaranje usluge za kućanstva i poduzetništvo bilo izvrsno tj. nije bilo opravdanih prigovora na postupak sklapanja ugovora, a od podnesenih prigovora na postupak ostvarivanja sklopljenih ugovora u prvoj godini korištenja opravdanih je bilo manje ili jednako 5%.

Tijekom 2007. godine HEP-ODS je ukupno sklopio 65.012 ugovora s kupcima i korisnicima iz kategorije kućanstva i 15.241 iz kategorije poduzetništvo.

b. Obračun i izdavanje računa

U šest distribucijskih područja je obračun i izdavanje računa za kućanstva bilo izvrsno prema utvrđenom kriteriju ocjenjivanja, dok je u 14 distribucijskih područja usluga bila prihvatljiva. Usluga obračuna i izdavanja računa za kućanstva nije bila zadovoljavajuća u samo jednom distribucijskom području. Ocjena usluge za poduzetništvo je bila lošija, pri čemu 13 distribucijskih područja nije zadovoljilo. Prihvatljiva usluga za poduzetništvo ostvarena je u šest područja, a izvrsna usluga je ostvarena u dva područja.

U 2007. godini HEP-ODS je izdao 31.013.042 računa ili akontacija kupcima kategorije kućanstva i 2.019.034 računa ili akontacija kupcima iz kategorije poduzetništvo.

c. Naplata potraživanja redovitim postupkom

U svim distribucijskim područjima je naplata potraživanja redovitim postupkom bila izvrsna, tj. broj opravdanih prigovora na postupak naplate prema broju plaćenih računa bez opomene bio je manji ili jednak 0,02 za kućanstva odnosno 0,01 za poduzetništvo.

Broj plaćenih računa i akontacija bez opomena za kućanstva u 2007. godini za HEP-ODS je bio 21.750.449. Za poduzetništvo je iznosio 1.391.814.

d. Odgovori na pitanja i prigovore kupaca

U 16 distribucijskih područja je odgovaranje na pitanja i prigovore kupaca za kućanstva bilo izvrsno prema utvrđenom kriteriju ocjenjivanja, dok je u četiri distribucijska područja usluga bila prihvatljiva. Navedena usluga za kućanstva nije zadovoljila samo u jednom distribucijskom području. Ocjena usluge za poduzetništvo je znatno lošija, pri čemu čak 19 distribucijskih područja nije zadovoljilo, dok je prihvatljiva usluga i izvrsna usluga ostvarena samo u po jednom području. Kako se ocjena prihvatljivo određuje kao više od 90% odgovora na pitanja i prigovore u propisanom roku ili u roku od 10 radnih dana, potrebno je preispitati kriterij ocjenjivanja s obzirom na složenost pitanja i prigovore kupaca kategorije poduzetništvo, ali i specifičnost komunikacije koja zahtijeva više vremena nego s kupcima kategorije kućanstva.

HEP-ODS je u 2007. godini zaprimio 1.523.306 pitanja, zahtjeva i prigovora kupaca iz kategorije kućanstva, te 84.769 iz kategorije poduzetništvo.

e. Nestandardna usluga obračuna i izdavanja računa

Unutar ove usluge analizira se izdavanje izvanrednih obračuna, obračuna prema ugovoru o samoočitaju, izdavanje duplikata uplatnica, ovjerenih preslika računa i sl. U gotovo svim distribucijskim područjima je usluga bila izvrsna i za kućanstva i za poduzetništvo. Za kućanstva je samo u jednom području usluga bila zadovoljavajuća, a u dva područja nije. Za poduzetništvo usluga nije zadovoljila u četiri područja. Kao kriterij je uzet broj opravdanih prigovora kupaca prema ukupnom broju nestandardnih obračuna kupcima. Za kućanstva taj broj mora biti manji od 0,003, a za poduzetništvo od 0,002.

HEP-ODS je u 2007. godini napravio 449.980 različitih nestandardnih obračuna i izdavanja računa za kupce iz kategorije kućanstva. Za kupce iz kategorije poduzetništvo je taj broj bio znatno manji i iznosi 13.623.

f. Naplata potraživanja nestandardnim postupkom

U svim distribucijskim područjima je naplata potraživanja nestandardnim postupkom bila izvrsna, tj. broj opravdanih prigovora na postupak naplate prema broju plaćenih računa bez opomene bio je manji ili jednak 0,03 za kućanstva odnosno 0,02 za poduzetništvo.

Na razini HEP-ODS-a, u 2007. godini poslano je ukupno 1.087.618 opomena za neplaćanje kupcima kategorije kućanstva i 279.750 opomena kupcima kategorije poduzetništvo.

3.1.9 Rad povjerenstava za reklamacije pri energetskim subjektima

U tablici 3.1.17. prikazana je statistika žalbi rješavanih na Povjerenstvu za žalbe HEP-ODS-a tijekom 2007. godine.

Tablica 3.1.17. Statistika žalbi rješavanih na Povjerenstvu za žalbe HEP-ODS-a tijekom 2007. godine

Vrste žalbi	Ukupno	Usvojeno	Odbijeno	U postupku
Odbijanje žaljeva za izdavanje PEES	8	0	8	0
Neprihvatanje uvjeta iz PEES i/ili naknade za priključenje	11	6	2	3
Neprihvatanje uvjeta iz izdane PEES	5	3	2	0
Ostalo	1	1	0	0
Ukupno	25	10	12	3

Izvor: HEP-ODS, Izješće Agenciji za 2007. godinu

Povjerenstvo za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u ukupno je održalo 48 sjednica, a podaci o njihovom radu predočeni su tablici 3.1.18. Od ukupno 146 reklamacija rješavanih na Povjerenstvu za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u, 53 ih je usvojeno, dok ih je 93 odbijeno.

Tablica 3.1.18. Analiza rada Povjerenstva za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u

Distribucijsko područje	Održano sjednica	Ukupno reklamacija	Ukupno usvojeno	Ukupno odbijeno
Elektra Zagreb	5	113	47	66
Elektra Zabok	2	1	0	1
Elektra Varaždin	1	1	0	1
Elektra Čakovec	0	0	0	0
Elektra Koprivnica	3	3	0	3
Elektra Bjelovar	2	0	0	0
Elektra Križ	0	0	0	0
Elektroslavonija Osijek	7	7	0	7
Elektra Vinkovci	4	0	0	0
Elektra Slavonski Brod	4	0	0	0
Elektroistra Pula	3	8	6	2
Elektroprimorje Rijeka	1	1	0	1
Elektrodalmacija Split	2	3	0	3
Elektra Zadar	2	0	0	0
Elektra Šibenik	2	5	0	5
Elektrojug Dubrovnik	0	0	0	0
Elektra Karlovac	3	3	0	3
Elektra Sisak	3	1	0	1
Elektrolika Gospić	1	0	0	0
Elektra Virovitica	3	0	0	0
Elektra Požega	0	0	0	0
Ukupno	48	146	53	93

Izvor: HEP-ODS, Izješće Agenciji za 2007. godinu

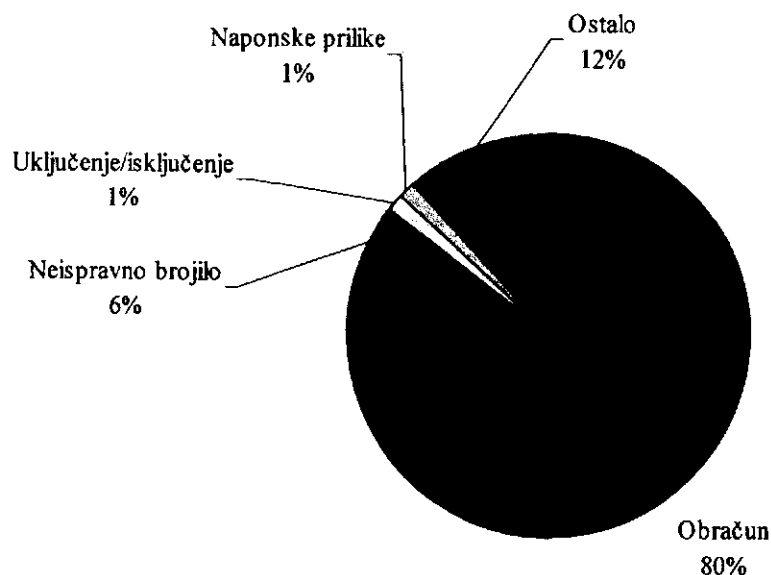
Vrste reklamacija rješavanih na Povjerenstvu za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u prikazane su u tablici 3.1.19.

Tablica 3.1.19. Vrste reklamacija pristiglih Povjerenstvu za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u po distribucijskim područjima

Distribucijsko područje	Osnova za reklamaciju potrošača														
	Obračun			Neispravno brojilo			Uključenje/isključenje			Naponske prilike			Ostalo		
	Ukupno	Usvojeno	Odbijeno	Ukupno	Usvojeno	Odbijeno	Ukupno	Usvojeno	Odbijeno	Ukupno	Usvojeno	Odbijeno	Ukupno	Usvojeno	Odbijeno
Elektra Zagreb	103	41	62	3	2	1	0	0	0	0	0	0	7	4	3
Elektra Zabok	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Varaždin	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Čakovec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Koprivnica	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Elektra Bjelovar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Križ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektroslavonija Osijek	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
Elektra Vinkovci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Slavonski Brod	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektroistra Pula	0	0	0	0	0	0	2	2	0	2	1	1	4	3	1
Elektroprimorje Rijeka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Elektrodalmacija Split	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Elektra Zadar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Šibenik	2	0	2	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektrojug Dubrovnik	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Karlovac	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Elektra Sisak	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektrolika Gospić	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Virovitica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektra Požega	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	116	41	75	9	2	7	2	2	0	2	1	1	17	7	10

Izvor: HEP-ODS, Izješće Agenciji za 2007. godinu

Najveći broj reklamacija odnosi se na obračun električne energije (80%), zatim slijede ostali razlozi (12%), neispravno brojilo (6%), naponske prilike (1%) te uključenje/isključenje (1%). Postotna struktura reklamacija je predložena na slici 3.1.23.

Izvor: HEP-ODS, Izješće Agenciji za 2007. godinu

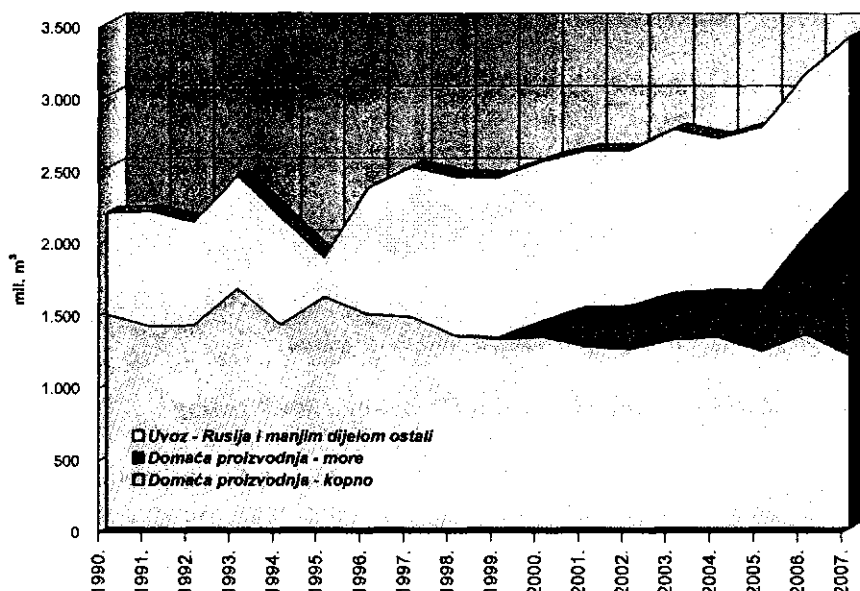
Slika 3.1.23. Udjeli pojedinih vrsta reklamacija potrošača rješavanih na Povjerenstvu za reklamacije potrošača

3.2 Plin

3.2.1 Tržište prirodnog plina u Republici Hrvatskoj

3.2.1.1 Dobava i potrošnja prirodnog plina

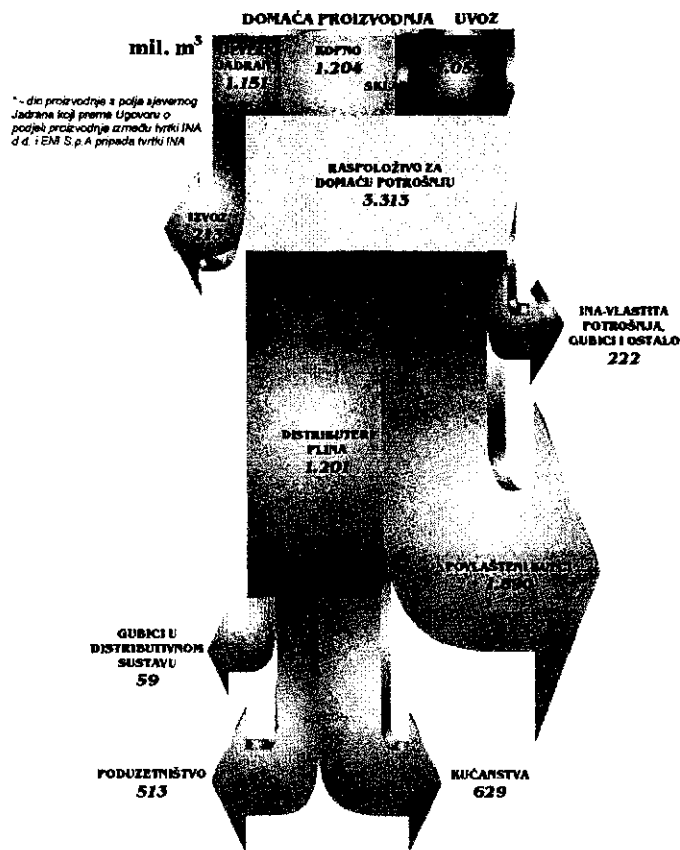
U Republici Hrvatskoj jedini dobavljač prirodnog plina je INA d.d. Ukupna dobavljena količina prirodnog plina u Republiku Hrvatsku u 2007. iznosila je 3.410 mil. m³. Prirodni plin za domaće tržište osigurava se većim dijelom iz domaće proizvodnje s panonskih i sjevernojadranskih polja (69,1% u 2007.), a dijelom uvozom iz Rusije (30,9% u 2007.). Na slici 3.2.1. prikazana je struktura dobave prirodnog plina u razdoblju od 1990. do 2007. godine.

Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od energetskih subjekata

Slika 3.2.1. Struktura dobave prirodnog plina u Republici Hrvatskoj od 1990. do 2007. godine

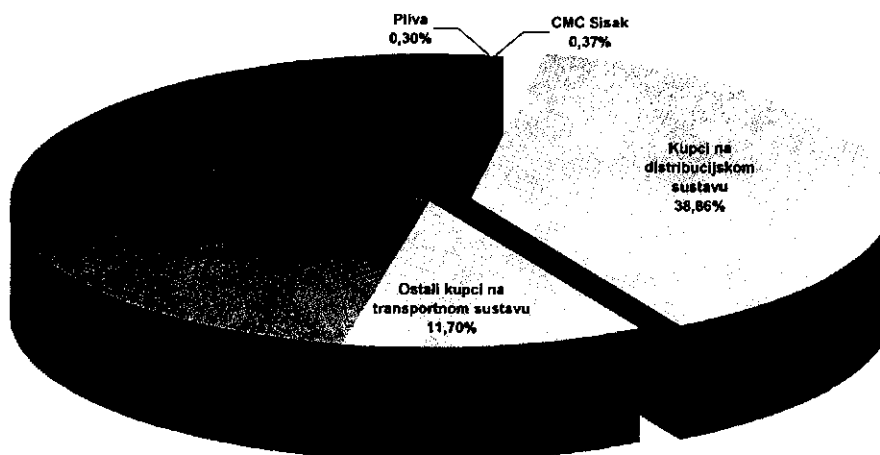
U 2007. ukupna domaća proizvodnja prirodnog plina iznosila je 2.355 mil. m³. Od toga je iz sjevernojadranskih polja proizvedeno 1.151 mil. m³ (udio proizvodnje sjevernojadranskih polja koji prema Ugovoru o podjeli proizvodnje između tvrtki INA d.d. i ENI S.p.A. pripada INI), a iz polja Panonske nizine 1.204 mil. m³. U podzemno skladište plina Okoli (u daljnjem tekstu: PSP Okoli) utisnuto je 267 mil. m³, a povučeno je 383 mil. m³. Uvoz prirodnog plina je ostvaren samo iz Rusije i iznosio je 1.055 mil. m³, a također je ostvaren izvoz prirodnog plina u Italiju od 213 mil. m³. Bilanca prirodnog plina u Republici Hrvatskoj u 2007. prikazana je na slici 3.2.2.

Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od energetske subjekata

Slika 3.2.2. Bilanca prirodnog plina u Republici Hrvatskoj u 2007. godini

Prirodnim plinom iz dobave (proizvodnje i uvoza) INA d.d. opskrbljuje 38 distributera prirodnog plina, 29 izravnih kupaca plina na transportnom sustavu (uključujući HEP-Proizvodnju d.d., Petrokemiju d.d. Kutina, kogeneracijsko postrojenje Plive u Novom Marofu i Valjaonicu cijevi Sisak d.d. Struktura potrošnje prirodnog plina u 2007. prikazana je na slici 3.2.3., a bila je sljedeća: distributerima plina isporučeno je 1.201 mil. m³, a izravnim kupcima plina na transportnom sustavu isporučeno je 1.890 mil. m³, od čega HEP-Proizvodnji d.d. 861 mil. m³, Petrokemiji d.d. Kutina 646 mil. m³, kogeneracijskom postrojenju Plive u Novom Marofu 9 mil. m³, a Valjaonici cijevi Sisak d.d. 12 mil. m³.

Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od energetskih subjekata

Slika 3.2.3. Struktura potrošnje prirodnog plina u Republici Hrvatskoj u 2007. godini

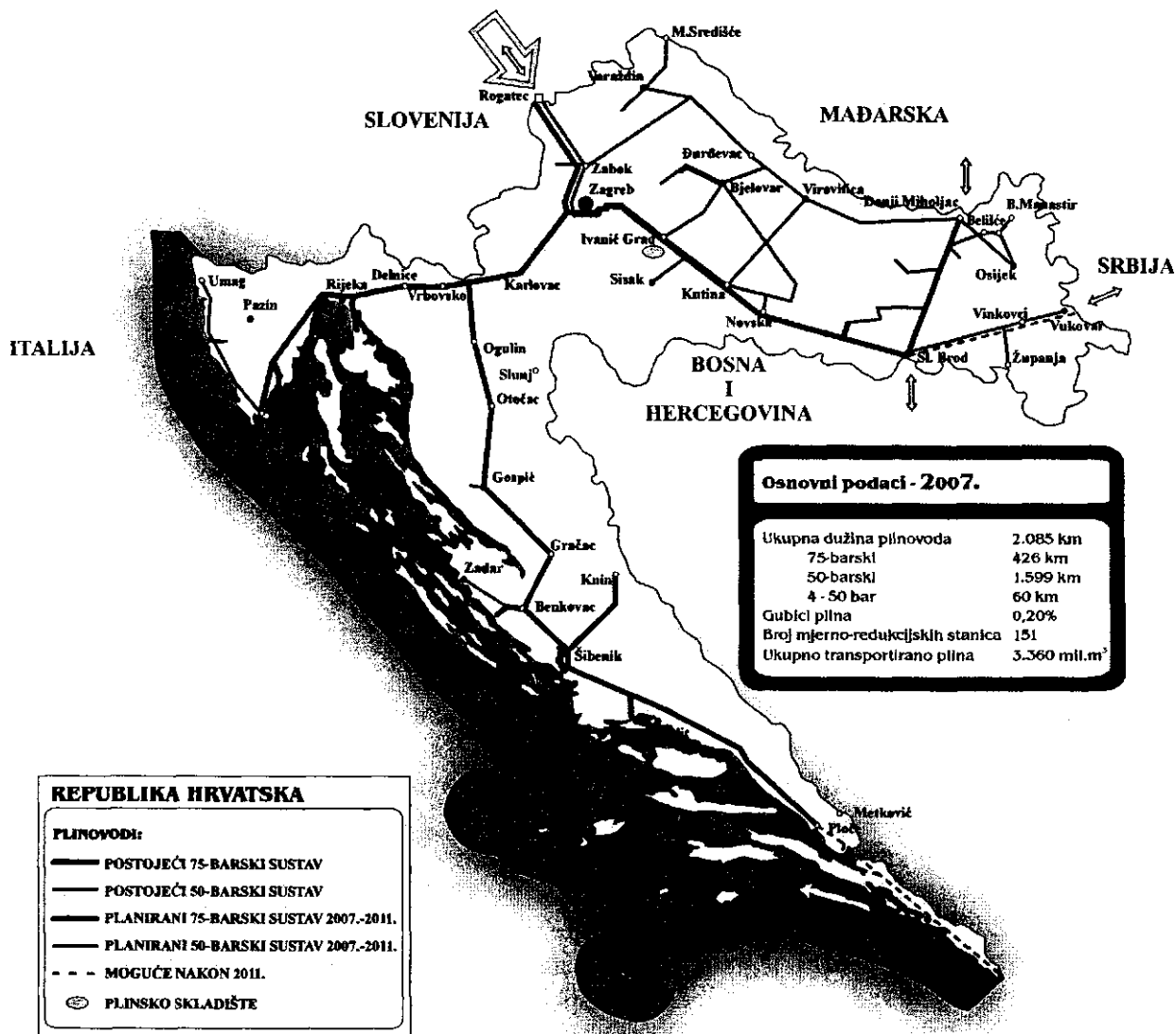
3.2.1.2 Transportni i distribucijski sustavi te sustav skladišta

Transporter plina u Republici Hrvatskoj je Plinacro d.o.o., tvrtka u državnom vlasništvu. Transporter upravlja mrežom magistralnih i regionalnih plinovoda kojom se prirodni plin iz domaće proizvodnje (sjeverni dio kontinentalne Hrvatske i sjeverni Jadran) i iz uvoza (dobavni transportni pravac preko Slovenije (Zabok–Rogatec) transportira do izlazno mjernih redukcijских stanica gdje se plin predaje opskrbljivačima na distribucijskim sustavima i industrijskim kupcima na transportnom sustavu. Mreža magistralnih i regionalnih plinovoda je prikazana na slici 3.2.4.

Transporteru plina povjereni su, Zakonom o tržištu plina, razvoj, izgradnja i modernizacija plinskog transportnog sustava u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2006. dovršeni su i pušteni u rad magistralni plinovodi Pula – Karlovac, Zagreb istok – Kutina, te Slavonski Brod – Kutina čime je dovršena prva faza izgradnje i modernizacije plinskoga transportnog sustava, te završen i pušten u rad novi Nacionalni dispečerski centar, sustav daljinskog nadzora i upravljanja plinskom mrežom u Republici Hrvatskoj te sustav veza s optičko-komunikacijskim sustavom.

Razvoj transportnog sustava se nastavlja pa je 2007. započela realizacija drugog investicijskog ciklusa razvoja i izgradnje plinskoga transportnog sustava Republike Hrvatske planiranog do 2011. godine. U 2007. godini dovršeni su plinovodi Zagreb istok–Kutina, Slavonski Brod–Kutina, Lučko–Ivanja Reka, plinski sustav Baranje, čime je u rad pušteno ukupno 480 km novoga, visokotlačnog sustava plinovoda te 10 novih mjerno-redukcijskih stanica (Pula, Labin, Kršan, Rijeka istok, Rijeka zapad, Delnice, Nova Gradiška, Nova Kapela, Mece i Beli Manastir), a iste su godine potpuno završene i sve pripremne aktivnosti (osiguranje dijela sredstava kreditom Europske investicijske banke, investicijske studije, idejni projekti, studije utjecaja na okoliš) za realizaciju spomenutog drugoga razvojno-ulagačkog ciklusa. U studenom 2007. započeli su radovi na izgradnji magistralnog plinovoda Bosiljevo–Split, kao ključnog objekta drugoga investicijskog ciklusa u koji će biti uloženo 443 mil. eu a čime će se sadašnji godišnji kapacitet od oko 5 mlrd. m³ povećati na preko 10 mlrd. m³ prirodnog plina. Osim toga, izgradnjom plinovoda Slavonski Brod–Donji Miholjac, te spojem s mađarskim transportnim sustavom omogućit će se novi dobavni pravac za uvoz plina u Republiku Hrvatsku. Uz planiranu izgradnju, u 2007. su započele aktivnosti na

ostvarenju projekta Jonskog - jadranskog plinovoda, kao i ostalih razvojnih projekata, čime će se dodatno diverzificirati ne samo transportno-tranzitni dobavni pravci, nego i izvori dobave prirodnog plina.

Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od Plinacro d.o.o.

Slika 3.2.4. Postojeći i planirani plinsko-transportni sustav Republike Hrvatske

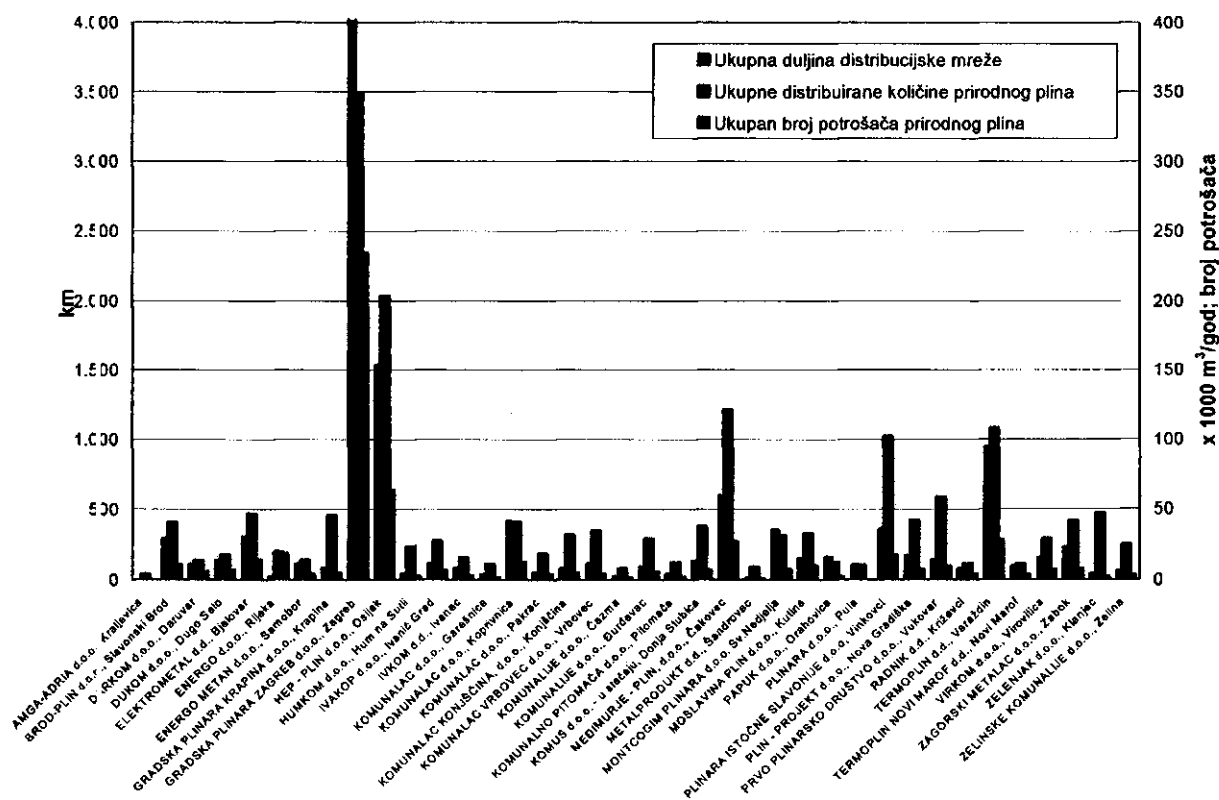
Ukupna duljina plinskog transportnog sustava u Republici Hrvatskoj na kraju 2007. iznosila je 2.085 km (426 km plinovoda radnog tlaka 75 bar, 1.599 km plinovoda radnog tlaka 50 bar i 60 km plinovoda radnog tlaka 4-50 bar). U sklopu plinskog transportnog sustava nalazi se 151 mjerno-redukcijskih stanica i 245 mjernih linija. Prema podacima tvrtke Plinacro d.o.o., ukupne transportirane količine prirodnog plina u Republici Hrvatskoj tijekom 2007. iznosile su 3.360.183.448 m³, a ulazni kapacitet transportnog sustava iznosio je 860.000 m³/h.

Za skladištenje prirodnog plina u Republici Hrvatskoj koristi se PSP Okoli koje je u vlasništvu tvrtke INA d.d. PSP Okoli predstavlja djelomično iscrpljeno polje Okoli koje je razrađeno sa 17 utisno-proizvodnih bušotina smještenih na 5 utisno-proizvodnih platformi i nadzirano sa 6 kontrolno-mjernih bušotina. Postrojenje je pušteno u rad 1987. Radni volumen skladišta je 558 mil. m³, a dnevni kapacitet povlačenja 5,8 mil. m³. Maksimalni dozvoljeni

tlak ležišta je 196 bar. Radom skladišta omogućena je optimalna proizvodnja plinskih polja, kontinuirani uvoz iz Rusije te redovita opskrba kupaca u Republici Hrvatskoj. U 2007. godini u skladište je utisnuto 116 mil. m³ prirodnog plina manje nego što je povučeno iz skladišta.

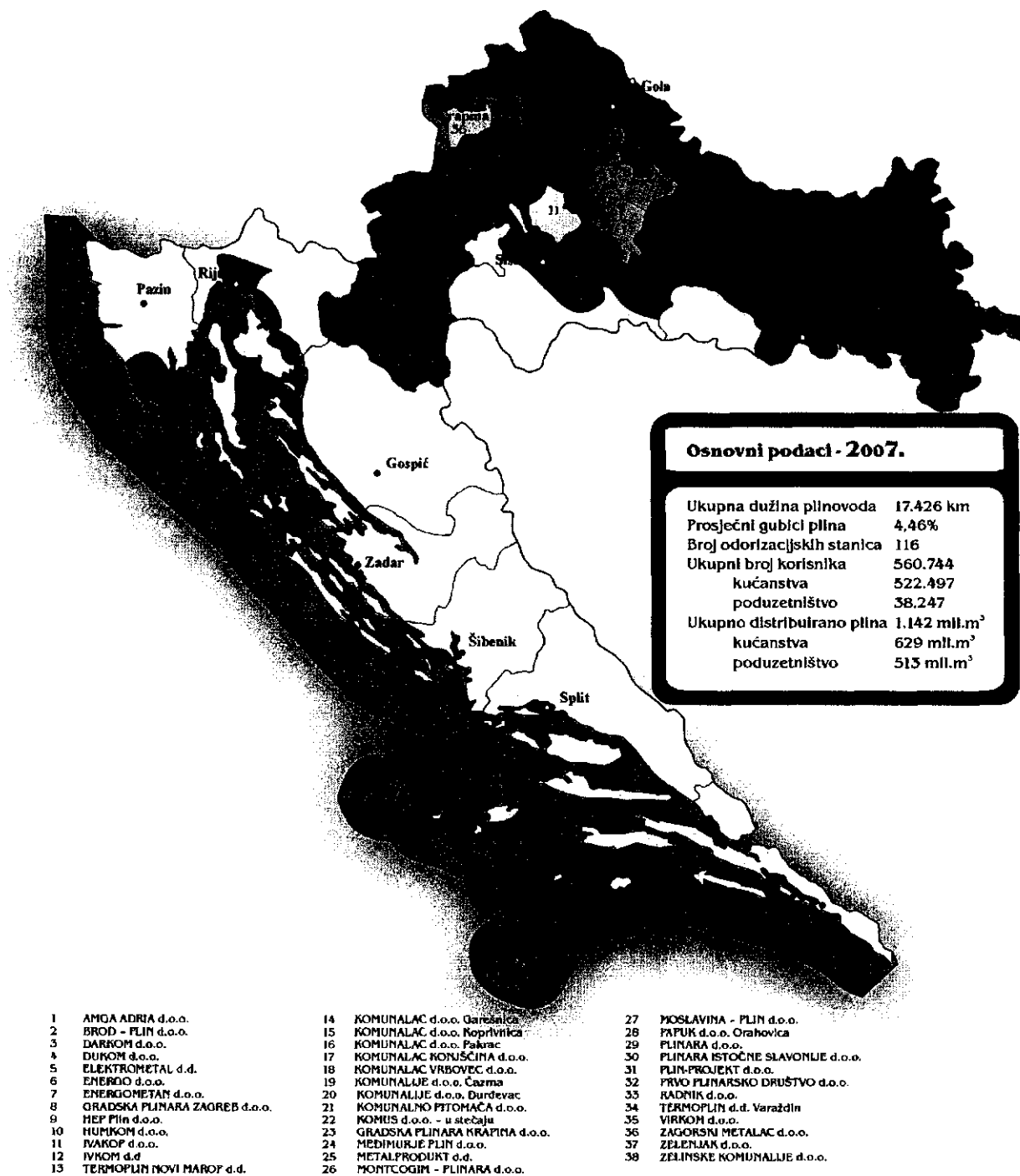
Distribuciju plina u Republici Hrvatskoj obavlja 38 tvrtki (uključujući dvije tvrtke koje uz prirodni distribuiraju i miješani plin te jednu tvrtku koja uz prirodni distribuiraju gradski i ispareni plin).

Ukupne distribuirane količine prirodnog plina u 2007. iznosile su 1.142.494.236 m³. Ukupna duljina distributivne mreže u Republici Hrvatskoj na kraju 2007. iznosila je 17.425 km, a prosječni gubici u mreži 4,46%. Ukupan broj kupaca plina kojima je plin distribuiran u 2007. iznosi 560.760, od čega je 522.513 kupaca kategorije kućanstva (2,3% više u odnosu na 2006.), a 38.247 kupaca kategorije poduzetništvo (8,6% više u odnosu na 2006.). Najveći distributeri su Gradska plinara Zagreb (234.406 potrošača, 403,634 mil. m³ isporučeno u 2007.), HEP – Plin Osijek (63.826 potrošača, 153,5 mil. m³ isporučeno u 2007.), Termoplina Varaždin (28.123 potrošača, 95,2 mil. m³ isporučeno u 2007.) i Međimurje-plin Čakovec (26.991 potrošača, 59,5 mil. m³ isporučeno u 2007.). Usporedbu distribuiranih količina, potrošača prirodnog plina, te duljine distributivne mreže po pojedinim distributerima u Republici Hrvatskoj tijekom 2007. prikazuje slika 3.2.5., a zemljopisni raspored pojedinih distributera (opskrbljivača) plina u 2007. godini prikazuje slika 3.2.6.

Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od energetskih subjekata

Slika 3.2.5. Usporedba distribuiranih količina, potrošača prirodnog plina, te duljine distributivne mreže

- 1 AMGA ADRIA d.o.o.
- 2 BROAD - FLIN d.o.o.
- 3 DARKOM d.o.o.
- 4 DUKOM d.o.o.
- 5 ELEKTROMETAL d.d.
- 6 ENERGO d.o.o.
- 7 ENERGO METAN d.o.o.
- 8 GRADSKA PLINARA ZAGREB d.o.o.
- 9 HEP Plin d.o.o.
- 10 HUMKON d.o.o.
- 11 IVANOF d.o.o.
- 12 IVKOM d.d.
- 13 TERMOPLIN NOVI MAROF d.d.

- 14 KOMUNALAC d.o.o. Daruvar
- 15 KOMUNALAC d.o.o. Noprivika
- 16 KOMUNALAC d.o.o. Pakrac
- 17 KOMUNALAC KONJŠČINA d.o.o.
- 18 KOMUNALAC VRBOVEC d.o.o.
- 19 KOMUNALJE d.o.o. Cezma
- 20 KOMUNALJE d.o.o. Đurđevac
- 21 KOMUNALNO PITOMAČA d.o.o.
- 22 KOMUS d.o.o. - u stečaju
- 23 GRADSKA PLINARA KRAPINA d.o.o.
- 24 MEDIMURJE PLIN d.o.o.
- 25 METALPRODUKT d.d.
- 26 MONTCOGIN - PLINARA d.o.o.

- 27 MOSLAVINA - PLIN d.o.o.
- 28 PAPIK d.o.o. Orahovica
- 29 PLINARA d.o.o.
- 30 PLINARA ISTOČNE SLAVONIJE d.o.o.
- 31 PLIN-PROJEKT d.o.o.
- 32 PRVO PLINARSKO DRUŠTVO d.o.o.
- 33 RADNIK d.o.o.
- 34 TERMOPLIN d.d. Varaždin
- 35 VIRKON d.o.o.
- 36 ZAGORSKI METALAC d.o.o.
- 37 ZELENJAK d.o.o.
- 38 ZELINSKE KOMUNALJE d.o.o.

Izvor: HERA

Slika 3.2.6. Raspored i osnovni podaci o energetske djelatnosti distribucije plina u Republici Hrvatskoj u 2007. godini

3.2.1.3 Planovi razvoja transportnog i distribucijskih sustava

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je krajem 2006. odobrilo Drugi razvojno-ulagački ciklus plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske od 2007. do 2011.

Najvažniji objekti drugog ulagačkog ciklusa su objekti plinovodnog sustava Like i Dalmacije. Okosnicu tog plinovodnog sustava činit će magistralni plinovodi Bosiljevo–Split i Split–Ploče.

Na području Istre planirana je izgradnja plinovoda od Vodnjana do Umaga duljine 78 kilometara, te pripadajućih mjerno-redukcijskih stanica. Na području Primorsko-goranske županije planirana je izgradnja plinovoda Kukuljanovo–Omišalj. Prema prijedlogu, plinovod radnog tlaka od 75 bar bio bi dug 15 kilometara. Uz taj plinovod planira se izgradnja mjerno-redukcijskih stanica Urinj i Omišalj.

U središnjem i istočnom dijelu Republike Hrvatske u planu je izgradnja međunarodnog plinovoda Rogatec – Zabok, u koridoru postojećih plinovoda, sa značajno većim kapacitetom na tom transportnom pravcu. Sljedeću značajnu grupu projekata čine projekti magistralnih plinovoda Slobodnica–Donji Miholjac i Slobodnica–Sotin. Magistralni plinovod Slobodnica–Donji Miholjac bit će višenamjenski, jer će on, povezujući posavski i podravski plinovodni transportni pravac, bitno povećati pouzdanost i opseg dobave prirodnog plina u ovaj dio Republike Hrvatske. Njegovom izgradnjom stvorit će se i uvjeti za otvaranje novog dobavnog pravca iz Mađarske, povezivanjem s mađarskim plinskim transportnim sustavom, međunarodnim plinovodom Donji Miholjac – Dravaszerdahely, što će omogućiti dobavu novih, značajnih količina prirodnog plina za hrvatsko tržište, te omogućiti tranzit za Bosnu i Hercegovinu.

Uz navedeno povezivanje s mađarskim transportnim sustavom, u 2007. su započele aktivnosti na izgradnji Jadransko-jonskog plinovoda, čime će se diverzificirati ne samo transportni dobavni pravci, nego i izvori dobave prirodnog plina.

3.2.2 Cijene prirodnog plina

3.2.2.1 Cijene prirodnog plina za krajnje kupce u Republici Hrvatskoj

Prema Zakonu o tržištu plina koji je na snagu stupio 30. travnja 2007. godine način definiranja kupaca plina se promijenio u odnosu na prethodni Zakon o tržištu plina („Narodne novine“, br. 68/01 i 87/05) pa tako s obzirom na vrstu (položaj na tržištu) postoje tri kategorije kupaca:

- energetske subjekti za plin koji kupuju plin - operatori sustava (operator transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina, operator terminala za ukapljeni prirodni plin) koji imaju pravo kupovati plin za potrebe nadoknade gubitaka, te za vođenje i uravnoteženja sustava;
- kupci na veliko – kupci koji plin kupuju radi daljnje prodaje krajnjem kupcu, odnosno opskrbljivači i dobavljači plina (dobava za tarifne kupce, opskrba plinom tarifnog kupca, opskrba plinom povlaštenog kupca);
- krajnji kupci – pravne ili fizičke osobe koje kupuju plin za vlastite potrebe, a mogu se podijeliti (gledano prema dinamici stjecanja statusa povlaštenosti) na kućanstva i ostale kupce.

Kupce je također moguće podijeliti s obzirom na pravo slobodnog izbora opskrbljivača na:

- tarifne – kupci koji nemaju slobodu izbora opskrbljivača, ali plin kupuju po cijeni čiji je način utvrđivanja definiran tarifnim sustavom;

- povlaštene – kupci koji mogu slobodno izabrati svog opskrbljivača plinom. Zakonom o tržištu plina određen je način i dinamika otvaranja tržišta. Donošenjem Zakona o tržištu plina status povlaštenog kupca stekli su svi kupci koji kupuju plin samo za vlastite potrebe i čija je godišnja potrošnja veća od dvadeset pet milijuna prostornih metara (m^3) plina, a od 1. kolovoza 2007. povlašteni kupci su postali svi kupci osim onih koji pripadaju kategoriji kućanstva. Od 1. kolovoza 2008. status povlaštenog kupca stječu i sva kućanstva.

Bitno je napomenuti da Zakon o tržištu plina dopušta da sljedeći kupci iz kategorije koja stječe status povlaštenosti mogu zadržati status tarifnih kupaca, odnosno imati pravo na opskrbu plinom od strane opskrbljivača koji je nositelj obveze javne usluge opskrbe plinom:

- kupci iz kategorije kućanstvo koji nisu izabrali opskrbljivača u roku od šest mjeseci, čiji je opskrbljivač prestao s radom ili koji je nakon otvaranja tržišta odlučio promijeniti opskrbljivača;
- kupci koji kupuju plin radi proizvodnje toplinske energije za tarifnog kupca ograničeno na onu količinu plina koja mu je potrebna za izvršenje obveze javne usluge proizvodnje toplinske energije i
- kupci koji kupuju plin radi izvršenja obveze javne usluge opskrbe električnom energijom ograničeno na onu količinu plina koja mu je potrebna za izvršenje obveze javne usluge opskrbe električnom energijom.

Na kraju s obzirom na zaštitu, odnosno prioritet u smislu sigurnosti opskrbe razlikuju se grupe kupaca:

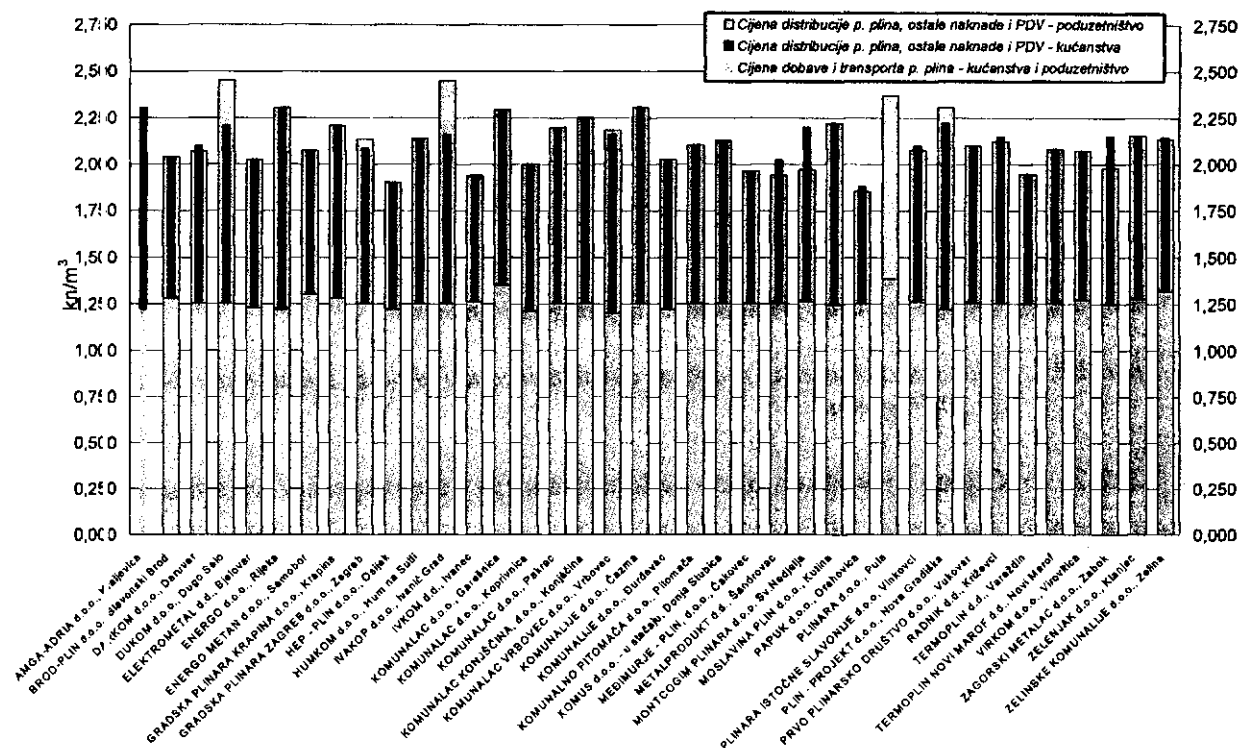
- zaštićeni kupci - kupci koji imaju pravo na opskrbu dostatnom količinom plina u slučaju djelomičnog poremećaja u opskrbi plinom i iznimno niskih prosječnih temperatura;
- ostali.

Cijena dobave prirodnog plina određuje se primjenom Odluke o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca, jednaka je za sve tarifne kupce i iznosi $1,07 \text{ kn/m}^3$.

Naknada za transport prirodnog plina određuje se Tarifnim sustavom za transport prirodnog plina bez visine tarifnih stavki ("Narodne novine" broj 32/06 i 3/07). Tarifnim sustavom su određene tri tarifne stavke koje se odnose na transport prirodnog plina u mjesecima vršnog, srednjeg i osnovnog opterećenja. Visinu tarifnih stavki određuje Vlada Republike Hrvatske i ona je jednaka za sve korisnike transportnog sustava. Cijena transporta prirodnog plina dobiva se kao kvocijent godišnjeg iznosa naknade za korištenje transportnog sustava i ukupno transportirane količine plina za svakog korisnika u toj godini. Cijena transporta nije jednaka za sve korisnike, jer ovisi o načinu na koji korisnik tijekom godine koristi transportni sustav. Pri tome je cijena transporta za distributere prirodnog plina u 2007. iznosila prosječno $0,152 \text{ kn/m}^3$. Prosječna cijena transporta za 29 kupaca spojenih izravno na transportni sustav iznosila je $0,114 \text{ kn/m}^3$.

Cijena plina za krajnje potrošače na distributivnom sustavu (kućanstva i poduzetništvo) do i tijekom 2007. određivala se na način propisan Zakonom o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 26/03, 82/04 i 172/04). U studenom 2007. temeljem mišljenja Agencije donesena je prva Odluka o visini tarifnih stavki u Tarifnom sustavu za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki i Tarifnom sustavu za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki za tvrtku Energo d.o.o., Rijeka. Do kraja 2007. zaprimljeni su prijedlozi visine tarifnih stavki za distribuciju i opskrbu plinom većine distributera i opskrbljivača temeljem tarifnih sustava, za koje je odmah započet postupak analize i izrade mišljenja.

Krajnja prodajna cijena prirodnog plina za tarifne kupce u 2007. kretala se u rasponu od 1,88 do 2,31 kn/m³ za kategoriju kućanstva i od 1,84 do 2,53 kn/m³ za kategoriju poduzetništvo¹. Pri tome je prosječna cijena (ponderirana po distribuiranoj količini prirodnog plina) za kategoriju kućanstva iznosila 2,052 kn/m³, što u odnosu na 2006. predstavlja porast od 5,4%, a za kategoriju poduzetništvo 2,054 kn/m³, što je u odnosu na 2006. porast od 2,4%. Na slici 3.2.7. za sve distributere prikazana je usporedba prodajnih cijena prirodnog plina za kućanstva i poduzetništvo.

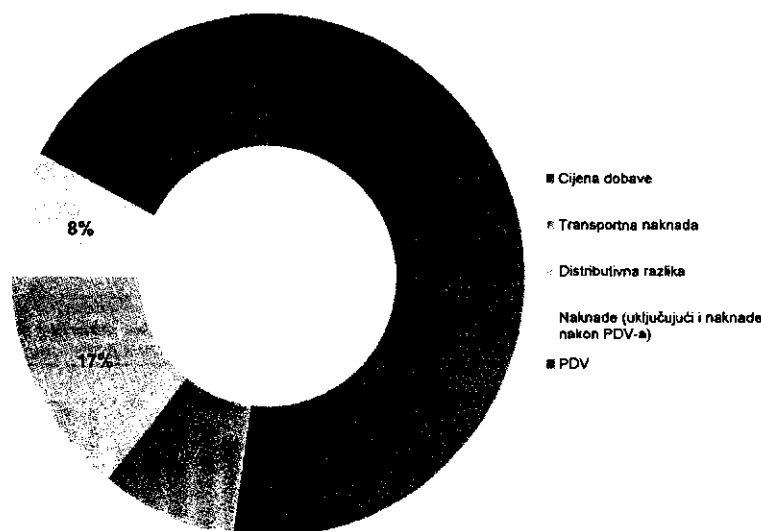

Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od energetskih subjekata

Slika 3.2.7. Usporedba cijena prirodnog plina za kupce kategorije kućanstvo i poduzetništvo po distributerima

Struktura prosječne prodajne cijene prirodnog plina za kućanstva u Republici Hrvatskoj u 2007. prikazana je na slici 3.2.8.

¹ U iznose prodajnih cijena uključen je PDV

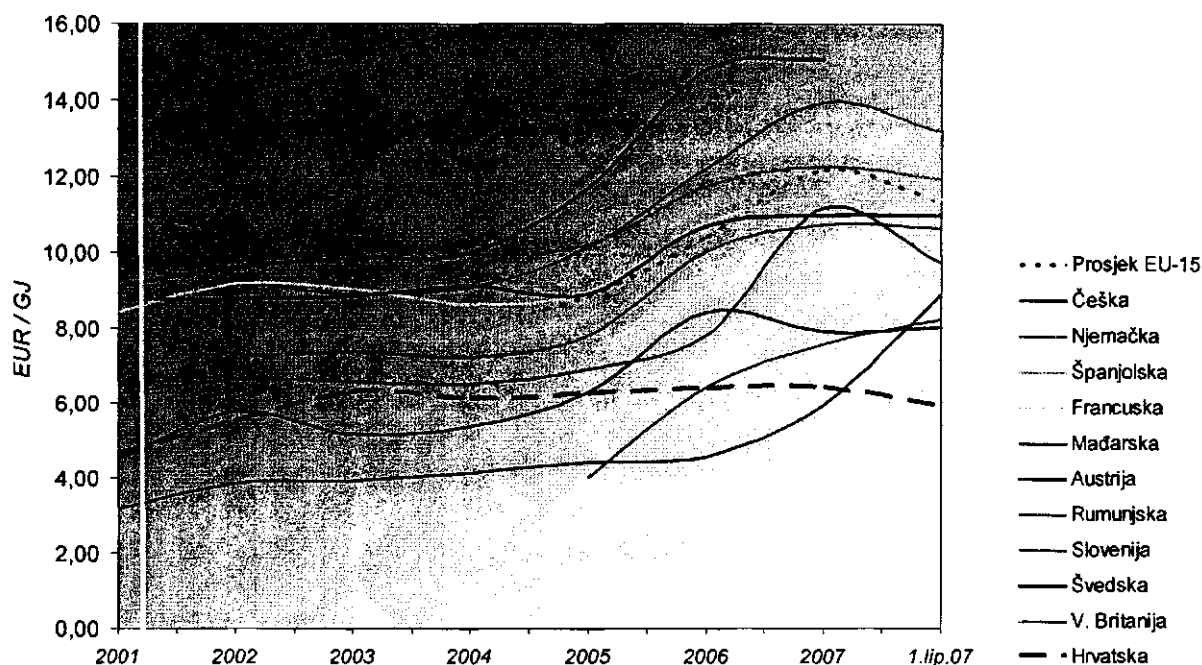
Izvor: HERA – prema podacima prikupljenima od energetskih subjekata

Slika 3.2.8. Struktura prosječne prodajne cijene prirodnog plina za kućanstva u Republici Hrvatskoj u 2007. godini

3.2.2.2 Cijene prirodnog plina za krajnje kupce u europskim državama

Trend maloprodajnih cijena prirodnog plina za kućanstva kategorije D₃² u pojedinim europskim državama od 01.01.2001. do 01.01.2007. prikazan je na slici 3.2.9. Vidljivo je da je cijena prirodnog plina za kućanstva u većini europskih država bila u porastu od 2004. do 2007. Trend porasta cijena zaustavljen je u prvoj polovici 2007., a u pojedinim državama, kao što je V. Britanija, došlo je čak do smanjenja cijene prirodnog plina za kućanstva. Pri tome su izuzetak Mađarska i Rumunjska, gdje je došlo do značajnog porasta cijene prirodnog plina za kućanstva. Maloprodajne (distributivne) cijene za kućanstva u Republici Hrvatskoj bile su u stalnom laganom porastu sve do početka 2003., od kada nije bilo značajnijih korekcija cijene (osim laganog porasta tijekom 2004.).

² Sukladno staroj metodologiji Eurostat-a, kućanstva su se dijelila na standardne kategorije D₁, D₂, D₃, D_{3-b}, D₄, a industrijski potrošači na standardne kategorije I₁, I₂, I₃₋₁, I₃₋₂, I₄₋₁, I₄₋₂, I₅. Standardna kategorija D₃ predstavlja kućanstva s godišnjom potrošnjom prirodnog plina od 83,70 GJ. Stara metodologija korištena je kako bi se omogućio prikaz trenda kretanja cijena prirodnog plina, jer nova metodologija ne daje podatke za godine prije, nego samo za 2007.

Izvor: Eurostat/Environment and Energy/Energy/Statistics: gas and electricity prices/Gas - domestic consumers - half-yearly prices - Old methodology until 2007; obrada HERA

Slika 3.2.9. Trend europskih cijena prirodnog plina za kućanstva kategorije D3 od 2001. do 01.06.2007. (bez poreza)

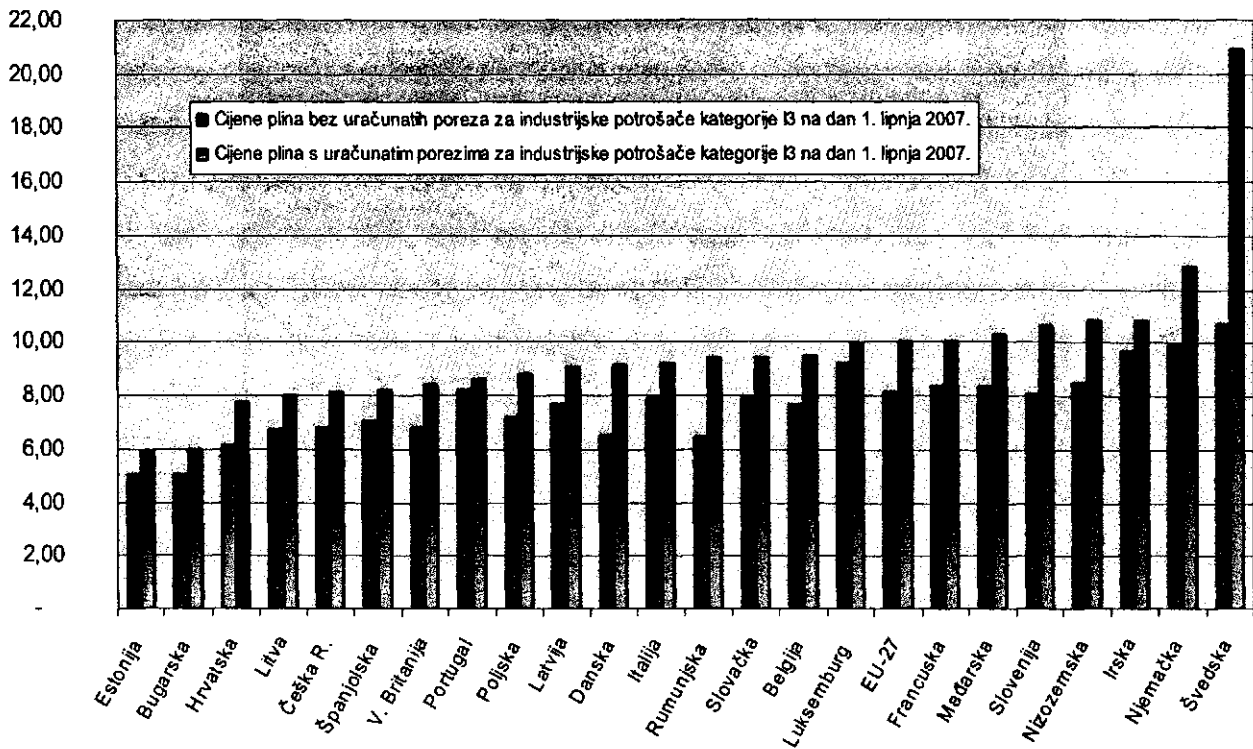
Prema podacima Eurostat-a, cijene prirodnog plina u EU-25 porasle su u razdoblju od 01.01.2006 do 01.01.2007. za 17% za kućanstva kategorije D₃ i za 9% za industrijske potrošače kategorije I₃₋₁.

Slika 3.2.10. prikazuje cijene prirodnog plina za industrijske potrošače kategorije I₃³ u europskim državama na dan 1. lipnja 2007. godine.

Vidljivo je da se udio poreza u ukupnoj cijeni prirodnog plina za navedenu kategoriju potrošača velike razlikuje, te je najveći je u Švedskoj (48,9%), Rumunjskoj (31,0%) i Danskoj (29,2%), a najmanji u Portugalu (4,8%), Luksemburgu (7,2%) i Irskoj (10,5%).

Ukupna prodajna cijena prirodnog plina za industrijske potrošače kategorije I₃ najveća je u Švedskoj (20,94 EUR) i Njemačkoj (12,84 EUR), a najmanja u Estoniji (5,94 EUR), Bugarskoj (6,02 EUR) i Hrvatskoj (7,77 EUR).

³ Sukladno novoj metodologiji Eurostat-a, industrijski potrošači se dijele na standardne kategorije I₁, I₂, I₃, I₄, I₅ i I₆. Standardna kategorija I₃ predstavlja industrijske potrošače s godišnjom potrošnjom prirodnog plina od 10.000 do 100.000 GJ (od 300.000 do 3.000.000 [m³/god]).

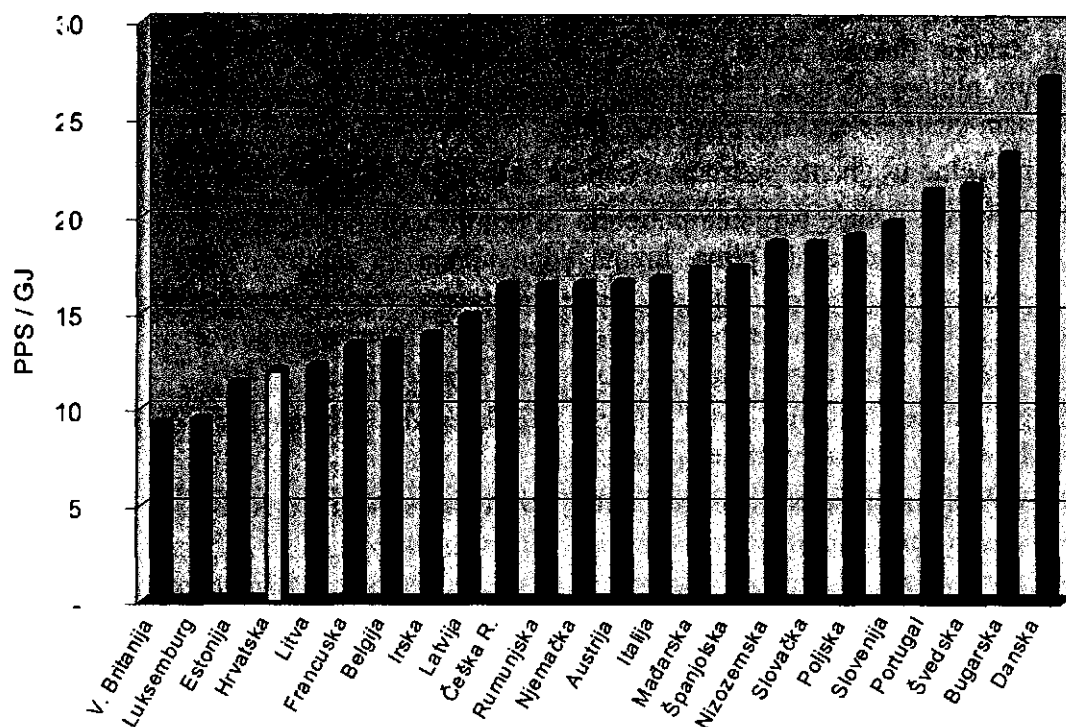

Izvor: Eurostat/Environment and Energy/Energy/Statistics: gas and electricity prices/Gas - industrial consumers - half-yearly prices - New methodology from 2007 onwards; obrada HERA

Slika 3.2.10. Cijene prirodnog plina za industrijske potrošače kategorije I3 na dan 01.06.2007. (sa i bez uračunatih poreza) [EUR]

Slika 3.2.11. prikazuje usporedbu europskih maloprodajnih cijena s uračunatim porezima za kućanstva kategorije D₂⁴ na dan 1. lipnja 2007. Kao jedinica cijene korištena je međunarodna jedinica PPS/GJ kojom se eliminira razlika u cijeni dobara/usluga u pojedinim zemljama. PPS (*purchasing power standards*) predstavlja jedinicu kojom je moguće kupiti istu količinu dobara/usluga u svim zemljama.

⁴ Sukladno novoj metodologiji Eurostat-a, kućanstva se dijele na standardne kategorije D₁, D₂ i D₃, a industrijski potrošači na standardne kategorije I₁, I₂, I₃, I₄, I₅ i I₆. Standardna kategorija D₂ predstavlja kućanstva s godišnjom potrošnjom prirodnog plina od 20 do 200 GJ (od 600 do 6.000 m³/god).

Izvor: Eurostat/Environment and Energy/Energy/Statistics: gas and electricity prices/Gas - domestic consumers - half-yearly prices - New methodology from 2007 onwards; obrada HERA

Slika 3.2.11. Usporedba cijena prirodnog plina u odnosu na cijenu dobara/usluga u europskim zemljama za kategoriju kućanstva D2 na dan 01.06.2007. (s uračunatim porezima)

Iz prikazane usporedbe slijedi da je, u odnosu na kupovnu moć i standard u pojedinoj zemlji, cijena prirodnog plina za kućanstva kategorije D₂ najviša u Danskoj, Švedskoj i Bugarskoj, a najniža u V. Britaniji, Luksemburgu, Estoniji i Hrvatskoj.

3.2.3 Kvaliteta opskrbe plinom

Kvaliteta opskrbe, koja se ogleda u prvom redu kvalitetom usluga povezanih s opskrbom plinom te nesmetanim i neprekidnim radom svih plinskih sustava, važan je čimbenik u plinskoj djelatnosti koji se do sada u Republici Hrvatskoj nije pratio. Samim time, niti energetske subjekti nisu bilježili i vodili evidenciju parametara kvalitete opskrbe plinom. No, reformom energetskega sektora i donošenjem odgovarajuće pravne regulative stvorili su se uvjeti za definiranje i praćenje kvalitete opskrbe plinom. Tako je Zakonom o energiji definirana javna usluga kao usluga dostupna u svako vrijeme svim kupcima i energetskim subjektima po reguliranoj cijeni i prema reguliranim uvjetima pristupa i korištenja usluge, uvažavajući sigurnost, redovitost i kvalitetu usluge, zaštitu okoliša, učinkovitost korištenja energije i zaštitu klime, a koja se obavlja prema načelima javnosti rada i nadzora tijela određenih zakonom. Kao javne usluge, između ostalih, definirane su energetske djelatnosti dobava plina, skladištenje prirodnog plina, transport prirodnog plina, distribucija plina, upravljanje terminalom za UPP, te opskrba plinom tarifnih kupaca.

Zakonom o tržištu plina definirane su obveze proizvođača plina, te operatora transportnog, distribucijskog, skladišnog i UPP sustava, u pogledu kvalitete isporuke plina, kao i obveze opskrbljivača plinom, u pogledu objavljivanja i održavanja ugovorenih parametara kvalitete opskrbe plinom kupaca, u skladu s Općim uvjetima za opskrbu prirodnim plinom. Zakonom o tržištu plina propisuje se donošenje niza provedbenih podzakonskih akata, među kojima i

Općih uvjeta za opskrbu prirodnim plinom i to u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona (travanj 2008.). Budući da do kraja 2007. godine Opći uvjeti za opskrbu prirodnim plinom još nisu bili doneseni, nije bilo zakonskih preduvjeta za sustavno praćenje parametara kvalitete opskrbe i isporuke plina.

Postoje načelno tri glavna područja u kojima se kvaliteta opskrbe može regulirati:

- kvaliteta usluge (vrijeme potrebno za priključenje novog korisnika, točnost očitavanja i obračuna potrošnje plina, brzina odgovaranja na zahtjeve i žalbe kupaca/korisnika itd.);
- neprekidnost opskrbe (broj prekida opskrbe i njihovo trajanje);
- kvaliteta plina (ogrjevna vrijednost, tlak i sastav plina).

S druge strane postoje četiri grupe regulatornih instrumenata kojima se postiže zadovoljavajuća razina kvalitete opskrbe:

- objavljivanje podataka o radu tvrtki vezanih za kvalitetu opskrbe;
- postavljanje minimalnih standarda kvalitete opskrbe;
- postavljanje modela za kažnjavanje tvrtki u slučaju nepoštivanja minimalnih standarda kvalitete, odnosno nagrađivanje u suprotnom slučaju;
- poticanje potpisivanja ugovora s garantiranom posebnom kvalitetom isporuke.

S obzirom da Opći uvjeti za opskrbu prirodnim plinom još nisu doneseni, u Republici Hrvatskoj u dijelu nadzora kvalitete opskrbe plinom još nije propisan sustav za prikupljanje, obradu i pohranu podataka o poremećajima i prekidima isporuke plinom, sustav za praćenje kvalitete usluge i kvalitete plina. Nakon uspostave navedenih sustava i praćenja pokazatelja kroz određeno vremensko razdoblje bit će moguće postavljanje minimalnih standarda kvalitete opskrbe i konačno uvođenje sustava nagrađivanja i kažnjavanja energetskih subjekata.

Agencija je kod izrade Godišnjeg izvješća za 2006. godinu obradila podatke i dala pregled žalbi i prigovora kupaca prirodnog plina. Za izradu ovog izvješća Agencija je prikupila dodatne podatke koji se u ovom trenutku mogu uzimati samo informativno, a obuhvaćaju kvalitetu opskrbe praćenu kroz nekoliko aspekata:

- broj zahtjeva za priključenje na plinsku mrežu;
- prosječno vrijeme rješavanja zahtjeva za priključenje na plinsku mrežu;
- broj žalbi kupaca / korisnika;
- broj planiranih i neplaniranih prekida isporuke plina;
- ukupno trajanje planiranih i neplaniranih prekida isporuke plina.

Svi podaci prikupljeni su od operatora transportnog sustava, Plinacro d.o.o., te od svih operatora distribucijskih sustava i opskrbljivača plinom⁵.

Tijekom 2007. godine operator transportnog sustava zaprimio je 6 zahtjeva za priključenje na transportnu mrežu, a prosječno vrijeme rješavanja zahtjeva iznosilo je 12 dana. Operatori distribucijskih sustava zaprimili su u prosjeku⁶ 783 zahtjeva za priključenje na distributivnu mrežu, s prosječnim vremenom rješavanja zahtjeva od 16 dana.

⁵ Operatori distribucijskih sustava u svojim pravnim subjektima, osim distribucije plina obuhvaćaju i djelatnost opskrbe plinom, te sukladno Zakonu o tržištu plina nemaju obvezu pravnog razdvajanja te dvije energetske djelatnosti. Jedina iznimka, tj. operator distribucijskog sustava s više od 100.000 kupaca priključenih na distribucijski sustav, je Gradska plinara Zagreb d.o.o., koja do isteka 2007. još nije provela pravno razdvajanje energetske djelatnosti distribucije plina i opskrbe plinom.

⁶ Svi prosjeci navedeni u ovom poglavlju predstavljaju aritmetičke prosjeke.

Operator transportnog sustava je u 2007. godini zaprimio 4 žalbe korisnika, dok su operatori distribucijskih sustava zaprimili u prosjeku 16 žalbi korisnika.

Kvaliteta i sigurnost opskrbe plinom, među ostalim, definira se i kao sposobnost mreže da osigura stalnost transporta / distribucije / isporuke plina u određenom vremenskom razdoblju, a iskazuje se pokazateljima broja i trajanja prekida isporuke. Stoga su od operatora transportnog sustava i operatora distribucijskih sustava prikupljeni podaci o broju, kao i trajanju planiranih i neplaniranih prekida isporuke plina u godini.

Tijekom 2007. godine u plinskoj transportnoj mreži bilo je 43 planira prekida isporuke plina, s ukupnim trajanjem od 610 sati. Neplaniranih prekida isporuke nije bilo. U distributivnim mrežama bilo je u prosjeku 444 svih prekida isporuke⁷, s prosječnim ukupnim vremenom trajanja svih prekida isporuke od 3.816 sati.

⁷ Planiranih i neplaniranih prekida isporuke.

3.3 Nafta i naftni derivati

3.3.1 Tržište nafte i naftnih derivata u Republici Hrvatskoj

Za obavljanje energetske djelatnosti na tržištu nafte i naftnih derivata je od Agencije potrebno ishoditi dozvolu. Izuzetak su djelatnosti trgovine na malo naftnim derivatima i trgovine na malo ukapljenim naftnim plinom, za koje nije potrebna dozvola. Pored toga, za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko naftnim derivatima, potrebno je pribaviti i suglasnost nadležnog ministarstva.

Energetske djelatnosti su:

- Proizvodnja naftnih derivata;
- Transport nafte, naftovodima i drugim nespomenutim oblicima transporta iz točke 21. članka 15. Zakona o energiji;
- Transport naftnih derivata produktovodima i drugim nespomenutim oblicima transporta iz točke 21. članka 15. Zakona o energiji;
- Transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilom;
- Trgovina na veliko naftnim derivatima;
- Trgovina na malo naftnim derivatima;
- Skladištenje nafte i naftnih derivata;
- Trgovina na veliko ukapljenim naftnim plinom;
- Trgovina na malo ukapljenim naftnim plinom.

Djelatnost transporta nafte naftovodima je regulirana djelatnost, dok se ostale obavljaju prema pravilima koje uređuju tržišni odnosi.

3.3.1.1 Transport nafte naftovodima

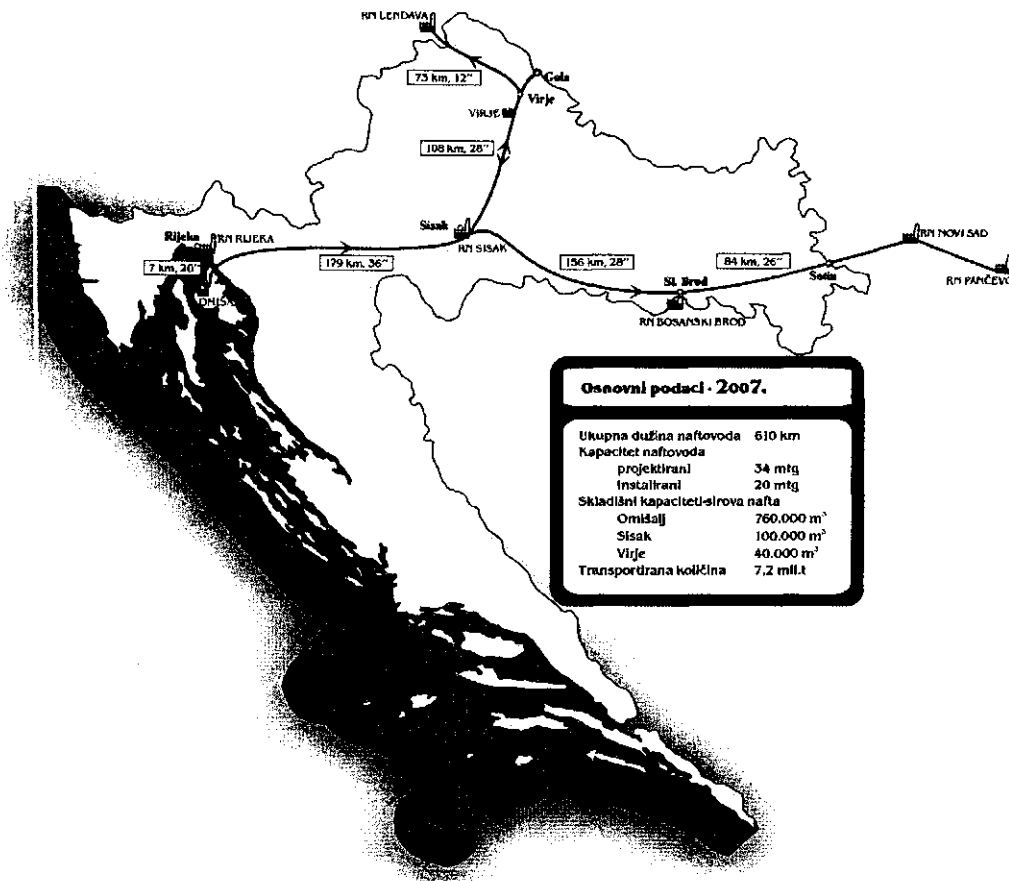
Janaf d.d. Zagreb je jedini energetski subjekt u Republici Hrvatskoj koji obavlja energetske djelatnosti transporta nafte naftovodima.

Naftovodni sustav čine:

- prihvatno otpremni terminal Omišalj na otoku Krku (uključuje morsku luku, skladišne kapacitete za sirovu naftu, pumpne i mjerne stanice);
- sustav cjevovoda, sa dionicama: Omišalj–Sisak, Sisak–Virje–Gola, Virje–Lendava, Sisak–Slavonski Brod, Slavonski Brod–Sotin, i podmorskog naftovoda Omišalj–Urinj koji povezuje Terminal Omišalj i INA-Rafineriju nafte Rijeka;
- prihvatno otpremni terminali u Sisku, Virju i Slavonskim Brodu (uključuju skladišne kapacitete za sirovu naftu, pumpne i mjerne stanice).

Transportni sustav je prikazan na slici 3.3.1. Sustav služi za uvoz nafte tankerima, putem terminala na Omišlju, odnosno sustavom naftovoda tvrtke Janaf d.d., do obje INA-ine rafinerije nafte u Rijeci i u Sisku, a obavlja se i tranzit sirove nafte za potrebe rafinerija u BiH, Srbiji i Mađarskoj. Također, omogućuje uvoz nafte sa međunarodnog naftovoda Družba, putem spoja u mjestu Gola.

Projektirani kapacitet sustava je 34 mtg, a instalirani 20 mtg (milijuna tona godišnje).

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetskih subjekata

Slika 3.3.1. Transportni sustav JANAF-a d.d.

Način rada transportnog sustava propisuju Tehnički uvjeti za pristup transportnim kapacitetima JANAF-a („Glasilo VRED-a“, br. 3-4/03), u kojima su opisane granične karakteristike nafte koja se može transportirati, procedure prihvata i predaje nafte u luci Omišalj, mjerenje količine i analiza kvalitete, procedure kod predaje nafte korisnicima, te dužnosti transportera, odnosno korisnika.

Cijene usluge transporta nafte su regulirane Tarifnim sustavom za transport nafte naftovodom koji propisuje metodologiju izračuna gornjeg iznosa tarifa.

Temeljna načela tarifnog sustava su:

- pregovarani pristup treće strane;
- troškovi poslovanja moraju biti opravdani, a rok povrata uloženi sredstava razuman;
- troškovi poslovanja moraju biti nepristrani i razvidni;
- obračun svih elemenata troškova i prihoda na kojima se zasnivaju tarife vrši se za svaku kategoriju korisnika zasebno;
- ukupni troškovi poslovanja po godinama razdoblja korigiraju se za kumulativni iznos inflacije po godinama razdoblja;
- ukupan prihod je izračunata veličina temeljem troškova poslovanja, te stope povrata, odnosno prinosa na imovinu, odnosno investicije;
- tarife za pojedine kategorije korisnika utvrđuju se kao prosječne tarife za godine razdoblja koje je obuhvaćeno pri određivanju tarifa;
- tarifa se određuje kao jedinstvena tarifa za svaku kategoriju korisnika.

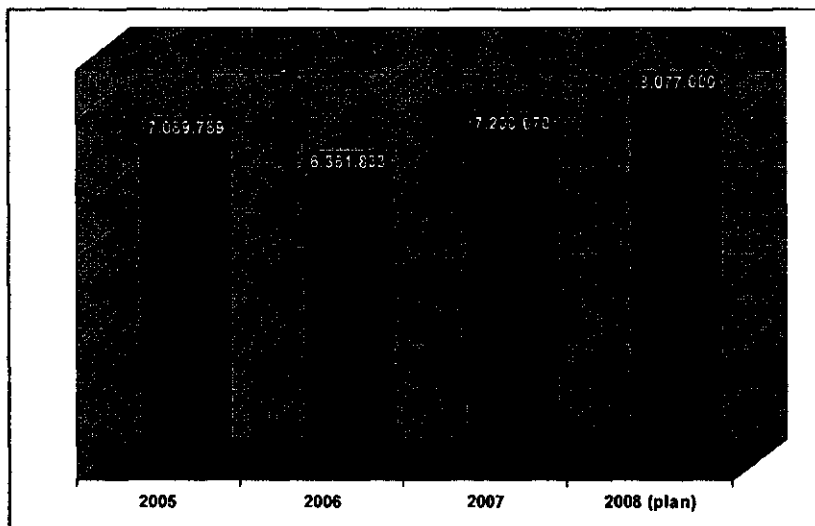
Odlukom o iznosu tarifa za transport nafte naftovodom, određene su cijene usluge za pojedine kategorije korisnika.

Za korisnike kategorije R1, koji za uslugu transporta nafte naftovodom koriste naftovod duljine uključivo do 20 km i obalne terminale, tarifa iznosi 19,96 kuna po toni.

Za korisnike kategorije R2, koji usluga transporta nafte naftovodom koriste naftovod duljine iznad 20 km, obalne i kopnene terminale, tarifa iznosi 24,29 kuna po toni na 100 km.

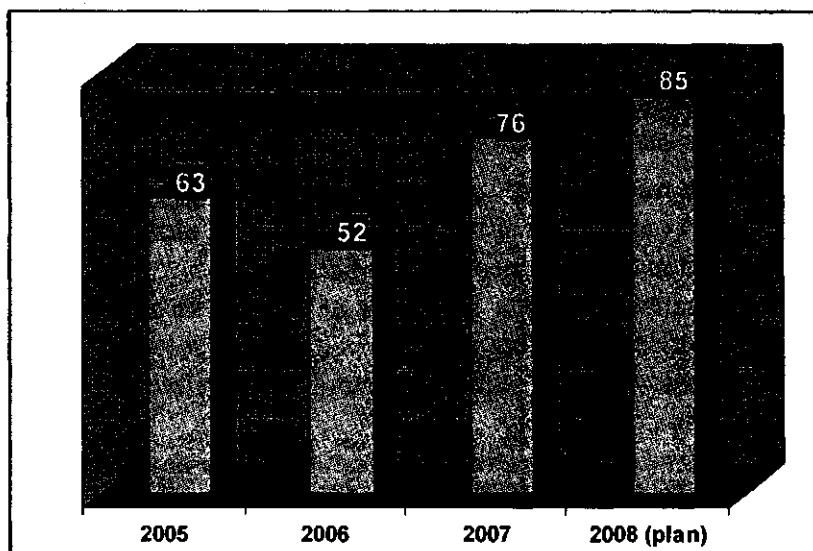
U 2007. godini je na terminalu u Omišlju naftu iskrcavalo 76 tankera, a kroz transportni sustav je ukupno transportirano 7,2 mil.t sirove nafte, što je za 12,5% više nego u prethodnoj godini.

Transportirane količine nafte i broj tankera u razdoblju od 2005. do 2007. godine te planirane vrijednosti za 2008. godinu su prikazane na slikama 3.3.2. i 3.3.3.

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetske subjekata

Slika 3.3.2. Transportni sustav Janafa - transportirane količine [mt]

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetske subjekata

Slika 3.3.3. Transportni sustav Janafa – broj tankera sa sirovom naftom na iskrcaju u luci Omišalj

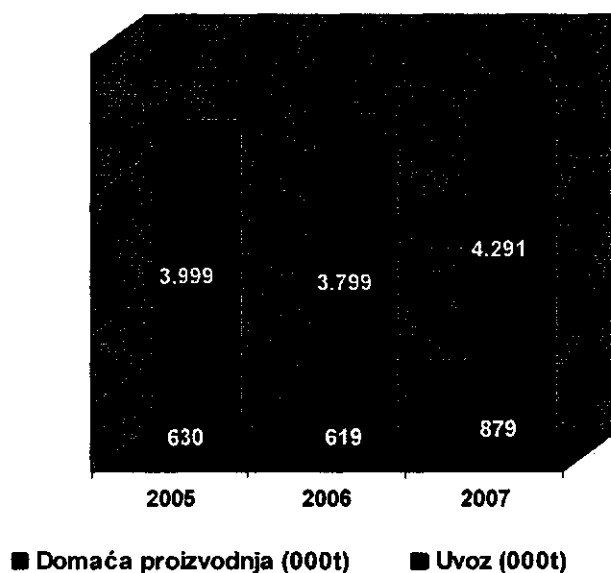
Od ostalih aktivnosti Janafa d.d. u 2007. godini treba spomenuti suradnju unutar Mediteranske grupe naftne industrije MOIG (eng. *Mediterranean Oil Industry Group*) po pitanju regionalne suradnje kod akcidenata izljeva nafte, u sklopu koje je Janaf d.d. u studenom 2007. bio domaćin godišnjeg sastanka te organizacije koja okuplja regionalne naftne kompanije. Također, na terminalu u Omišlju je u suradnji s Lučkom upravom Rijeka i Dezinscijom Rijeka demonstrirana vježba za slučaj iznenadnog događaja prilikom operacije prekrcaja nafte.

3.3.1.2 Proizvodnja naftnih derivata

Pod naftnim derivatima, kako ih definira Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata podrazumijevaju se: motorni benzini, benzini za zrakoplove, dizelska goriva, plinska ulja, loživa ulja, brodska goriva, gorivo za mlazne motore, petroleji, bitumeni, naftni koks i ukapljeni naftni plin (UNP).

INA Industrija nafte d.d., kao jedini proizvođač i prerađivač nafte, je u 2007. g. proizvela 879.000 t sirove nafte i kondenzata, čime je pokriveno 17% potreba. Treba napomenuti da se proizvodnja sirove nafte ne smatra energetsom, već rudarskom djelatnošću, te je ista regulirana odgovarajućim zakonskim aktom.

INA d.d., najveći proizvođač naftnih derivata u Republici Hrvatskoj, u 2007. g. je ukupno preradila 5,3 mil.t. sirove nafte, što je povećanje od 8% u odnosu na 2006. Prikaz domaće proizvodnje i uvoza nafte u razdoblju od 2005. do 2007. godine je predložen na slici 3.3.4.

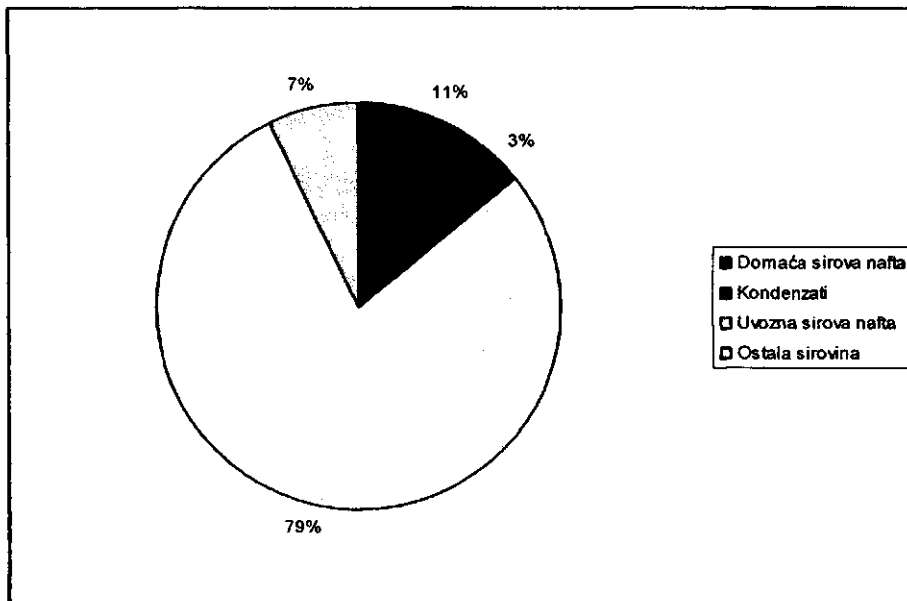
Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetskih subjekata

Slika 3.3.4. Sirova nafta - domaća nafta i uvoz u Republiku Hrvatsku

Prerada sirove nafte se vrši u dvije rafinerije INA-e d.d., u Rijeci i Sisku.

Rafinerija nafte Rijeka preraduje do 3,5 milijuna tona nafte na godinu. Prednost rafinerije je da posjeduje vlastitu morsku luku za dopremu i otpremu roba, sirove nafte i naftnih derivata. Povezana je podmorskim naftovodom s naftnim terminalom Janaf d.d. u Omišlju na otoku Krku, tako da kao sirovinu koristi naftu iz uvoza. Proizvodni program uključuje ukapljeni naftni plin, primarni benzin, motorni benzin, petrolej, gorivo za mlazne motore, dizelska goriva, loživa ulja, brodska goriva, bitumen, tekući sumpor, bazna ulja, motorna i industrijska maziva, mazive masti i parafin.

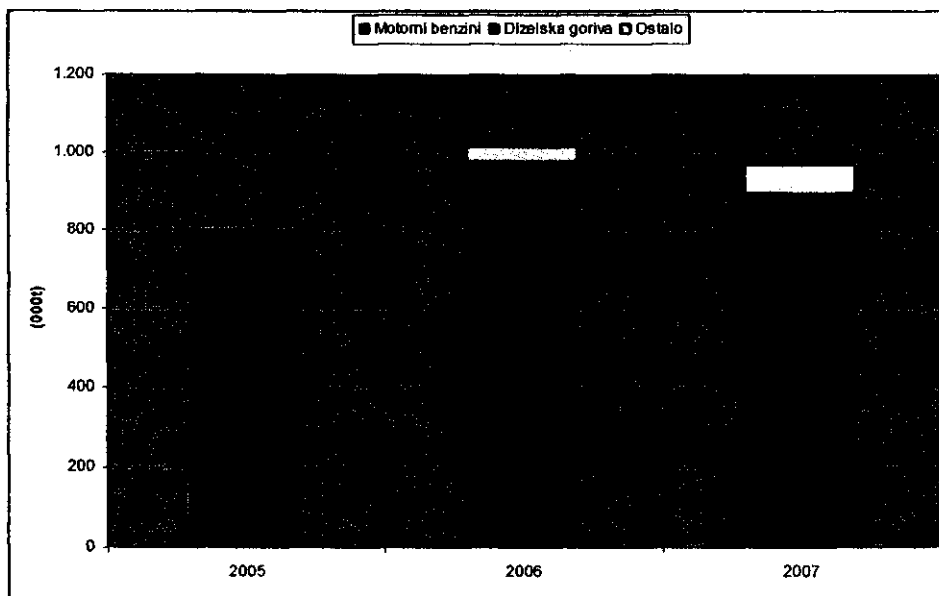
Rafinerija nafte Sisak Rafinerija prerađuje do 2,2 milijuna tona nafte na godinu. Kao sirovinu koristi naftu sa domaćih naftnih polja, koja se doprema cjevovodom ili putem riječne luke. Osim toga koristi i uvoznju naftu dopremljenu putem naftovoda Janaf. Proizvodni program uključuje ukapljeni naftni plin, motorni benzin, dizelska goriva, primarni benzin, gorivo za mlazne motore, petrolej za bušotine, loživa ulja, naftni koks – zeleni i kalcinirani te bitumen. Na slici 3.3.5. je prikazana struktura rafinerijske prerade u 2007. godini.

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetskih subjekata

Slika 3.3.5. Rafinerijska prerada u 2007.

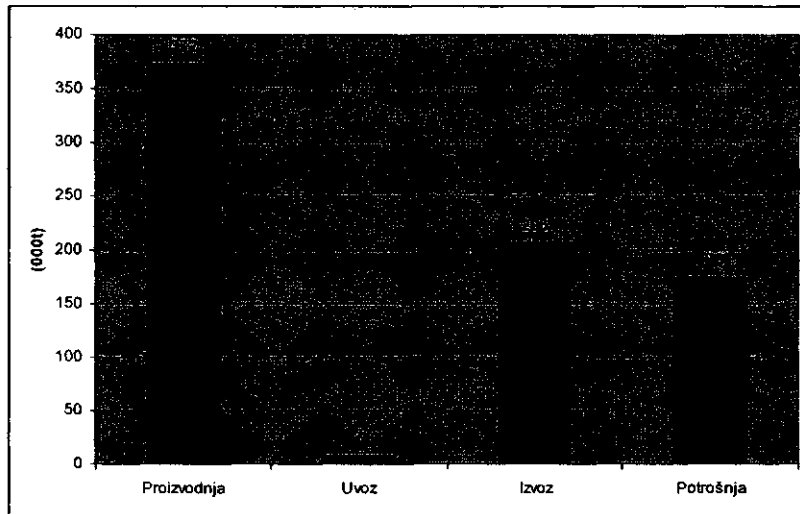
U 2007. na hrvatsko je tržište, prema podacima energetskih subjekata, ukupno uvezeno 960.000 tona naftnih derivata, što je smanjenje od 7,6% u odnosu na 2006. Na slici 3.3.6. je prikazan uvoz naftnih derivata u razdoblju od 2005. do 2007. godine.

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetskih subjekata

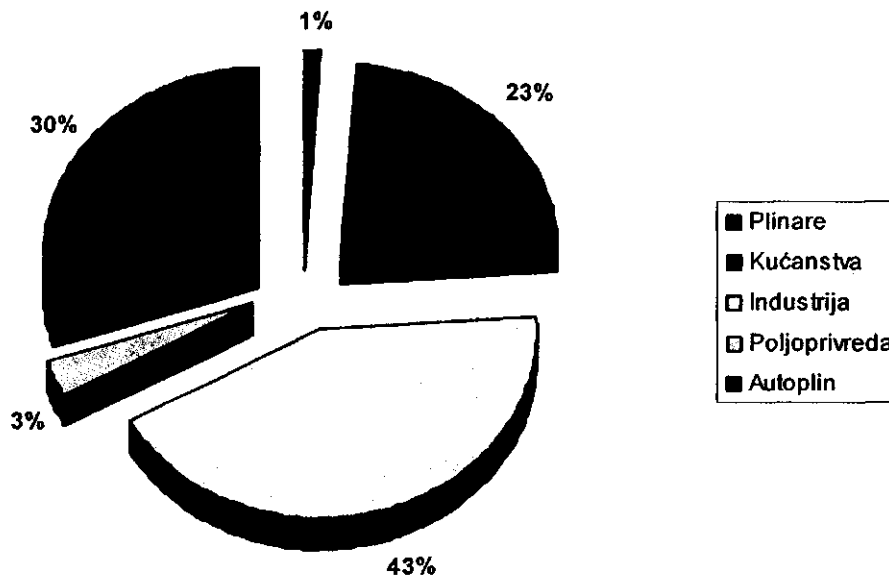
Slika 3.3.6. Uvoz naftnih derivata u Republiku Hrvatsku

U 2007. je nastavljen trend rasta korištenja ukapljenog naftnog plina, uz potrošnju od 173.000 tona, što je 4,33% više nego u prethodnoj godini. Pri tome korištenje ukapljenog naftnog plina kao pogonskog goriva u automobilima čini 30% od ukupne potrošnje (22% u 2006.). Na slici 3.3.7. su prikazani proizvodnja, uvoz, izvoz i potrošnja ukapljenog naftnog plina u 2007. godini. Na slici 3.3.8. je predočena struktura domaće potrošnje ukapljenog naftnog plina u 2007. godini.

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetske subjekata

Slika 3.3.7. Ukapljeni naftni plin 2007. g. – proizvodnja, uvoz, izvoz i potrošnja

Izvor: HERA - prema podacima prikupljenih od energetske subjekata

Slika 3.3.8. Ukapljeni naftni plin 2007. g. – struktura domaće potrošnje

3.4 Toplinska energija

3.4.1 Opis sektora toplinske energije

Energetski subjekti u sektoru toplinske energije u Republici Hrvatskoj pružaju usluge grijanja, pripreme potrošne tople vode, te proizvodnje i isporuke tople vode i tehnološke pare za tehnološke i druge namjene za preko 150 000 potrošača, većinom u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske. Kućanstava čine više od 95 posto ukupnog broja potrošača toplinske energije iz centraliziranih toplinskih sustava.

Opskrba toplinskom energijom iz centraliziranih toplinskih sustava postoji u većim hrvatskim gradovima, a toplinska energija se proizvodi ili u kogeneracijskim termoelektranama za veće dijelove grada ili u kotlovnica za pojedina gradska naselja, te se distribuira vrelovodnom/toplovodnom mrežom do objekata u kojima se u toplinskim stanicama predaje potrošačima, odnosno kupcima toplinske energije.

Centralizirani toplinski sustavi s kogeneracijskim termoelektranama postoje samo u Zagrebu, Osijeku i Sisku. Pored toplinske energije namijenjene grijanju, u tim postrojenjima proizvodi se i tehnološka para za potrebe industrije.

Godišnje se kućanstvima isporuči od 2 do 2,5 TWh toplinske energije kroz distributivne toplinske mreže čija ukupna duljina iznosi oko 430 kilometara.

Kako pokazuje tablica 3.4.1., u Republici Hrvatskoj je više od 11% ukupnog broja kućanstava priključeno na daljinsko grijanje, a oko 15% ukupne energije potrošene za grijanje kućanstava i pripremu potrošne tople vode dolazi iz centraliziranih toplinskih sustava.

Tablica 3.4.1. Udio kućanstava na centraliziranim toplinskim sustavima u većim hrvatskim gradovima

	Zagreb	Osijek	Sisak	Karlovac	Vukovar	Vinkovci	Varaždin	Sl. Brod	Rijeka	RH
Daljinsko grijanje	39%	28%	22%	39%	35%	15%	18%	23%	19%	11%

Izvor: HERA

Osnovni tehnički podaci o sustavima daljinskog grijanja u većim hrvatskim gradovima dani su u tablici 3.4.2.

Budući da su prema Zakonu o energiji proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom postale energetske djelatnosti, svi energetske subjekti koji djeluju u sektoru toplinarstva obvezni su od Agencije ishoditi dozvolu za obavljanje odgovarajućih energetskih djelatnosti.

Agencija je do kraja 2007. godine izdala 17 dozvola za proizvodnju, 12 dozvola za distribuciju i 18 dozvola za opskrbu toplinskom energijom.

Tvrtke koje se bave proizvodnjom, distribucijom i opskrbom toplinske energije uglavnom su u vlasništvu jedinica lokalne samouprave ili u državnom vlasništvu. Uz toplinsku djelatnost najčešće se bave distribucijom plina te drugim komunalnim djelatnostima.

Isključivo toplinskom djelatnošću bavi se energetske subjekt HEP Toplinarstvo d.o.o., Zagreb, koji opskrbljuje više od 80% potrošača koji se griju iz centraliziranih toplinskih sustava u Zagrebu, Osijeku i Sisku, odnosno područnih toplana i kotlovnica u Velikoj Gorici, Samoboru i Zaprešiću, energetske subjekt Toplana d.o.o., Karlovac, te energetske subjekt Toplina d.o.o., Slavonski Brod.

Tablica 3.4.2. Osnovni podaci o važnijim enerjetskim subjektima u sektoru toplinarstva u RH

ENERGETSKI SUBJEKT	Broj potrošača	Duljina mreže	Ukupno instalirana snaga	Isporučeno godišnje	Ogrjevna površina	Gorivo***
		km	MW _e	GWh/god	m ²	
1 HEP Toplinarstvo d.o.o.*	120.583	364,5	2.294	1.773,0	9.165.000	PP, ELLU, LU
	Zagreb	105.001	296,8	1.766	7.870.000	PP, ELLU, LU
	Osijek	11.603	51,4	336	1.096.000	PP, LU
	Sisak	3.979	16,3	192	199.000	PP, LU
2 Energo d.o.o. Rijeka**	9.842	16,0	112	88,0	600.000	PP, LU, LUJEL
3 Toplana d.o.o. Karlovac	8.091	21,0	118	89,5	493.382	PP, LU, LUJEL
4 Tehnostan d.o.o. Vukovar	3.017	7,2	35	23,5	166.542	PP, LUS-II, LUJEL
5 Termoplín d.d. Varaždin	2.907	2,1	41	27,3	170.000	PP
6 Toplina d.o.o. Slavonski Brod	1.939	4,8	39	30,9	150.000	LU, LUL
7 Hvidra d.o.o. Split	3.300	8,5	31	19,0	225.600	LU
8 Brod-plin d.o.o. Slavonski brod	1.903	0,3	16	23,0	93.000	PP
9 Vinkovački vod. i kanal. d.o.o.	1.698	1,6	17	11,3	88.958	PP, LU, LUJEL
10 Virkom d.o.o. Virovitica	481	0,9	10	4,2	30.191	PP
11 Čakom d.o.o. Čakovec**	145	0,3	3	1,4	11.430	PP
12 Inas-Invest d.o.o.	18	-	-	4,5	27.470	-
13 Energoremont d.d. Karlovac	5	0,0	37	6,6	28.822	LUS-II
14 Dioki d.d.	4	0,0	49	7,5	0	PP, LU
15 Zračna luka Zagreb	2	2,0	12	1,2	0	PP, LU
UKUPNO	153.935	429	2.815	2.003	11.223.541	

* Pored energije za grijanje HEP Toplinarstvo je u 2007. proizvelo i 620 000 tona tehnološke pare
** Podaci za 2006. godinu
*** PP prirodni plin, MP miješani plin, LU lož ulje, LUJEL ekstra lako loživo ulje

U tablici 3.4.3. prikazani su podaci o vlasništvu i djelatnosti enerjetskih subjekata koji obavljaju enerjetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom.

Tablica 3.4.3. Vlasništvo i djelatnosti enerjetskih subjekata

Tvrtka / sjedište	Vlasništvo	Djelatnost
Energo d.o.o. Rijeka	mješovito, većinsko gradsko	Proizvodnja, distribucija i opskrba plinom i toplinskom energijom
Termoplín d.d. Varaždin	dioničko društvo	Proizvodnja, distribucija i opskrba plinom i toplinskom energijom
Brod-plin d.o.o. Slavonski Brod	gradsko	Proizvodnja, distribucija i opskrba plinom i toplinskom energijom
Virkom d.o.o. Virovitica	gradsko	Proizvodnja, distribucija i opskrba plinom i toplinskom energijom
Čakom d.o.o. Čakovec	gradsko	Razne komunalne djelatnosti, te proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom
Tehnostan d.o.o. Vukovar	gradsko	Proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom, dimnjačarstvo, upravljanje zgradama
Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. Vinkovci	gradsko	Sakupljanje, pročišćavanje i distribucija vode, odvodnja, izgradnja vodovodne i kanalizacijske mreže, opskrba toplinskom energijom, groblje
Hvidra d.o.o. Split	privatno	Uslužne djelatnosti djelatnosti, te proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom
Toplana d.o.o. Karlovac	gradsko	Proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom
Toplina d.o.o. Slavonski Brod	gradsko	Proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom
HEP Toplinarstvo d.o.o. Zagreb	državno	Proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom

3.4.2 Cijene toplinske energije

Tarifni sustavi, odnosno tarifne stavke koji su bili na snazi tijekom 2007. godine u većini energetske subjekata u Republici Hrvatskoj nastali su prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Prema odredbama ovog Zakona visinu tarifnih stavki, način obračuna i način plaćanja određivao je isporučitelj usluge, a za svaku promjenu cijene ili tarifnog sustava isporučitelj je bio dužan pribaviti prethodnu suglasnost poglavarstva jedinice lokalne samouprave područja koje opskrbljuje toplinskom energijom. Posljedice su vrlo raznolike cijene i načini obračunavanja i naplate za isporučenu toplinsku energiju i po energetskim subjektima i po gradovima u Republici Hrvatskoj.

Budući da se kod većine energetske subjekata nije mjerila isporučena toplinska energija, potrošači su obično plaćali određeni mjesečni fiksni iznos po četvornom metru stambene površine (kn/m^2), te u nekim slučajevima i dodatni mjesečni iznos za pripremu potrošne tople vode obračunat po četvornom metru stambene površine (kn/m^2) ili po broju članova domaćinstva ($\text{kn}/\text{čl.dom.}$).

Energetski subjekt HEP Toplinarstvo d.o.o., Zagreb, je kao najveći energetski subjekt već znatno ranije proveo zamjenu ovakve jednokomponentne ili dvokomponentne akontacijske naplate prema stvarno očitom mjesečnom utrošku toplinske energije za pojedinačne zgrade opremljene mjerilima topline. Postojanje mjernih uređaja omogućilo je primjenu dvokomponentnog tarifnog sustava, tako da se cijena toplinske energije ovog energetskog subjekta sastoji od naknade za stalne troškove (kn/MW), te naknade za troškove energije (kn/MWh) koji ovise o mjesečnom očitaju potrošnje.

Pored energetskog subjekta HEP Toplinarstvo d.o.o., Zagreb, koji ovakav tarifni sustav ima za sve potrošače, drugi energetski subjekti su tijekom 2007. godine uglavnom samo za veće poslovne potrošače imali naplatu isporučene toplinske energije prema stvarno očitom mjesečnom utrošku toplinske energije.

Opisani načini obračuna troška za isporučenu toplinsku energiju su trebali vrijediti dok novu visinu pojedinih tarifnih stavki, određenu prema važećem Tarifnom sustavu, kojeg je u svibnju 2006. godine donijela Agencija, ne donese Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadležnog Ministarstva. Naime, energetski subjekti za obavljanje čijih djelatnosti se primjenjuje Tarifni sustav trebali su dostaviti prijedlog promjene visine tarifnih stavki Ministarstvu koje pribavlja mišljenje Agencije.

U drugoj polovici 2006. Ministarstvo je za nekoliko energetske subjekata zatražilo mišljenje Agencije o dostavljenim prijedlozima za promjenu visine tarifnih stavki. Međutim, bez poznavanja stvarno isporučenih količina toplinske energije zbog nepostojanja mjernih uređaja, bilo je nemoguće provjeriti predložene visine tarifnih stavki koje su predlagali energetski subjekti.

Tijekom druge polovice 2007. godine većina energetske subjekata podnijela je svoje prijedloge za određivanje visine tarifnih stavki Ministarstvu. Ministarstvo je za pristigle prijedloge pribavilo mišljenje Agencije, te prijedloge visina tarifnih stavki uputilo Vladi Republike Hrvatske na donošenje.

Vlada Republike Hrvatske je 2. studenoga 2007. godine, temeljem članka 28. stavka 2. Zakona o energiji donijela Odluku o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom („Narodne novine“, br. 115/07 i 127/07).

Navedenom Odlukom Vlade Republike Hrvatske zapravo potvrđene su važeće cijene toplinske energije koje je za svaki navedeni grad odredila lokalna samouprava, osim u slučaju

energetskog subjekta Brod-Plin d.o.o., Slavonski Brod, kojem je odobrena tražena visina tarifnih stavki.

Nakon što je spomenuta Odluka donesena i stupila na snagu, temeljem članka 28. stavka 7. Zakona o energiji Agencija je dosljedno izvršavala obveze i odgovornosti koje su joj dane važećim zakonima, tj. vršila nadzor dosljedne primjene tarifnog sustava i tarifnih stavki iz spomenute Odluke.

U tablicama u nastavku nalazi se prikaz tarifnih stavki koje je Vlada Republike Hrvatske odredila navedenom Odlukom. U tablici 3.4.4. prikazane su tarifne stavke koje se odnose na potrošače kojima se mjeri potrošnja toplinske energije, a u tablici 3.4.5. tarifne stavke za potrošače koji plaćaju fiksni mjesečni iznos bez obzira na količinu isporučene energije.

Tablica 3.4.4. Tarifne stavke energetskih subjekata koje se temelje na mjerenju ispučenih količina toplinske energije (bez PDV-a)

	Energetski subjekt	Grijanje prostora			
		Energija		Snaga	
		kucanstva	gospodarstvo	kucanstva	gospodarstvo
		dnevna potrošnja		mjesečno	
HEP Toplinarsvo					
	Zagreb	113,03 kn/MWh	197,41 kn/MWh	8.242,42 kn/MW	12.019,16 kn/MW
	Osijek	108,80 kn/MWh	197,00 kn/MWh	7.910,00 kn/MW	12.016,00 kn/MW
	Sisak	127,16 kn/MWh	222,08 kn/MWh	9.272,72 kn/MW	13.521,56 kn/MW
	Posebne toplane (Zagreb, Samobor, Zaprešić)	176,33 kn/MWh	197,41 kn/MWh	12.858,16 kn/MW	12.019,16 kn/MW
	Brod-Plin d.o.o., Slavonski Brod	230,00 kn/MWh	370,00 kn/MWh	21.958,33 kn/MW	34.800,83 kn/MW
	Energo d.o.o., Rijeka	319,29 kn/MWh	406,98 kn/MWh	1,13 kn/m ²	1,9 kn/m ²
	Tehno stan d.o.o., Vukovar		320,00 kn/MWh		33.010,00 kn/MW
	Toplana d.o.o., Karlovac		773,00 kn/MWh		

Tablica 3.4.5. Tarifne stavke energetskih subjekata za potrošače koji nemaju mjerenje ispučenih količina toplinske energije (bez PDV-a)

	Energetski subjekt	Grijanje prostora		Potrošnja potrošača
		kucanstva	gospodarstvo	svi potrošači
		mjesečno		mjesečno/dnevna potrošnja
	Energo d.o.o., Rijeka	4,53 kn/m ²	5,86 kn/m ²	19,74 kn/m ³
	Toplina d.o.o., Slavonski Brod	2,04 kn/m ³	3,23 kn/m ³	17,46 kn/m ³
	Termoplin d.d. Varaždin	4,75 kn/m ²	9,5 kn/m ²	21,72 kn/čl.kuć.
	Tehno stan d.o.o., Vukovar	5,20 kn/m ²		20,85 kn/m ³
	Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o., Vinkovci	5,09 kn/m ²	6,76 kn/m ³	ne pruža uslugu
	Hvidra d.o.o., Split	2,37 kn/m ²	3,08 kn/m ²	ne pruža uslugu
	Virkom d.o.o., Virovitica	0,9 + 2,51 kn/m ²	2,2 + 5,02 kn/m ²	ne pruža uslugu
	Toplana d.o.o. Karlovac	4,55 kn/m ²	16,45 kn/m ² u ogrjevnoj sezoni	ne pruža uslugu

3.4.3 Rješavanje žalbi potrošača toplinske energije

U sektoru toplinske energije, energetske subjekti su tijekom 2007. godine zaprimili ukupno 495 žalbi i prigovora kupaca, što u odnosu na ukupan broj od 154.460 kupaca predstavlja 0,32%. Pregled žalbi kupaca toplinske energije zaprimljenih pri energetske subjektima dan je u tablici 3.4.6.

Tablica 3.4.6. Broj žalbi kupaca toplinske energije koje su energetske subjekti zaprimili tijekom 2007. godine

Ime subjekta	Žalbe	Prigovori	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno	Ukupno
HEP Toplinarstvo d.o.o.	32	223	33	14	50	12	364	241
Zagreb	29	214	20	14	49	10	336	215
Osijek	-	3	11	-	-	2	16	16
Sisak	3	6	2	-	1	-	12	10
TOPLANA d.o.o.	-	-	6	-	28	-	34	28
TEHNOSTAN d.o.o.	-	-	-	-	1	-	1	-
HVIDRA d.o.o.	-	3	5	4	4	-	16	16
GKP ČAKOM d.o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
VIRKOM d.o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
ĐURO ĐAKOVIĆ Energetika	-	-	-	-	-	-	0	-
TOPLINA d.o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
VINKOVAČKI VODOVOD d.o.o.	-	-	9	-	2	-	11	11
DIOKI d.d.	-	-	-	-	-	-	0	-
INAS INVEST o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
ENERGOREMONT d.o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
ENERGO d.o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
TERMODIN d.o.o.	-	-	-	-	-	-	0	-
TERMOPLIN d.o.o.	2	-	1	-	66	-	69	69
Ukupno	34	226	54	18	151	12	495	365

Najčešći tip žalbi i prigovora energetske subjektima su predmeti vezani uz kvalitetu usluga toplinske energije s udjelom od 46%, te zahtjevi za izdvajanjem iz toplinskog sustava s udjelom od 31%.

3.5 Obnovljivi izvori energije i kogeneracija

Uredbom o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče određuju se ciljevi Republike Hrvatske u proizvodnji električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja.

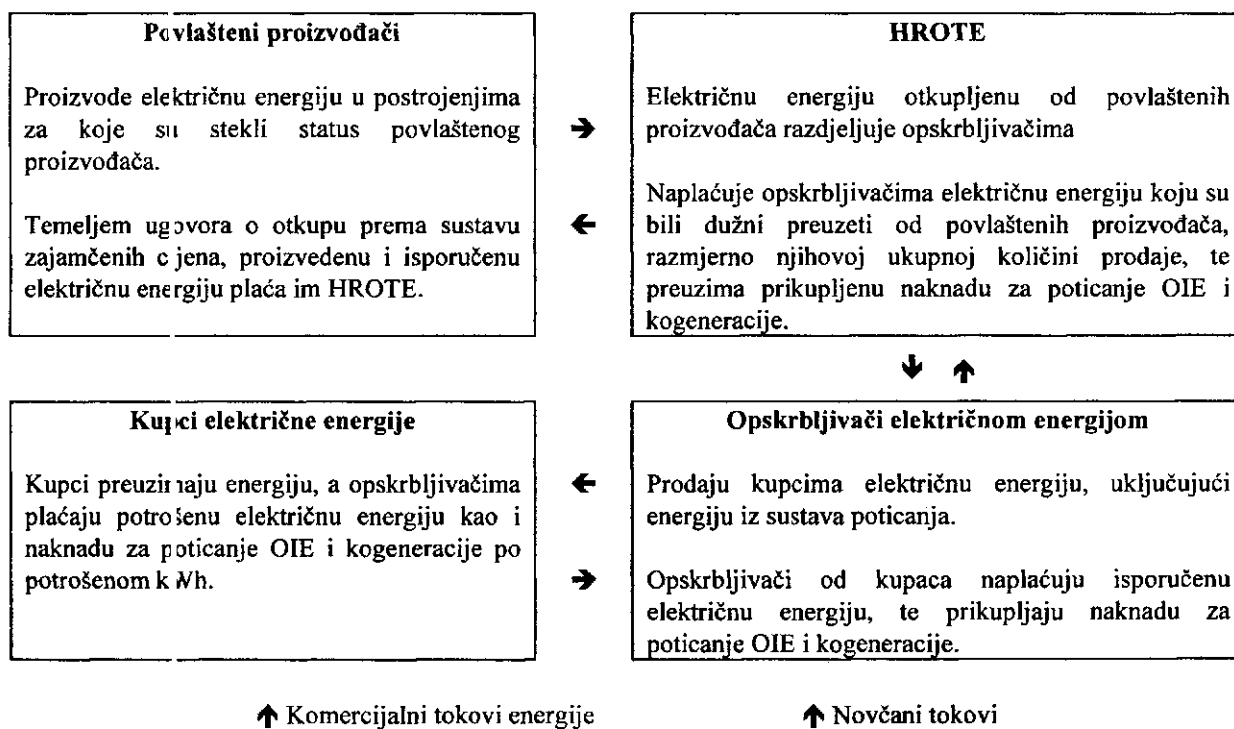
Kao cilj koji treba postići određena je vrijednost minimalnog udjela električne energije, proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče, u ukupnoj potrošnji električne energije. Uredba se ne primjenjuje na hidroelektrane instalirane snage veće od 10 MW te na električnu energiju proizvedenu u kogeneracijskim postrojenjima u kategoriji javnih toplana koja proizvode električnu i toplinsku energiju radi opskrbe kupaca, a ne za vlastite potrebe.

Cilj je do 31. prosinca 2010. godine ostvariti:

- minimalni udio električne energije proizvedene iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije čija se proizvodnja potiče, od 5,8% u ukupnoj potrošnji električne energije;
- minimalni udio električne energije proizvedene iz kogeneracijskih postrojenja čija se proizvodnja potiče i isporučene u prijenosnu odnosno distribucijsku mrežu, od 2,0% u ukupnoj potrošnji električne energije.

Osim Uredbe o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče, tijekom 2007. godine u sklopu istog paketa donesen je niz podzakonskih akata (Uredba o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije, Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije, Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije) kojima se uređuje područje korištenja obnovljivih izvora električne energije i kogeneracija za proizvodnju električne energije.

U 2007. godini u Republici Hrvatskoj je ustrojen sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Sustav se zasniva na reguliranom otkupu električne energije koju povlaštenu proizvođači predaju u elektroenergetsku mrežu. Otkup obavlja HROTE, a energiju razdjeljuje svim opskrbljivačima. Odnosi u sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije su opisani na slici 3.5.1.

Slika 3.5.1. Sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije

Sama naknada se počela naplaćivati kupcima 1. srpnja 2007. godine, temeljem Uredbe o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije.

Prema Uredbi, naknada za poticanje iznosi 0,0089 kn/kWh za 2007. godinu, 0,0198 kn/kWh za 2008. godinu, 0,0271 kn/kWh za 2009. godinu i 0,0350 kn/kWh za 2010. godinu. U naknadu za poticanje nije uključen porez na dodanu vrijednost.

Račun za električnu energiju kojeg dobivaju kupci električne energije sastoji se od obračuna potrošnje električne energije te naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, obračunate po kWh potrošene električne energije.

Međutim, unatoč iznimnom interesu za sustav poticanja od strane investitora, odnosno nositelja projekata izgradnje postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneraciju, relativno je mali broj postrojenja u 2007. godini ugovorio otkup s HROTE-om, pa je Uredbom o izmjeni Uredbe o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije („Narodne novine“, br. 133/07) naknada za 2008. godinu zadržana na razini iz 2007. godine, tj. iznosi 0,0089 kn/kWh.

Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije propisuje uvjete i mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije i kogeneracijskih postrojenja te uređuje druga pitanja od značaja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Od posebnog značaja je Registar projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača. Registar je jedinstvena evidencija o projektima obnovljivih izvora energije i kogeneracije, postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije odnosno kogeneracijskim postrojenjima te povlaštenim proizvođačima u Republici Hrvatskoj.

Izvadak iz Registra projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača sa stanjem na kraju 2007. godine prikazan je u tablici 3.5.1.

Tablica 3.5.1. Podaci iz Registra projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača za 2007. godinu (instalirana snaga izražena je u MW)

Oznaka	Opis podgrupe postrojenja	Prethodno odobrenje		Prethodno odobrenje		Prethodna odobrenja, zatečeni projekti			
		Izdano rješenja	Instalirana snaga	Izdano rješenja	Instalirana snaga	Izdano rješenja	Instalirana snaga		
1.a.1.	sunčane elektrane instalirane snage do uključivo 10 kW								
1.a.2.	sunčane elektrane instalirane snage veće od 10 kW do uključivo 30 kW								
1.a.3.	sunčane elektrane instalirane snage veće od 30 kW do uključivo 1 MW								
1.f	elektrane na biopljin do uključivo 1 MW iz poljopr. nasada (kukuruzna silaža...) te organskih ostataka i otpada iz poljoprivrede i prehrambeno-prerađivačke industrije (kukuruzna silaža, stajski gnoj, klaonički otpad, otpad iz proizvodnje biogoriva...)	2	2						
2.b	vjetroelektrane preko 1 MW					7	229,7		
2.c.2	elektrane na biomasu preko 1 MW - kruta biomasa iz drveno-prerađivačke industrije (kora, piljevina, sječka...)	1	13,46						
4.a.	kogeneracijska postrojenja instalirane električne snage veće od 1 MW do uključivo 35 MW, tzv. srednje kogeneracije	1	27						
	Ukupno	4	42,46	6	97,00612	7	229,7	5	17,2

Tijekom 2007. godine podnesen je 21 zahtjev za elektroenergetsku suglasnost HEP-OPS-u za priključak obnovljivih izvora energije, i to isključivo vjetroelektrana. Ukupna zatražena priključna snaga iznosila je blizu 1.080 MW, dok je odobrena bila 386 MW.

Što se tiče segmenta proizvodnje električne energije, odgovarajućim podzakonskim dokumentima uređena su sva značajna pitanja te uvedene mjere i mehanizmi poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i kogeneracija. Preostaje da se na adekvatan način urede uvjeti i stvori poticajno okruženje za korištenje obnovljivih izvora energije u području toplinske energije.

4 POPIS TABLICA I SLIKA

4.1 Popis tablica

- Tablica 1.4.1. Pregled dozvola za obavljanje energetske djelatnosti izdanih u 2007.
- Tablica 1.4.2. Pregled dozvola za obavljanje energetske djelatnosti na dan 31. 12. 2007.
- Tablica 1.9.1. Predmeti po područjima
- Tablica 1.9.2. Skupine predmeta iz područja električne energije
- Tablica 1.9.3. Skupine žalbi i prigovora iz područja električne energije u 2007. godini
- Tablica 1.9.4. Vrste predmeta iz područja prirodnog plina
- Tablica 1.9.5. Vrste predmeta iz područja toplinske energije
- Tablica 2.1.1. Ukupan zbroj prosječnih zimskih i ljetnih vrijednosti NTC [MW]
- Tablica 2.1.2. Prihod od naknade za tranzit električne energije kroz Republiku Hrvatsku i prihod od ITC mehanizma za 2007. godinu
- Tablica 2.2.1. Otvorenost plinskog tržišta u Republici Hrvatskoj
- Tablica 3.1.1. Temeljni podaci o prijenosnoj mreži za 2007. godinu
- Tablica 3.1.2. Pregled značajnijih kapitalnih ulaganja u prijenosnu mrežu koja su dovršena 2007. godine
- Tablica 3.1.3. Vršna opterećenja elektroenergetskog sustava u posljednje četiri godine
- Tablica 3.1.4. Popis zatraženih i izdanih prethodnih elektroenergetskih suglasnosti HEP-OPS-a kupcima električne energije u 2007. godini
- Tablica 3.1.5. Duljine vodova po naponskim razinama u 2007. godini
- Tablica 3.1.6. Transformatorske stanice po naponskim razinama u 2007. godini
- Tablica 3.1.7. Transformatori po naponskim razinama u 2007. godini
- Tablica 3.1.8. Elektroenergetska bilanca Republike Hrvatske [GWh]
- Tablica 3.1.9. Planirana izgradnja novih elektrana do 2010. godine
- Tablica 3.1.10. Broj mjernih mjesta te prodaja, prosječna prodaja i udio prodaje električne energije po kategorijama u 2007. godini
- Tablica 3.1.11. Nabava, prodaja i gubici električne energije u distribuciji za razdoblje od 2000. do 2007. godine
- Tablica 3.1.12. Razredi potrošnje za kućanstva
- Tablica 3.1.13. Razredi potrošnje za poduzetništvo
- Tablica 3.1.14. Indikativne vršne snage za poduzetništvo
- Tablica 3.1.15. Prosječne prodajne cijene za krajnje kupce u 2007. godini [kn/kWh]
- Tablica 3.1.16. Pokazatelji pouzdanosti napajanja za 2007. godinu
- Tablica 3.1.17. Statistika žalbi rješavanih na Povjerenstvu za žalbe HEP-ODS-a tijekom 2007. godine
- Tablica 3.1.18. Analiza rada Povjerenstva za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u
- Tablica 3.1.19. Vrste reklamacija pristiglih Povjerenstvu za reklamacije potrošača pri HEP-ODS-u po distribucijskim područjima
- Tablica 3.4.1. Udio kućanstava na centraliziranim toplinskim sustavima u većim hrvatskim gradovima
- Tablica 3.4.2. Osnovni podaci o važnijim energetske subjektima u sektoru toplinarstva u Republici Hrvatskoj
- Tablica 3.4.3. Vlasništvo i djelatnosti energetske subjekata
- Tablica 3.4.4. Tarifne stavke energetske subjekata koje se temelje na mjerenju isporučenih količina toplinske energije (bez PDV-a)
- Tablica 3.4.5. Tarifne stavke energetske subjekata za potrošače koji nemaju mjerenje isporučenih količina toplinske energije (bez PDV-a)
- Tablica 3.4.6. Broj žalbi kupaca toplinske energije koje su energetske subjekti zaprimili tijekom 2007. godine
- Tablica 3.5.1. Podaci iz Registra projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača za 2007. godinu (instalirana snaga izražena je u MW)

4.2 Popis slika

- Slika 1.1.1. Organizacijska shema Agencije
- Slika 1.9.1. Predmeti razvrstani po područjima
- Slika 1.9.2. Udjeli žalbi i prigovora po pojedinim kategorijama iz područja električne energije u 2007. godini
- Slika 1.9.3. Predmeti iz područja prirodnog plina razvrstani po skupinama
- Slika 1.9.4. Predmeti iz područja toplinske energije razvrstani po vrstama
- Slika 2.1.1. Model tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj
- Slika 2.1.2. Struktura prihoda HEP-OPS-a od mjesečnih dražbi za prekogranične prijenosne kapacitete po granicama tijekom 2007. godine
- Slika 3.1.1. Shema prijenosne mreže i proizvodnih objekata hrvatskog elektroenergetskog sustava
- Slika 3.1.2. Distribucijska područja HEP ODS-a
- Slika 3.1.3. Dobava električne energije za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2004. do 2007. godine
- Slika 3.1.4. Udjeli u dobavi električne energije za Republiku Hrvatsku u 2007. godini
- Slika 3.1.5. Prostorni raspored elektrana HEP Proizvodnje d.o.o.
- Slika 3.1.6. Raspoložive snage proizvodnih objekata HEP-Proizvodnje d.o.o.
- Slika 3.1.7. Udjeli pojedine kategorije potrošnje u ukupnoj prodaji električne energije
- Slika 3.1.8. Nabava odnosno zbroj prodaje i gubitaka električne energije u distribuciji za razdoblje od 2000. do 2007. godine [MWh]
- Slika 3.1.9. Prodana električna energija kupcima kategorije kućanstva po razredima potrošnje u 2007. godini
- Slika 3.1.10. Broj kupaca u kategoriji kućanstva po razredima potrošnje u 2007. godini
- Slika 3.1.11. Prodana električna energija u kategoriji poduzetništvo na niskom naponu po razredima potrošnje u 2007. godini
- Slika 3.1.12. Broj kupaca u kategoriji poduzetništvo na niskom naponu po razredima potrošnje u 2007. godini
- Slika 3.1.13. Prodana električna energija u kategoriji poduzetništvo na srednjem naponu po razredima potrošnje u 2007. godini
- Slika 3.1.14. Broj kupaca u kategoriji poduzetništvo na srednjem naponu po razredima potrošnje u 2007. godini
- Slika 3.1.15. Prikaz promjene cijena električne energije u zemljama Europske unije za kupce kategorije kućanstvo C2, od 2001. do 2007., bez poreza
- Slika 3.1.16. Prikaz promjene cijena električne energije u zemljama Europske unije za kupce kategorije poduzetništvo B2, od 2001. do 2007., bez poreza
- Slika 3.1.17. Integralna cijena električne energije za kućanstva s porezima i taksama za 2. polugodište 2007. godine
- Slika 3.1.18. Cijena proizvodnje i opskrbe (integralna cijena umanjena za cijenu korištenja mreže) za kućanstva bez poreza i taksi za 2. polugodište 2007. godine
- Slika 3.1.19. Naknada za korištenje prijenosne i distribucijske mreže za kućanstva bez poreza i taksi za 2. polugodište 2007. godine
- Slika 3.1.20. Integralna cijena električne energije za poduzetništvo s taksama za 2. polugodište 2007. godine
- Slika 3.1.21. Cijena proizvodnje i opskrbe (integralna cijena umanjena za cijenu korištenja mreže) za poduzetništvo bez taksi za 2. polugodište 2007. godine
- Slika 3.1.22. Naknada za korištenje prijenosne i distribucijske mreže za poduzetništvo bez taksi za 2. polugodište 2007. godine
- Slika 3.1.23. Udjeli pojedinih vrsta reklamacija potrošača rješanih na Povjerenstvu za reklamacije potrošača
- Slika 3.2.1. Struktura dobave prirodnog plina u Republici Hrvatskoj od 1990. do 2007. godine
- Slika 3.2.2. Bilanca prirodnog plina u Republici Hrvatskoj u 2007. godini
- Slika 3.2.3. Struktura potrošnje prirodnog plina u Republici Hrvatskoj u 2007. godini
- Slika 3.2.4. Postojeći i planirani plinsko-transportni sustav Republike Hrvatske
- Slika 3.2.5. Usporedba distribuiranih količina, potrošača prirodnog plina, te duljine distributivne mreže
- Slika 3.2.6. Raspored i osnovni podaci o energetske djelatnosti distribucije plina u Republici Hrvatskoj u 2007. godini

- Slika 3.2.7. Usporedba cijena prirodnog plina za kupce kategorije kućanstvo i poduzetništvo po distributerima
- Slika 3.2.8. Struktura prosječne prodajne cijene prirodnog plina za kućanstva u Republici Hrvatskoj u 2007. godini.
- Slika 3.2.9. Trend europskih cijena prirodnog plina za kućanstva kategorije D₃ od 2001. do 01.06.2007. (bez poreza)
- Slika 3.2.10. Cijene prirodnog plina za industrijske potrošače kategorije I₃ na dan 01.06.2007. (sa i bez uračunatih poreza) [EUR]
- Slika 3.2.11. Usporedba cijena prirodnog plina u odnosu na cijenu dobara/usluga u europskim zemljama za kategoriju kućanstva D₂ na dan 01.06.2007. (s uračunatim porezima)
- Slika 3.3.1. Transportni sustav JANAF-a d.d.
- Slika 3.3.2. Transportni sustav Janafa - transportirane količine [mt]
- Slika 3.3.3. Transportni sustav Janafa – broj tankera sa sirovom naftom na iskrcaju u luci Omišalj
- Slika 3.3.4. Sirova nafta - domaća nafta i uvoz u Republiku Hrvatsku
- Slika 3.3.5. Rafinerijska prerada u 2007.
- Slika 3.3.6. Uvoz naftnih derivata u Republiku Hrvatsku
- Slika 3.3.7. Ukapljeni naftni plin 2007. g. – proizvodnja, uvoz, izvoz i potrošnja
- Slika 3.3.8. Ukapljeni naftni plin 2007. g. – struktura domaće potrošnje
- Slika 3.5.1. Sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100